

Biblioteca Centrală
Revoluției
Muncitorești

Din sumar:
COLOCVIU CU CITITORII:
La uzinele „Republica” și „Grivița Roșie”
LEGEA MUNTelui
povestire de Dan Deșliu
POEZII COMUNISMULUI:
Un loc sub soare de Robert Rajdestvanski

Luceafărul

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

REVISTĂ A UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

Anul V, Nr. 2 (85) • 15 ianuarie 1962 • Apare la 1 și 15 ale lunii • 12 pagini — 1,50 lei

TINERETE, PARTINITATE, ACTUALITATE

Noțimea de generație, aplicată scriitorilor tineri, n-a cunoscut nici când în istoria culturii un sens mai armonios împlinit decât în epoca socialistă. În ordinarile bazate pe clase antagonice, scriitorii de aceeași vîrstă nu se puteau integra ușor aceleiași generații. Aparținerea de clasă și deosebitul sensibil de ideologie îi făceau pe unii, oamenii vremii lor și chiar al viitorului, iar pe alții apologetii unor timpuri apuse iremediabile, jalnice existențe anacronice, pe care numai simplul accident calendaristic îi lega de epoca respectivă. Manevrelor divestisiștilor ale claselor exploatare, pentru a sugera atenția scriitorilor de la conflictele obiective de clasă, agitat încontinuu maroia antagonismului dintre generații, ca o problemă esențială a vieții literare, înțind pe tinerii scriitori prăd derute ideologice, căutărilor sterile care, chipurile, dădeau un profil aparte generațiilor. De fapt, caracteristic pentru fiecare nouă generație de scriitori erau ferile aduse mizeriei, umilinței și toamei care au ucis attea tinere talente.

În socialism criteriile care guvernează definirea noțiunii de generație nu sînt doar de natură calendaristică. Generația tinăra a scriitorilor noștri nu este o simplă expresie cronologică a unor oameni născuți în jurul aceleiași date. Ea este rezultatul unor realități obiective, de structură și independență prin actul istoric de la 23 August 1944 sub conducerea partidului și care, într-un rîstimp de 17 ani, urmînd drumul leninist al construcției socialismului, a pus bazele unei vieți noi, pe coordonatele ei economice, sociale și psihologice. Ampluarea evenimentelor din acest rîstimp istoric, ritmul lor de realizare au îngustat distanțele din vreme, au făcut posibilă integrarea armonioasă, în aceeași generație, a tinerilor creatori cuprinși aproximativ între 20 și 35 de ani. Este ceea ce numim îndeobște generația lui 23 August. O generație crescută și educată de partid, ieșită din rîndurile eroicilor noastre clase muncitoare, ale țărănilor care au parcurs drumul revelator al înțelegerii de la o mentalitate individualistă la una socialistă, din rîndurile intelectualității cîștite, devotată cauzei nobile a poporului. Partidul a educat pe scriitorii din patria noastră în spiritul unității principale a frontului literar. În spiritul respectului reciproc al generațiilor. „Deosebit de îmbucurător — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea al Partidului — este faptul că în literatura și arta noastră își dau mina scriitorii și oamenii de artă din diferite generații. Tot ce are mai talentat literatura și arta românească participă astăzi la opera de dezvoltare a culturii puse în slujba poporului. Furia pe care acest fenomen o stîrnete oficinelor propagandei imperialiste este, în felul ei, o recunoaștere a succeselor dobîndite de partid în opera de dezvoltare a culturii în R.P.R.”

Profilul moral și intelectual al tinerii generații care activează intens în frontul literar s-a conturat și s-a împlinit cu fiecare moment din istoria construcției socialismului din patria noastră. Fiecare eveniment, fiecare etapă istorică, parcursă de popor a fost, într-un anume fel, și un moment autobiografic în procesul de formare a acestei generații, cărui ea s-a străduit să-i dea o expresie artistică, devenind, în ansamblul ei unitar, cronicarul pasionat al epocii noastre. „Trîim în miezul unui ev aprins — spunea regretatul Nicolae Labiș — și-i dăm a-nușlețirii noastre vămă”, afirmînd, astfel, participarea organică a tinerii generații la viața contemporană. Nici cînd tineretea n-a avut posibilitatea de a contribui mai substanțial la fîurirea istoriei ca în era socialistă și-n speță tineretul scriitoricesc nicînd n-a putut să-și exprime sensurile mai bine. E vorba, firește, de o participare lucidă, competentă, conștientă și entuziasă.

Unii dintre scriitorii acestei generații au participat nemijlocit în procesul de fîurire a lumii noi ca muncitori sau activiști; alții au trăit în medii sociale muncitorești și în gospodării colective. Ei au adus, astfel, în literatură nu numai o experiență personală de viață, ci și imagini vii, luminoase ale constructorilor socialismului, tovarășii lor de muncă de fiecare zi. Acest contact nemijlocit cu viața actuală a fecundat talentul scriitorilor tinerii generații, din siml căreia s-au impus remarcabile personalități artistice. Înviînd din arta literară a scriitorilor clasici, din literatura universală și sovietică, generația scriitorilor tineri, înțind nemijlocit o legătură permanentă cu viața, a adus în cîmpul literelor noastre un aer proaspăt, plin de autenticitate, a conturat portretele ale unor eroi înaintași, bogali sufleteste, adevărate modele de conduită civică pentru masele de cititori. Așa se explică de ce cărțile unor scriitorii tineri care au adus conflicte veridice, caracteristice epocii actuale, s-au bucurat de largă apreciere a oamenilor muncii. Îndrăzneața creație de a aborda teme și probleme tipice, esențiale pentru mersul înainte al poporului nostru spre socialism, orientarea fermă către eroi care reprezintă în cel mai înalt grad conștiința socialistă sînt caracteristici ale unor opere de artă semnate de: Titus Popovici, C. Chirăși, Ion Lăncrîjan, Al. I. Ghilă, Al. Mirodan, Gică Iușeș, P. Sălcudeanu, Fănuș Neagu, Corneliu Leu, Vasile Brebreanu, D. R. Popescu etc. S-a dovedit încă o dată că muzica cea mai generoasă este viața oamenilor muncii din fabrici și uzine, de pe marile șantiere, de pe ogarele colectivizate, e noua natură a patriei care-n orice punct al spațiului ei geografic și-n orice moment al trecutii vremii se arată încercată de poezie, cum o surprinde în imagini Tiberiu Uian: „Frumoase versuri spune țara / de dimineața pînă seara... Cu versuri țara te-mpresoară, / din ses, din țarină le desprinzi, / chid grînele în primăvară / se-ntind ca niște verzi oglinzi”.

Pasionați de tumultul vieții noi, scriitorii tinerii generații au cutreerat, ca reporteri, în lung și-n lat, pămîntul țării, străduindu-se să dea cititorilor imaginea cea mai proaspătă a actualității, a oamenilor și a faptelor lor. Se poate spune cu încredință că scriitorii acestei generații s-au arătat neobosiți în redarea noului peisaj al patriei socialiste. Tinerii înzeștrăți ca Ioan Grigorescu, Pop Simion, Vasile Nicorovici, Ștefan Bănușescu, Ilie Purcaru, Romulus Rusan, Romulus Zaharia, au cultivat cu o remarcabilă consecvență această specie atît de operativă și îndrăgită de cititori, izbutind realizări de-a dreptul impresionante.

O parte însemnată din poezii, prozatorii, dramaturgii și criticii acestei generații au avut prilejul fericit să lucreze ca redactori la zăre raionale sau regionale de partid, ori în presa centrală, ceea ce a constituit o înaltă școală de cunoaștere a vieții și de calificare profesională.

Din rîndurile acestor gazetari necunoscuți, însufleții de dragoste și pasine pentru viața nouă, s-au ridicat, cu vremea, scriitorii apreciați. Pop Simion a ucenicit la un ziar din Baia Mare, n. Țic la un ziar din Valea Jiului. Al. Oprea la ziarul din Craiova, Valeriu Rîpeanu, la ziarul din Ploiești, Ștefan Iureș și alții la presa de tineret. Prezența scriitorilor din tinăra generație în redacțiile zărelor s-a scontat pentru mulți dintre ei cu rezultate fericite și în activitatea lor ulterioară. E un lucru îmbucurător faptul că tinerii scriitori cultivă genul publicistic, participă la rezolvarea unor probleme de interes obiectiv, la dezbateri unor chestiuni de politică internațională. Din păcate unii din acești tineri scriitori și-au pierdut avîntul, celor alți și-au luat o îndepărtată de viață. S-a văzut în astfel de cazuri că literatura și critica despartite de ritmul vieții sînt (ca florile de seră) lipsite de vigoare, incapabile să îndeplinească funcția lor socială și să cîștige stima cititorilor. S-a văzut că îndepărtarea de viață și preocuparea de a crea o poezie, așa zis, rafinată, destinată unui grup de inițiați, a dus la eșecuri regretabile. Contemporanii noștri cer poezii tineri să aducă în versurile lor.

I. D. Bălan

(Continuare în pag. 2-a)

Iulian OLARIU:

COR

Modalități stilistice în poezia noastră contemporană

Diversitatea formelor naturii este considerabilă. Cu atît mai mare în se arată varietatea și deosebitul dintre formele de expresie ale spiritului omeneș cînd privim însurirea în timp a produselor gîndirii și sensibilității umane! De la Polignot la Van Gogh, de la simfoniele lui Prokofiev, de la sumbrele temple egiptene la urzile construcției obișnuite ale socialismului, de la imagerie din Rig Veda, străvechea carte, la urzile și diversificarea peisaj al poeziei contemporane, trecem fără oprire printro-o uimitoare și fără sfîrșit galerie de artă.

Sistemizarea și clasificările devin rigurose necesare pentru curioșul trecător prin labirintul creației artistice a tuturor timpurilor, pentru un oricîm de cultură (și cu astfel de om tînd să devină oricîm) ocătăean al orînduirii socialiste) caută cu sete explicații și determinări nu numai pe tărîmul științelor, ci și pe cel al artelor, și mai ales pe al artei populare sîu.

Înțelegerea operii de artă ca produs al unei orînduirii, al unui moment istoric și al unei personalități artistice este de fapt începutul pătrunderii științifice în legitatea estetică. Treptat, pornind de la aceste elementare premise ale unei istorii și critici de artă înțelese în spiritul noii noastre culturi, vedem dezvoltîndu-se adevăruri fundamentale despre criteriile care unifică generalizînd și disociază particularizînd operele întregii istorii a artelor arhitectonice, plastice, muzicale, poetice, mondiale și naționale. Secolul XX, după Marea Revoluție ale cărei vîltoare au înflăcărat două treimi din glob, a văzut punîndu-se temelile unei noi orînduirii, ca socialistă. Noul tip de artist, născut sau format de revoluție, produs al ei, își subordonează creația imperativelor etice și estetice ale lumii care și-a aruncat

lanțurile. Misiunea lor este o nobilă misiune, ca aceea a oricărui artist adevărat din toate timpurile, dar luminată de legile și comandamentele obiective ale procesului istoric stăpînit acum de oameni și aflat într-o rapidă și prosperă desfășurare.

Noul creator nu mai vrea să știe de otium elegans sau de turnuri de fildes. El se află mereu în iureșul nestăvilit de supunere și transformare a lumii alături de creatorii de bunuri materiale, el, fîuritorul bunurilor spirituale, lăundu-și inspirația din munca, din entuziasmul lor avîntat și dăruindu-le în schimb operele sale, menite să-și însuflească mai mult, să-și înnoieze prin propria lor frumusețe, care le e pusă înainte ca o imagine ideală.

Misiunea poetului socialist, țelurile și ideile lui generale, spiritul de partid care-l animă, sînt elementele care realizează numitorul comun, care unifică peisajul atît de bogat al artei noastre astăzi în genere și al poeziei în special.

Un timp, așa cum s-a mai arătat (și mai cu seamă acad. Tudor Vianu a subliniat acest lucru în numeroasele sale studii despre mîestră artistică), atenția criticii la noi a fost atrasă în special de elementele unificatoare, de concepția despre lume și de ideile generale ale conținutului operii de artă.

Curgerea anilor și sporierea volumului și a calității operelor literare au făcut simțită însă necesitatea accentuării explicațiilor care individualizează și recurgerea la analiza — mergînd spre deosebirile diversității expresiilor poetice ale felurilor personale — artistice, înțîșind mereu alte ipostaze ale unor bogate și noi conținuturi de idei și sentimente.

Ma! înfii s-a insistat asupra mîestriei clasicii, asupra procedelor lor de predicție, în scopul oferirii unor modele superioare de expresie artistică, a unor pilde de re-

marcabile reușite artistice scriitorilor noștri contemporani. După aceea, poezii noștri actuali, mai vechi și mai noi, au fost supuși mai toți analizelor stilistice, astfel încît la fiecare din ei a apărut, mai limpede sau mai obscur, caracterul original al creației, unicitatea și individualul vizionii, au fost subliniate diferențierile între personalitățile artistice.

Dar un mare avînt în creația poetică aduce la noi mereu alte figuri pe scena literaturii românești. Recrutați din nenumăratele cercuri și cenuarii de pe întreg întinsul țării, mereu alți tineri poezii înalți frunți bolnțe, visătoare spre curel destinului luminos, au fost subliniate diferențierile între personalitățile artistice.

Pe de altă parte, prin mijlocirea analizei stilistice se realizează, cu vremea, o scară de valori îngăduită de obiective științifice, studiere a mijloacelor artistice ale scriitorilor. Dar nu numai pentru poezii și pentru critici se arată atît de folositoare analiza stilistică, ci și pentru masele largi de cititori care participă tot mai din plin la toate discuțiile stîrnite de numeroasele și pasionantele aspecte ale vieții contemporane. Cititorului obișnuit, familiarizarea cu procedeele artistice folosite de un poet îl va ajuta să pătrundă mai lesne în universul de idei și afecte al aceluia

prin arsenalul mijloacelor sale de exprimare. Sigur, a-încerca aceasta a semnificațiilor limbajului poetic nu va face decât să ușureze recepția de către lector a mesajului încorporat de artist în operă, și astfel să mijlocească o mai desăvîrșită comunicare între poet și masele de cititori, atît de dornice de frumos.

Conținutul și forma, despărțite convențional în discuțiile critice, vor recăpăta stîrnă lor unitate dialectică nu numai la generalul și particular, de la conținut și formă. Esențial e să obținem o exactă imagine a ceea ce constituie universul stilistic individual al scriitorului, să înțelegem în ce măsură el a dăruit patrimoniului culturii socialiste o nouă și unică posibilitate de minuire a limbii, în ce măsură a reușit să închege din viziunea lui asupra lumii o imagine artistică originală, nerepetabilă, traducînd desăvîrșit universalul de idei pe care-l intrapează. Sigur că la poezii cu activități îndelungate, consacrați de critică, definirea particularităților stilistice este mult mai ușoară.

Mihai Beniuc, de pildă, înfășează o expresie stilistică foarte bine fixată. Orice lucrare poetică a sa poate fi recunoscută îndată prin subsumarea la bine-stiutele trăsături particulare ale vorbirii sale poetice, atît de viu, atît de caracteristic, punînd în valoare, cu atîta putere conținutul nou, de viață socialistă, trăit intens de scriitor.

Postul poet al noștri, lunii și stelelor din Cîntece de pierzanie dăruie acum poporului său dezrobii o poezie care se desfășoară sub semnul soarelui. Soarele e un adevărat simbol care însoțește toate manifestările vieții noi, înfrățit cu aceasta. El a risipit toate beznile, toate negurile care apăsau pe oameni în vechea orînduire și acum, în lumina lui strălucitoare, toți mugurii, toate florile, toate nădejdele se deschid ca într-o împlinire universală. O înfrățire cu adevărat cosmică reunește energiile omului descăsușat și ale soarelui în nenumărate poezie: „Soarele și omul înfrățit / Din lumini vor împleți cununii”. (Fericirea n-o cunosc prea bine) sau „Sori necunoscuți or să sîrute / Frunța te terestră, frate om!” (ibid.) sau „Lumina din hidrocentrale / S-o-nțrece, soare, cu razele tale”. (Vîitor), etc. etc. Dar mai ales: „Azi rîul curge larg în soare / Și rîul e întreg, poporul / E viața rodnică-n victorii / Și soarele e viitorul.” (În frunte comunisti)

Strofa aceasta desfășurîndu-se în ample cadențe stăpînite de ritmul iambic, cuprinde numeroase note caracteristice pentru ipostaza declarativă, ușor solemnă a stilului lui Beniuc. Primul vers cuprinde o dublă metaforă, una din natura terestră, alta din natura cosmică, dezlegată ca o cimilitură în versurile următoare în repetiția de rigoare care dă dramatism și tensiune. Cuvîntul cel mai încercat de valori expresive se arată a fi larg, epitet adverbial, indicînd cuprinderea enormă a desfășurării vieții noi a poporului. Soarele nu apare într-adevăr ca un simbol al viitorului, al lumii nestime, unul din numeroasele și specifice simboluri ale poeziei lui Beniuc.

O sintagmă foarte caracteristică pentru concepția despre viață a scriitorului și foarte frecventă în stilul său este viața nouă. Ea aparuse încă din ultimele poezii din Cîntece de pierzanie, ca o expresie a unor nădejdi, a unor așteptări adesea înnisate și mai

ales fără scadență certă. În Poezii tineri, Beniuc vorbea bunăoară de viața nouă, vremea nouă, dar rece, teoretică, ca din depărtări. În opera de după 23 August 1944, conținutul afectiv al aceleiași sintagme s-a schimbat și ea a căpătat, o vibrație caldă, intensă, — acolo unde apare în Toată la Festival, în Matcă de albine, în Floarea soarelui, etc., etc. În Furtună de primăvară o înțîlmim într-un context extrem de expresiv: „Eh! viață, viață, tinăra și nouă, / Cu oameni, flori și steaguri în alai / Cum s-ar putea să nu ne placă tu nouă, / Să nu ne placă mîndrul nostru mai?”. Cîno nu recunoaște în acest fragment cealaltă ipostază a stilului lui Beniuc, furtunos, plin de interjecții, apostrofe, interogații, exprimînd entuziasm și admirație pentru marile realizări ale vremurilor noi? Cu o repetiție, ca un strigăt de bucurie, două epitețe sugerînd prospețime și tinerețe și o enumerare simbolică a elementelor unor manifestății, poetul a realizat o imagine sintetică, avîntată a epocii noastre. Flori și struguri revin fără încetare în poezia lui Beniuc, constituind imagini coloristice intense. Maj ale florile sînt încercate cu semnificații multiple, în primul rînd cu aceea de bucurie a vieții, de plenitudine a fericirii (vezi Trandafirii).

Foarte specifice pentru stilul marelui poet, pentru viziunea lui luptătoare, militantă și dialectică, vegetalul ca element al înnoirii capătă înțelesul suferinței vechi pre-schimbate în bucurie, în nădejde nouă. Așa în Floarea rară, Beniuc mărturisește a nu fi primul care „Și-a schimbat în roșă floare / Rana lui usturătoare...”. În Flori spune: „Din singele te i-am vărsat / Copaci cu flori s-au înălțat...”. La fel în Fintini: „Dar unde nu porniri din rîni să-mi crească muguri / Și-au înflorit deodată arzînd ca niște ruguri.”

Cea mai caracteristică imagine a acestui proces de schimbare a vechiului în nou, magie fără moarte cum îl numește poetul, e înțîlmită însă în poemul El, închinat lui Lenin: „Tu ne-ai schimbat

MIHAI BENIUC

Cristale

V-ați închiegat în fețe și volume,
În muchi și unghiuri, undeva-n afund,
Așa cum lucrurile toate-n lume,
Sublimele, la naștere a-ascund.

Cristale pure! Omul vă dă nume
Ce nu adaugă nici cit zvonu-n prund
Frumuseții apei vilvorită-n spume
Și-nvirtejînd spiralu-i joc rotund.

— Adastă rod al frămîntării mele,
Nainte de-a te țese-n armonii
Și stai în abataje prinse-n schele
Cit timp spre bucuria celor vii
Nu-i gata-n scînteiere a irumpe
Bobatul tău ciorchin de pietre scumpe.

Sumedenii

N-am încă pe vrăjmaș cu ce să-i bucur,
Să ridă sărăcia lui cu ciucur,
Din care cată de pe băț călare,
Cu ochi sașil-n nemărginita-i zare.

Sînt încă tînar, sănătos și teafăr
Și-n cușmă port podoabă un luceafăr
Iar cu zvirlițul doar al unei sulții
Străbat ușor lungimea unei ulții.

Dar asta nu-i nimic, ca să-mi cunoști
Cuprinsul taberelor pentru oști
Iar țrebul să-ncațîi opincă de fier,
Iar dac-ar fi ca-n luptă eu să pier,
Ațiția mi-s oștenii sumedenii,
Că nu-i învingi nici de-ai trăi milenii!

Zoe Dumitrescu-Buşulenga

(Continuare în pag. 2-a)

Creanga de maslin

Tot ce este nou in poezia lui Ion Rafoveanu se reflecta din peisajul sau al patriei. Acest nou se rasfringe in cuvinte, in ritmuri clare si neoclitice, mai mult decat in imagini, fara ca sa fie adeptul unor neavenite teoretizari ambigue despre rostul imaginii in poezie, Ion Rafoveanu se exprima direct, obisnuit. Dada in poezia sa nu afit ex-plozive solare, elanuri neofra-nceze, gesturi romantice, ci mai curind un spirit geometric, inscris in laturile unor dimen-siuni restranse, aceasta nu scade valoarea exprimata de timbrul sau poetic. E chestie de tem-perament, de structura poeti-că. Unui poet i se poate acor-da sau nu blazonul poetic — si orice blazon are in heral-dica nobilitate spirituala, crea-torea, desamulat propriu, sim-bolice ce-l exprima si i in-su-mneaza comorile de experienta si fapte — in speța lecturii.

Versul lui Ion Rafoveanu vorbeste simplu, cu o retinut-a afective, timbrat de stince-ritate. Tehnica versului, tehni-ca poetica a autorului, „Cren-gii de maslin” ca a multor stihoturii tineri sau vtrstnici, nu se desparte de aceea a unei anumite poezii profesate cu decenii in urma si pe care n-o disprețuim, gindindu-ne la Anghel, Cerna, Iosif.

E adevarat ca recuzita, sau ca sa fim mai clari, dind gra-vitate confinitului, sa spunem, universal poetic al poetului Ion Rafoveanu este firesc, alt-und, nu, si aceasta noutate care-l mobilizeaza face ca si poezia sa sa aiba alt timbru, altă directivare. Totusi, modul sau poetic nu acuză o moder-nitate firesc de vtrstet sale si eroului.

Adesea insa, intuitia sa poe-tica auzire cte o pseudospa-dă in zona Fetei Morgana si nu din abstract, ci din jocul

vizibil al simbolurilor, prinde si fixeaza imaginea: Privesc multicolorul pamintului ocean — Nimic nu e in moarte, si nici in departare? Si din Carpații martori ai mililor de ani Stau in vecinatatea de sus cu Carul mare.

Mă bucur de luceafăr — la limpa lui va sta — De nordul care-mi pare o placă de gheață. Ca de neon e luna, și-o simt în stinga mea, Si totul pare-aproape și totul in viață.

Acolo unde se exprimă prin intermediu imaginii, versul lui Ion Rafoveanu este mai pregnant se insinuează subtil fără să inflexioneze rezistența receptivității lectorului. De fapt, acest fenomen infirmă organic teoria decesului imaginii. Intr-adevar, poemul „Ospitalier” devine ospitalier deschizind poarta poemului prin imaginea sensibilă, trezi-toare de sensuri:

„Peste durerea frunzei care moare / Fulgi de zăpadă-n liniști se astern...” sau in „Luna”:

„Si iată, / Brațul rachetei a atins fața lunii. / In curind mina omului va atinge umărul ei, / In curind frumoasa fără corp va fi vie în brațele noastre. / Sint bucuros, entuzias-t, in această oră pretutindeu mișcată, / Pentru toi amii împrieteniți cu nemărginirea, / Cind albastrul li vom face să pară dur / Sub mersul nostru firesc, / Cind vom călători in lună ca într-o țară galbenă, / Cind vom merge pînă-n lună ca pînă la mare, la o mare de aur.”

Afectat ca orice om, cu a-tribute de om, nu doar cu nu-mele, poetul își transcrie groa-za și revolta împotriva orori-

„Exil in nord” aduce pe cla-pele de gravitate, pe lespezile de fier ale nordului, o imagi-ne a lui Lenin, exprimată in vers, cu o economie plină de

se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

senauri, implinind semnifica-țiile istorice cu destine uma-ne și cosmice, pe drumul îm-plinirii și armoniei, schilbrate in talgara gentului, Imagini-le simple, dar evocatoare, de-senează in alb rece statuar, dar nu poate rămâne statuarul rece. Sentimentul unei mari fâcili luminată decora și a-nimul chipul marelui Lenin.

„Pădure de mesteceni” ne dezvăduie un poet căruia pe lin-gă sensibilitate îi e proprie o paletă de candori coloristice. Deschizind acum volumul Noptile albe ale orașului, ne dăm seama chiar de la primele poezii citite că dru-mul pe care l-a făcut poetul de la versurile din antologia de acum doi ani și pînă astăzi este considerabil. Avem in fața noastră un poet for-

mat, stăpîn pe o artă poetică sigură și cunoscindu-și bine meșteșugul, Mihai Negulescu cultiva cu predilectie poezia de patru-cinci strofe, cu ver-suri ritmate cu precizie, cu o bună cunoaștere a joului ri-melor și al asonanțelor, in sfîrșit un talent bine orga-nizat și care, in marea majori-tate a manifestărilor sale, lu-crează cu chibzuială, nu la in-timpulare și, in afară de rari excepții, fără grabă și fără să folosească falsul principiu al comodității și al efortului mi-nim, care, in artă, este cu to-tul strălucitor.

După cum indică de in-totdeauna titlul volumului, poetul își alege temele indeo-ber din viața orașului, și a orașului mare. Două poezii lungi (singurele de acest fel

este totuși dintre cele mai bune ale volumului și asta din cauză că forma aceasta de poezie fără sfîrșit, scrisă in vers liber, nu se potrivește cu talentul lui Mihai Negulescu așa de bine cum se potrivește poemul organizat in versuri ritmate și ritmate cu meșteșug. Celălalt poem din volum con-sacra orașului mare, și intitu-lul Stație de seară, e scris in această formă și este hotăr-it mai viguros in expresie și mai adine in ce privește con-ținutul: „Inșiră-n jur orașul clădirii cu alb obraz, / cu ochi deschis, / de sticlă și lemn. / Către grădini — / in care apar căprioare zburite sau vreun vas / din care armonia culo-rilor se-nclină. / Orașul alb e-n totul. Surșul lui e-n ne-ntîmpină oriunde pe străzi,

pe bulevarde, / pe-aleile pe care îndrăgostiți se-abat, / la Operă, la Bega cu stele-n undă sparte”. Acest poem s-ar putea numi „Grădini de seară”. In fine, în primul rînd. De altfel in tot acest volum in cu-da titlului, la fiecare pagină se strecoară cite un vers de la cimp, de la pădure, de la munte, natura fiind astfel prezentă mereu, ceea ce dă variație și neprevăzut in tra-tarea aspectelor urbane. Poet-ul expune într-o frumoasă „stanță de seară” și in chip răsplat acest lucru: „Venind din Bărganul cu-ninsul pîr-jolit / de soarele de vară ce curge in primul rînd. / pe-artere-le-ti de piatră, orăș, m-am răfăcit / și am visat sub săl-ci, in iarba ce de lină”. O su-părătoare reminiscență din simbolismul rominesc trebuie înlăturată din una din aceste stanțe: „Desfă asupra-mi, bună cetate, bolde clare”. Cetate, in limbajul simbolizării romine, traducea in chip gre-șit pe francezul cité. Și pen-tru că am menționat de remi-niscențe supărătoare, să amîn-tesc încă vreo câteva, puține la număr și ușor de eliminat:

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

TINERETE, PARTINITATE, ACTUALITATE

(Urmare din pag. 1-a)

Intr-o formă accesibilă, caracte-rizată printr-o înaltă măis-trie artistică, sufletul proaspăt al vieții actuale, sentimentele luminoase și idelne profundes ale constructorilor socialismu-ului. In intinirile noastre cu cititorii s-a bucurat de o pre-tuire deosebită poezia inspra-tă din actualitate, poezia capabi-lă să însuflească masele, pătună de spirit de partid. In aceste poezii oamenii muncii vor să-și regăsească visu-ale, aspirațiile, dorințele și idealurile lor înalte. Versu-rile unor poezii tineri, ca Ale-xandru Andriulescu, Ion Bra-d, Ion Horea, Teodor Balș, Ște-fan Iureș, A. Rău, Gh. Tomo-zei, N. Stolan sau ale celor a-fiați abia la începuturile lor poetice precum Cezar Baltag, Florența Albu, Mihai Negules-cu, Leonida Neamtu, Ion Ra-foveanu, Darie Novăceanu, Nichita Stănescu, Ilie Constăn-tin, prin cele mai de seamă realizări ale lor, care și-au a-flat ecou in inimile oamenilor muncii, imbogățesc cu fiecare zi universul liricii noastre realist-socialiste cu imagini proaspete de viață autentică. Un aspect pozitiv in creația tinerilor poezii li constituie e-fortul de a da contemporanilor imaginea viitorului comunist, menit să-i însuflească in e-forturile lor actuale.

Din pricina unui contact spor-adic cu realitatea și a unei insuficiente pregătiri ideologi-ce, unii tineri zugrăvesc însă cîteodată un viitor idilic, oglin-desc superficial aspecte esenția-le ale actualității. La nivelul pregătirii științifice și ideologi-ce a contemporanilor noștri, un poet nu-și poate reprezenta viitorul ca in acel tablou al lui Piter Breughel unde se în-fălișă utopia sub forma unui a-coperis de turtă dulce sub care un purcel fript alunge cu fur-culița in coaste, iar oamenii, tolanți in preajma unui munte de găluște, așteaptă să le pice toate bunătățile in gură.

Un astfel de vis cotos și idilic a fost combătut de o

avut o poziție fermă. Cunoaș-terea vieții, contactul direct cu realitățile noastre a însem-nat o primenire a forțelor creatoare, a dus la realizarea unor reportaje, schițe, nuvele și romane de incontestabilă valoare, care servesc nemijlo-cit cauzei construirii socialis-mului. Cunoaștem de aseme-na un erou literar veridic, op-timist, fără complicații me-l burghize care la un moment dat li ispiteau pe unii tineri prozatori și critici. Urmind cu entuziasm și consecvență dru-mul acesta ce nu poate da de-cil roade bogale, prozatorii și reporterii tineri generali vor intra și mai mult cu scrșul lor in viltoarea vieții, vor în-țelega tot mai bine faptul că literatura și arta nu sint un scop in sine, ci unul din mij-loacele cele mai importante pentru rezolvarea sarcinilor fundamentale ale construirii socialismului. Așteptăm de a-ici esuri, articole literare, portrete, reportaje, care să însemne o intervenție activă in rezolvarea unor probleme de viață, ridicate de epoca noastră. Masele de cititori în-drăgesc astfel de lucrări care să poată determina o opinie publică in spiritul filozofiei și moralei comuniste.

O activitate asemănătoare se impune și criticilor literari tineri. Și ei trebuie să cunoa-șcă îndeaproape viața, să cu-noască cerințele și gusturile artistice ale oamenilor muncii. Numai astfel tinerii critici își vor accentua fermitatea lor ideologică in aprecierea crea-ției artistice, vor înlătura cu mai mult curaj din practica muncii lor spiritul apologetic, estetismul și dogmatismul, fructe amare ale acestorși cauze: necunoașterea adincă a vieții, spiritul îngust de grup, de talmiere reciprocă. Cura de actualitate — cum se exprima o dată Mihai Beniuc — va vindeca tarele morale, de care nu sint strălăni nici unii din scriitorii tinerii gene-rații.

Singura cale spre arta mare și adevărată, singura cale spre o atitudine morală demnă, comunistă in viață și crea-ție este calea poporului creat de partid.

Prețutindeni in patria noas-tră există o legătură indes-tructibilă între viața poporului și învățătura partidului. Am văzut cu ochii această realitate vie și am ascultat-o expri-mată simplu și profund in re-ported rînduri de muncitorii, țărani și intelectuali cu care am avut consfătuiri pe teme literare. Ne-am dat seama, cu mîndrie, de faptul că îndru-marea și conducerea de către partid a literaturii înseamnă, in fond, conducerea ei de că-tre popor. Pentru asemenea îndrumare scriitorii tineri, al-turi de toate generațiile, li sint recunoscutorii partidului de toate generațiile. li sint recunoscutorii partidului ca unii adevărați „responsabili cu fericea”, cum li numește unul din poezii tinerii gene-rații.

Profil literar de Al. Philippide

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

Mihai Negulescu: Noptile albe ale orașului

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

„Acum uitarea se retrage-nct Pe noaptea de pe cimp, pînă departe. Gindind, prin peisajul rustic merg. Trec prin noroi și prin singurătate.

luceafarul

Revista a Uniunii Scriitorilor din R.P.R.

Director: acad. MIHAI BENIUC

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Dumitru CORBEA (redactor șef adjuncți); Dan DEȘLIU (redactor șef); Mihai DRAGOMIR; V. EM. GALAN; Silviu IOSIFESCU; Aurel MIRALE; Mihai NOVICOV; acad. FANĂDĂRESCU-PERPEȘCI-CIUS; Titus POPOVICI; Al. I. ȘTEFĂNESCU (redactor șef adjuncți); Tiberiu UTAN; Hara-lamb ZINCA (redactor șef adjuncți).

Desen de NICĂ PETRE

— Cred că ne-am ars! făcu Amiralul, fără să-și dezlepească privirea de un punct ipotetic, aflat undeva, în slava cerului.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Tom, băiete, la uită-te-acolo... nu, ceva mai la dreapta, peste creneluri! Ei?

Tomasso privi în direcția indicată și ochii săi albaștri se posomorâră, ca și cum ar fi reflectat cele ce se petreceau în văzduh. Deasupra Cornului de Argint, scinteind solitar pe fundalul violet, apăruse un nouaș cenusiu, despicat la vîrf ca limba unui șarpe. Dîra aceea creștea mălucilor; șarpele se prefăcu într-un ciclop cu părul vilvoi, ciclopul într-o corabie răsturnată și în mai puțin de două minute crenelurile de pe creastă dispărură în neagră. Vîntul care juța monoton înăuntrul zori tăcu brusc, parcă cineva s-ar fi răstît la el.

Cîteva clipe domni o liniște nefirească — apoi se auzi un muget grav: poate era glasul muntelui. Vîntul se amorficîă veridinos, pînă pînă într-o avalanșă de sunete straniu, un amestec de trănete și miorlăituri. În aceeași secundă, vîntul răbunînd din prăpăstii înconjurătoare. Zăpada de pe platou începu să fumege, înălțîndu-se-n trîmbe. Mîcîl cort pitulat la picioarele ghetarului se umflă ca un câmpoi; pînă de mase roșie vibra înșuitor, zbîntîndu-se să scape din pripoane. Cei patru oameni care se echipau în preajma cortului căpătări un fel de neliniște în mișcări.

— Hei — strigă Amiralul, apropiindu-se — stringeți cortul, pregătiți-vă de coborire! Vine furtuna: nu trebuie să ne prindă aici.

Bărbatul mai vîrstnic, care tocmai își încheia clapele rucsacului, schiță un gest de dezolare.

— Bine, dar o să trecă!

— Adevărat, domnule Ulyse — răspunde politicos Amiralul numai că n-aș putea să prezic cînd.

Vorbea calm, pe un ton vag-nepăsător. Privindu-l cu atenție, pricepură că nu-l de atențit.

— Așa dar, renunțăm! constată Cesare, căruia i se mai spunea și Puștîl, fiindcă era cel mai tînăr și avea ceva strengăre în expresia feței — din pricina ochilor rotunzi și a nasului cîrn.

— Ce să-i faci! zise Tom. Și mie-mi pare al dracului de rău, însă așa stau lucrurile. Lasă, Puștîle, — adăogă, băntîndu-l pe umăr — venim altă dată!

Cesare se strîmbă, parcă l-ar fi durut maselele, și se apucă să desprindă țărșuși din zăpada înghețată. Abia implinise douăzeci de ani, dar înțelegea că asemenea sansă nu se învește de multe ori în viață. Să ajungi la poalele Cornului, să-l întâlnești aici pe Amiral în persoană, să fi convins că în câteva ore te totografiez cu el acolo, sus, unde n-a răzbit încă nimeni pe versantul sudic — și-n ultima clipă să se năruie totul, din pricina norilor așa blestemați!

În timp ce Puștîl stringea cortul, Max și Frederick îl ajutau pe Ulyse să îmbrace vînticelul. În vîntul care se înțețea, treaba nu era tocmai simplă.

— E-n regulă — zise englezul, cînd izbuti să-și încheie fermoarul de la glugă. Acum poate să urie!

Cesare împachetase cortul. Se adunară lîngă cornișa din marginea ghetarului, unde Tom și Amiralul pregăteau coardele pentru coborire.

— Am mai multă încredere în șoara de Manilla decât în mîtase sau nylon — explica Amiralul. Știi, în Dru, cînd am rămas trei nopți în perete — aveam o funie de-asta... M-am simțit mai în siguranță decît în brațele mamei-mi, zău așa!

— Coborim în dublă? întrebă Max cel lung. Vocea lui baritonă domina vîntul vîntului.

— Păi, da — în rapel! încuviință Amiralul. Examina cu băgare de seamă frînghia și o petrecea în rotogolele egale pe antebrațul stîng. — Tom va fi cap de coardă, cu am să-nchei. Domnul Ulyse merge în fața mea. În rest, așezăți-vă cum doriiți.

Mormăiră ceva, în semn de aprobare. Era de la sine înțeles că el e șeful expediției și că, mai ales de-acum înainte, vorba lui e lege.

Orice alpinist cu oarecare experiență auzise de numele Amiralului. De doisprezece ani, același lemnar din Lombardia, ciobînos și smead, cu trăsături dure, de gladiator, era una din somitățile marilor alpinisti. „Rezele Alpinor”, „Stăpînul Anapurnei”, „Cuceritorul lui K2” — titlurile acestea se răstăfăseră nu o dată deasupra ofiterilor sale, pe prima pagină a revistelor și cotidianelor de pe întregul glob. El însă prefera să se sună Amiralul, cum îl numise Tomasso — nu se știe de ce —

încă la începutul prieteniei lor.

Respingînd nenumărate oferte comerciale, se stabilise ca ghid amator într-un mic centru de sporturi alpine. Deocă pornea cînd și cînd în ture de performanță, călăuzind grupuri restrînse de ași ai piscurilor, sau vreun client personal — cum era Ulyse, englezul obsedat de mirajul versantului sudic spre Cornul de Argint.

Ca să ciștițe timp, cei doi se abătuseră de la ruta obișnuită, așa că nu mai puseseră la Casa lui Birkenmeyer. De aceea, Amiralul habar n-avea o-o să-l întâlnească pe Tom pe platoul de la baza Cornului. Printr-un capriciu al întîmplării, se trezise liderul unei formații pe care nu el o alcătuisese, dar de care acum răspundea și pe care trebuia s-o scoată la lîm.

Continuînd să cerceteze cu băgare de seamă fiecare metru de funie, Amiralul își zicea că nu poate să existe lucrul mai neplăcut decît o expediție alpină în compania unor necunoscuți. Fiește, cei trei erau clienții lui Tom — nici Tom nu pleacă la drum cu oricine — totuși ar fi preferat să decidă el componența echipei.

Încă n-avusese timp să-i studieze în voie pe străini. Știau meserie; asta se simte imediat, dintr-un detaliu — un gest, un cuvînt. La urma urmelor, nici n-ar fi putut să ajungă pe platou fără o tehnică perfectă a coardelor și a cramponajului. Dar, în afară de tehnică, pe munte mai e nevoie de multe altele. La acest capitol începeau întîlnirile Amiralului. El era obișnuit să trateze totul cu cea mai mare seriozitate. Avea o inimă solidă, înzestrată de un lucru se temea ca dracul de lămie: de oamenii fără teamă. Decît să pleci pe munte cu un leu, mai bine ia-ți o haîtă de lupi — îi plăcea să spună, cînd venea vorba despre asta. Detesta din tot sufletul pe virtușii care obișnuiau să se joace cu moartea; specimenii astora îi jigneau pur și simplu demnitatea de muncitor al muntelui. Căci Amiralul era, înaintea de toate, un muncitor al muntelui, un gospodar dibaci și prevăzător.

Chiar acum, de pildă, pe cînd examina cu migală funia de coardă, el se gîndea nu atât la apropiata coborire pe muceha ghetarului, sub rafelele de grindină și zăpadă. Deocămădă — oamenii erau odihniți și sătui. El se întreba ce va fi mai departe, pe pantele acoperite de nisăoare proaspătă, în care piciorul se-afundă și luncă la fiecare pas. În timp ce pulberea vie te orbește și te înecă. Sigur ertuna nu putea să dureze cîte știe cit — era doar miezul

verii, dar Amiralul bănuia că vor avea de făcut pînă s-or vedea la adăpostul Casei lui Birkenmeyer.

2.

Ningea de unsprezece ore. De fapt, nu era ninsoare, ci o masă compactă, de culoare lăptoasă, care se prăvălea din văzduh.

Adăpostindu-se cum putea mai bine sub foala de cort, Tom desfăcu termosul și trase cîteva înghețături. Cealaltă, cu un vag gest de rom, răspundea un abur familiar, ca mirosul unei ființe apropiate. Simți că-i zboară gîndul la casa din vale — dar se stăpîni și-l uită în aceeași clipă. Cînd stătea de veghe nu-i bine să vise la de-alde astea. Ședea culcat pe burta, lîngă un parapet de nămeți, în pragul bordelului săpat în zăpadă, unde dormeau ceilalți.

Poposîră pe un pînten la capătul povîrnîșului. Tom se gîndea că alături lui sînt sîpte sute de metri de perete în mai puțin de o zi. În mod normal, drumul invers le-ar fi luat cel mult o oră, dar sub rafelele viscolului abia izbutiseră să termine coborîșul la căderea serii. Pe atunci, vîntul sufla cu atîta furie încît îi lipsea de roca înghețată. Ajunseră șase murași pînă la piele, în ciuda vînturilor cauciatice. Cu chin cu val înropîră un adăpost în nămeți, sub Șinea fără Nume. Oamenii se virară în sacii de dormiți și căzură îndată într-un somn negru: puteai să-i tai și n-ar fi simțit.

Tom și Amiralul hotărîră să vegheze cu schimb. Răsucindu-se ca să nu înțepenească, Tom răscolea cînd și cînd cu pioletul nămeții din fața colibei. Știa că Amiralul nu doarme — cel mult așa, ie-purește — cum ar fi dormit și el, știindu-l pe Amiral de veghe. Tom îl juha pe omul așa, aspru cu o dragoste ciudată. Nu-i despărțeau decît cîinci ani — dar avea impresia că-l admiră de mult, înăuntrul copilăriei. Pentru el, figura Amiralului se confundă cu siluetele legendare ale ghizilor din perioada eroică: Knobel, Lochmatter, Dibona...

Valurile de nea curgeau fără sîrșit, și Tomasso simțea că începe să-i amorțescă spinarea. Crivățul urla disperat, izbindu-se de Șinea fără Nume; în răstîmuri, vîntul devenea atît de strident, încît ai fi zis că o escadrilă de reactoare atacă împărăția zăpezilor.

În ciuda stratului de grăsimă de foc, Tom simtea o usturime cumplită în obraji. Își trase mai pe frunte gluga imblănită.

— Auzi clopote? zberă cîneva în urechea lui. Cu tot șuierul vijeliei, Tom recunoscu vocca Amiralului.

— Le-aud de vreau ceas! răspunde, pe același ton.

Asta era o vorbă a lor. Cu ani în urmă, într-un sîrșit de toamnă, îi prinsese furtuna pe Matterhorn. Stătuseră o zi și-o noapte, fără provizii, într-o groză de gheață. Atunci i se năzărise lui Tom că aude clopote. Amiralul spunea, la modul cel mai serios, că asta trebuie să fie scrienteala religioasă.

— De ce nu dormi? — întrebă Tom. Mai ai trei sferțuri de oră.

Amiralul scutură din cap — adică: nu pot. Nu se lipește somnul de mine.

— Cel puțin, odihnește-te. O să-ți fie greu, trebuie să deschizi pîrtia...

— Tom — zise Amiralul — nu-mi da sfaturi. Mai bine al ghii de tine: erua-te, cit de cit. Poate că nebunia asta mai durează.

— Trebuie să se termine — strigă Tom. Mai mult ca sigur că pînă la ziuă se termină!

Amiralul aprinse lanterna și privi termometrul: dunga roșie arăta 22 sub zero.

— N-am mai pomenit să bîntuie vîntul pe un ger ca asta! observă Tom.

— Ai dreptate — făcu Amiralul. Cine știe, s-ar putea să dureze... Zău, Tom, n-ar sîrșica să fi mai prevăzător!

— Ce să fac — zise Tom, privindu-l în ochi. Ei sînt mai slabi, trebuie să-i ajut.

Amiralul dădu din cap și se uită lung la clocoțul nebunesc al zăpezii.

— Să știi, Tom — spuse, în cele din urmă — dacă ține și mine, nu cred c-o să ajungem toți sase la Casa lui Birkenmeyer!

3.

Înaintau împotriva zidului de zăpadă. Zidul nu sîrșea, ci se năpustea din toate părțile cu viteza unui expres, se năruia și se reclădea într-o singură clipă, se înșinau prin porii hainelor cauciatice, lovea orbește unde nimeria, ca un boxer zmintit care nu mai ține seama de legile ringului.

Era a patra zi de cînd coterisă de pe platou. La drept vorbind, nu mai știau exact cîte zile și cîte nopți trecuseră de-atunci, de unde vin și încotro se duc, de ce nu-ncețeau o dată comedia asta absurdă, cînd unciul lucru într-adevăr înțelept era să se lunguească și să doarmă în neaua amețitoare...

Tom îl văzu pe Cesare ingenuchinîndu-se, ca și cum ar fi vrut să se roage; nu-și dădu seama ce se întîmplă, decît în clipa cînd Puștîl se prăvăli cu fața-n zăpadă și se duse de-a rostogolul în tronelele de pe coastă.

— Puștîle! — strigă Tom, repezindu-se după el — dar vijeliei îi răpi glasul și în loc de strigăte ieși un fel de mirîrit infundat.

Se aplecă asupra băiatului, îi sprînjii capul pe genunchi și începu să-l maseze din răsputeri, cu miinile lui mari și dibace, în timp ce repeta: — Puștîle, Puștîle!

Cesare deschise ochii și încercă să privească ceva. Ghiulul îi sîrșea gînditor, ca și cum ar fi chibzuit ce trebuie să-i spună. De fapt, era zău să-l dea o bucată de zahăr sau o dușcă de rom, dar ultimele provizii se isprăviseră seara trecută și nu le rămăsesse decît zăpada cu care-și potoleau setea.

Își aplecă urechea lîngă buzele vinete și se gîndi că bleatul Cesare nu mai seamănă de loc cu băiatul hazliu, pe care-l cunoscuase cu o săptămîni în urmă.

— Lasă-mă să dorm! — gemu Puștîl.

Tom se încordă ușor și-l ridică în picioare.

— Reazăm-te de mine! Mergi!

Cesare făcu un pas, încă unul — și constată cu surprindere că în stare să meargă. Între timp, ninsoarea începea să acopere urmele celor din fața.

Înaintau în grupe de doi, la zece-douăzeci de metri unul de altii. Tom și Cesare încheiau coloana; în mijloc erau Max și Frederick, iar Ulyse îl însoțea pe Amiral, care deschidea pîrtia.

— Trebuie să mă reped pînă-n fața — își zise Tom — trebuie să-i spun să scadă ritmul, altfel Cesare n-o să reziste.

Lepădă sacul de pe umeri și-i spuse Puștîlului:

— Stai, odihnește-te. Măntore îndată.

Puștîl se așeză, urmărindu-l cu pierce în pulberea albă.

Amiralul îl privi tînt și nu spuse nimic.

— Dar gîndește-te, Pietro, e un copil!

Îi spunea pe nume pentru prima oară în această călătorie. Amiralul tăcea și-l privea.

Don DEȘIU

4.

Neindoielnic, auziseră glasuri.

Pluteau de cine știe unde, furzîndu-se prin pulberea viscolită, se contundau cu șuierul vîntului, cu zbuciumul singelui în artere. Oriicum, erau glasuri. Asta însemna că valea pornise să-i caute: oamenii șiau că Amiralul trebuie să se-năruie.

Nimeni n-ar fi putut spune dincolo veneau vocele; cei patru coborau mereu, căzînd, ridicîndu-se, implicîndu-se — mergînd totuși într-o direcție anumită, pe care numai unul din ei o cunoștea.

— Hai, Max — zise, în cele din urmă, aplecîndu-se asupra lunganului. Hai să mergem. Mai avem puțin, zău așa — dac-or mai fi vreo cincizeci de pași.

— Ai ajutat să se ridice, îl bătu pe umăr și-i dădu pioletul — apoi trecu în față și începu să croiască pîrtie, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

— Totuși — își zicea, înofînd prin omătul pînă la brîu — totuși nu-i bine să pleci pe munte cu oameni pe care nu-i cunoști!

Ulyse privi de cîteva ori în urmă, ca un animal hătîlit. În sîrșit, își încheie fermoarul de la glugă și luți pasul, înmîndu-se seai de Amiral.

Frederick îl vedea cum se depărțea, dar nu mai avea putere să strige. Își bălăbănea miinile și picioarele, mimînd mersul — însă de înaintat nu înainta. Se frămînta în loc, ca o jucărie mecanică — din aceea care se mișcă dar nu se deplasează.

— Max e în urmă, se gîndi el. Max vine după mine... poate o să mergem împreună. Se-ntoarse: în spatele lui nu era nimic, decît zidul de zăpadă și o movișă pe care vîntul o înălța treptat.

Frederick simți că se prăbușește — dar spaima viri plîntelui în el și, cine știe prin ce minune, picioarele degerate îl mai purtăru cîteva pași — înainte de a se rostogoli pe povîrnîș. Dacă ar fi rezistat încă zece secunde, ar fi auzit, de data asta foarte clar și foarte aproape, glasuri ome-nesti și ar fi zărit lumina unor flăcări prin potopul de nea.

— Heei! Heei! strigau glasurile.

— Heei! Heei! răspundea Amiralul.

— A, da! zise în sinea lui. — Luca, da! zise în sinea lui. — Era Frederick, băiatul acela cu brațe lungi și picioare subțiri. Un timid, un reflexiv. Amiralul îl cîntărise dintr-o privire, încă de pe-atunci, de pe platou. Ar fi putut să jure că gînsucul asta va fi primul care-o să cedeze la greu. De fapt, dacă te gîndeai bine, Frederick rezistase mai abilit decît toți.

Amiralul se opri și se-ntoarse să vadă ce se mai întîmplă în urmă. Se opri și cîntăru, gîndind șuierător, ca o locomotivă de tip vechi. La vreo zece pași venea Frederick — mai bine zis, umbra lui sau ceea ce mai rămăsese din această umbră în ultimele trei zile.

Undeva, în noianul de ninsoare, se distingeau vag silueta deșirată a lui Maximilian. Lunganul era, pesemne, la capătul puterilor; îl trebuiră aproape cîinci minute ca să străbăta douăzeci de pași. Cînd ajunse în preajma Amiralului, acesta îl privi cu atenție. Pupilele lui Max aveau o fixitate de flără la pîndă.

În fond — Max îl ura de moarte pe Amiral. Îl ura, fiindcă era puternic, fiindcă nimic nu putea să-l abată, nici foamea, nici frigul, dar, fiindcă mai ales, știa ceea ce nu știa niciunul din ei: calea spre viață.

Maximilian vroia să trăiască — era tînăr și avid de bucuriile existenței — și-l ura pe toți ceilalți, dar mai ales pe Amiral. Apropiindu-se, își dădu seama că se clatină ca un om beat, nu atât din pricina vîntului, cît din pricina ghizurilor care-l treceau prin mîndre. Se gîndea cu groază că acum el e cel mai slab, că Amiralul o să iuțescă iar ritmul, că englezul o să se fiină pe urmele lui, ca o umbră, și că Frederick se va țiri, oricum, după el... Dar Max nu mai putea să facă un pas, el trebuia să rămînă acolo, să se prefacă într-o movișă de zăpadă, așa cum se-nîmplase cu Puștîl și cu Tom — sus, lîngă Puntea Ingerilor...

— De ce? se întreba Max. De ce tocmai eu? De ce nu oarecare altul: Frederick, Ulyse, Amiralul — ei, da, chiar Amiralul! Ce-mi pasă mie de țărănoii ăsta neșchioș? Ce-mi pasă — cine pieri și cine scapă, devreme ce eu n-am să mai fiu?

Ședea la cîteva pași de cei trei, propiit în piolet, cu un aer de suferință. Amiralul nu-și putea desprinde privirea de la ochii aceia, de o fixitate fermoarul de la piept și băgă mina dreaptă înăuntru, ca și cum ar fi căutat ceva. Poate vroia să se scarpine.

— Aha! se gîndi Max, urmărindu-l cu spaimă. Aha, își caută revolverul — vor să mă împuște, să mă ape de mine mai repede! Aha — deci așa stau lucrurile — fir-ați ale dracului de bestii!

Amiralul nu-nțețea prea clar ce se petrecea, dar palma lui enormă zvîcni, ca implinșă de un resort și brațul lui Max încereni cu pioletul ridicat la două degete de fruntea englezului. Domnul Ulyse rămăse cu gura căscată; se holba

în neștire la cei doi, cu o murtă de oale plouată. În clipa următoare, lunganul zvirîl pioletul și începu să se zvîrcoalească prin zăpada ce o zberie-lă rînită, șoșînd niște zberete neomenești.

Amiralul ședea nemotăcit și se uita la el cum se zbate. Nu-i lovisse: îi oprise pur și simplu brațul.

— Hai, Max — zise, în cele din urmă, aplecîndu-se asupra lunganului. Hai să mergem. Mai avem puțin, zău așa — dac-or mai fi vreo cincizeci de pași.

— Ai ajutat să se ridice, îl bătu pe umăr și-i dădu pioletul — apoi trecu în față și începu să croiască pîrtie, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

— Totuși — își zicea, înofînd prin omătul pînă la brîu — totuși nu-i bine să pleci pe munte cu oameni pe care nu-i cunoști!

Ulyse privi de cîteva ori în urmă, ca un animal hătîlit. În sîrșit, își încheie fermoarul de la glugă și luți pasul, înmîndu-se seai de Amiral.

Frederick îl vedea cum se depărțea, dar nu mai avea putere să strige. Își bălăbănea miinile și picioarele, mimînd mersul — însă de înaintat nu înainta. Se frămînta în loc, ca o jucărie mecanică — din aceea care se mișcă dar nu se deplasează.

— Max e în urmă, se gîndi el. Max vine după mine... poate o să mergem împreună. Se-ntoarse: în spatele lui nu era nimic, decît zidul de zăpadă și o movișă pe care vîntul o înălța treptat.

Frederick simți că se prăbușește — dar spaima viri plîntelui în el și, cine știe prin ce minune, picioarele degerate îl mai purtăru cîteva pași — înainte de a se rostogoli pe povîrnîș. Dacă ar fi rezistat încă zece secunde, ar fi auzit, de data asta foarte clar și foarte aproape, glasuri ome-nesti și ar fi zărit lumina unor flăcări prin potopul de nea.

— Heei! Heei! strigau glasurile.

— Heei! Heei! răspundea Amiralul.

— A, da! zise în sinea lui. — Luca, da! zise în sinea lui. — Era Frederick, băiatul acela cu brațe lungi și picioare subțiri. Un timid, un reflexiv. Amiralul îl cîntărise dintr-o privire, încă de pe-atunci, de pe platou. Ar fi putut să jure că gînsucul asta va fi primul care-o să cedeze la greu. De fapt, dacă te gîndeai bine, Frederick rezistase mai abilit decît toți.

Amiralul se opri și se-ntoarse să vadă ce se mai întîmplă în urmă. Se opri și cîntăru, gîndind șuierător, ca o locomotivă de tip vechi. La vreo zece pași venea Frederick — mai bine zis, umbra lui sau ceea ce mai rămăsese din această umbră în ultimele trei zile.

Undeva, în noianul de ninsoare, se distingeau vag silueta deșirată a lui Maximilian. Lunganul era, pesemne, la capătul puterilor; îl trebuiră aproape cîinci minute ca să străbăta douăzeci de pași. Cînd ajunse în preajma Amiralului, acesta îl privi cu atenție. Pupilele lui Max aveau o fixitate de flără la pîndă.

În fond — Max îl ura de moarte pe Amiral. Îl ura, fiindcă era puternic, fiindcă nimic nu putea să-l abată, nici foamea, nici frigul, dar, fiindcă mai ales, știa ceea ce nu știa niciunul din ei: calea spre viață.

Maximilian vroia să trăiască — era tînăr și avid de bucuriile existenței — și-l ura pe toți ceilalți, dar mai ales pe Amiral. Apropiindu-se, își dădu seama că se clatină ca un om beat, nu atât din pricina vîntului, cît din pricina ghizurilor care-l treceau prin mîndre. Se gîndea cu groază că acum el e cel mai slab, că Amiralul o să iuțescă iar ritmul, că englezul o să se fiină pe urmele lui, ca o umbră, și că Frederick se va țiri, oricum, după el... Dar Max nu mai putea să facă un pas, el trebuia să rămînă acolo, să se prefacă într-o movișă de zăpadă, așa cum se-nîmplase cu Puștîl și cu Tom — sus, lîngă Puntea Ingerilor...

— De ce? se întreba Max. De ce tocmai eu? De ce nu oarecare altul: Frederick, Ulyse, Amiralul — ei, da, chiar Amiralul! Ce-mi pasă mie de țărănoii ăsta neșchioș? Ce-mi pasă — cine pieri și cine scapă, devreme ce eu n-am să mai fiu?

Ședea la cîteva pași de cei trei, propiit în piolet, cu un aer de suferință. Amiralul nu-și putea desprinde privirea de la ochii aceia, de o fixitate fermoarul de la piept și băgă mina dreaptă înăuntru, ca și cum ar fi căutat ceva. Poate vroia să se scarpine.

— Aha! se gîndi Max, urmărindu-l cu spaimă. Aha, își caută revolverul — vor să mă împuște, să mă ape de mine mai repede! Aha — deci așa stau lucrurile — fir-ați ale dracului de bestii!

Amiralul nu-nțețea prea clar ce se petrecea, dar palma lui enormă zvîcni, ca implinșă de un resort și brațul lui Max încereni cu pioletul ridicat la două degete de fruntea englezului. Domnul Ulyse rămăse cu gura căscată; se holba

în neștire la cei doi, cu o murtă de oale plouată. În clipa următoare, lunganul zvirîl pioletul și începu să se zvîrcoalească prin zăpada ce o zberie-lă rînită, șoșînd niște zberete neomenești.

Amiralul ședea nemotăcit și se uita la el cum se zbate. Nu-i lovisse: îi oprise pur și simplu brațul.

— Hai, Max — zise, în cele din urmă, aplecîndu-se asupra lunganului. Hai să mergem. Mai avem puțin, zău așa — dac-or mai fi vreo cincizeci de pași.

— Ai ajutat să se ridice, îl bătu pe umăr și-i dădu pioletul — apoi trecu în față și începu să croiască pîrtie, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

— Totuși — își zicea, înofînd prin omătul pînă la brîu — totuși nu-i bine să pleci pe munte cu oameni pe care nu-i cunoști!

Ulyse privi de cîteva ori în urmă, ca un animal hătîlit. În sîrșit, își încheie fermoarul de la glugă și luți pasul, înmîndu-se seai de Amiral.

Frederick îl vedea cum se depărțea, dar nu mai avea putere să strige. Își bălăbănea miinile și picioarele, mimînd mersul — însă de înaintat nu înainta. Se frămînta în loc, ca o jucărie mecanică — din aceea care se mișcă dar nu se deplasează.

— Max e în urmă, se gîndi el. Max vine după mine... poate o să mergem împreună. Se-ntoarse: în spatele lui nu era nimic, decît zidul de zăpadă și o movișă pe care vîntul o înălța treptat.

Frederick simți că se prăbușește — dar spaima viri plîntelui în el și, cine știe prin ce minune, picioarele degerate îl mai purtăru cîteva pași — înainte de a se rostogoli pe povîrnîș. Dacă ar fi rezistat încă zece secunde, ar fi auzit, de data asta foarte clar și foarte aproape, glasuri ome-nesti și ar fi zărit lumina unor flăcări prin potopul de nea.

— Heei! Heei! strigau glasurile.

— Heei! Heei! răspundea Amiralul.

— A, da! zise în sinea lui. — Luca, da! zise în sinea lui. — Era Frederick, băiatul acela cu brațe lungi și picioare subțiri. Un timid, un reflexiv. Amiralul îl cîntărise dintr-o privire, încă de pe-atunci, de pe platou. Ar fi putut să jure că gînsucul asta va fi primul care-o să cedeze la greu. De fapt, dacă te gîndeai bine, Frederick rezistase mai abilit decît to

Despre lirica erotică

Dragostea e, fără îndoială, unul din cele mai vechi, mai frumoase și mai fundamentale sentimente omenești, fiind specifică omului și definindu-l ca atare, alături de alte trăsături social-psihice nu mai puțin caracteristice. În ipostaza sa erotică, ea a alimentat copios literatura tuturor vechiilor și va alimenta-o nelăudabil și pe cea a timpurilor viitoare. În substanța sa sîrîc psihologică, ea rămîne, firese, un sentiment din categoria celor eterne, cunoscut însă cele mai subtile și mai variate nuanțe și înfrînșări; sub raport moral, ea poartă, în schimb, întotdeauna în efigia ei însemnele orînduirii sociale ce-i însoțesc sau îi eliberează manifestările naturale. Engels a arătat în chip magistral cum a evoluat de-a lungul orînduirilor pre-socialiste concepția despre dragoste, diferențindu-se necontenit în funcție de idealul social al diverselor clase stăpînitoare și în funcție de matura realităților socio-economice existente între indivizii unei colectivități umane oarecare. Evoluția a însemnat, de fapt, o involuție, în sensul că dragostea a fost progresiv îndepărtată, înstrăinată de valorile ei umane propriu-zise, devenind în capitalism o marfă ca oricare alta. Evident, în tot acest răsămînt, tendința de alienare a sentimentelor celor ridicați pe om deasupra stării animale și împinșat o legitimă rezistență în rîndul maselor populare, care (folclorul și mîrturiile) au continuat să aibă față de dragoste un punct de vedere funciar sănătos, înălțător, pozitiv, promovindu-i cu consecvență virtuțile și căutînd să le impună, prin replică, puritatea concepției populare despre erotică a cunoscut, ce-i drept, și ea, de-a lungul anilor unele influențe nocive, venite din afară, dar acestea n-au putut altara totuși esența ei.

Contaminările s-au produs mai cu seamă în sfera literară, unde și, cu deosebire, în perioadele când clasele dominante trăiau epoca lor de descompunere multilaterală. Erotica se materializa în atare perioade (și fenomenul e azi la ordinea zilei în țările imperialiste), prin convertirea sentimentului curat și innoabil al dragostei în acel „instinct alit de van” de care vorbea cu ironie Emilescu într-una din satirele sale, prin bestializarea, deci, a unui simțămînt structural omeneș, degradat la senzații egoiste, prin eroidism și sexualism, prin oglindirea perversiunii și înăscărea sentimentului cu valori lucrative, prin misoginism și misantropie, prin celebrarea aceluia „amor liber” de esență burgheză pe care Lenin îl demasca indignat într-una din scrisorile adresate Inessei Armand sau — sub influența moralei ascetice, dizolvante a religiei prin echivalarea dragostei cu păcatul. Și într-o variantă și în alta, se ajungea practic la desanularea dragostei de orice nădălnă înălțător, la desfacerea ei de firese, la desumanizarea ei.

Profund ostile omului, orînduirile pre-socialiste răpeau, în genere, prin concepțiile lor, posibilitatea realizării idealului erotic prin căsătorii care să desăvîrșească, într-o ipostază superioară, naturală, dragostea, — desăvîrșire, care, sub imperiul dezideratului se rotunzea aproape numai în basme unde, după trecerea unor obstacole de domeniu excepționalului, Făt-Frumos se însoțea cu aleasa inimii sale, deschizînd elapsa unei fericiți

familiale, ipotetice, pînă la „adînci bătrînețe”. De aceea, lirica pre-socialistă, ogîndind realitățile sociale la modul realist, se mîrginește de obicei să cînte momentele pre-mergătoare actului nupțial, iubita rîmînd, așa cum spune inspirat Argezi, de cele mai multe ori „logodnică de-a pururi, soție niciodată”. E starea erotică tîlmăcită în neurtitoare accente lirice de Petrearea sau Emilescu, starea în care Cosbuc descoperă dragostea fericită, idilică a eroilor și eroinei sale. Excepțiile sînt alit de rare și alit de personale (de pildă, Hugo), incit nu fac decit să întărească regula. Nu intră în intenția noastră să trecem în revistă istoria erotică în literatura romînă sau universală, dar fenomenul, raportat la realitățile sociale care l-au produs, e alit de încărcat de semnificații, incit oferă oricînd sociologului un imens material de studiu, mîrturie a unor relații generate de natura însăși a structurii diferitelor orînduirii social-politice. Să ne amintim doar, spre a rămîne în spațiul nostru național, de lirica lui Conachi, a lui Alexandri, Emilescu, Cosbuc, Vlașă sau, pentru perioada

dintre cele două războaie mondiale, de versurile lui Mihai Beniuc, Maria Banuș, Cicerone Theodorescu, Geo Bogza etc. Socialismul a adus omului adevărată libertate, materializată, între altele, și prin desalienarea spirituală a acestuia, prin egalitatea demnității, prin egalitatea socială reală, prin posibilitatea dezvoltării sale multilaterale, prin eliberarea sa de jugul robitor al relațiilor de exploatare, prin condițiile create procesului continuu de îmbogățire și înflorire a profilului său moral, de om nou. În atari împrejurări, — urmare firească a unei radicale revoluții economice, sociale, politice și culturale înfăptuite de partidul de avangard al clasei muncitoare —, erotica însăși a prins să capete, prin dimensiunea ei etică, deci prin concepție, înfrînșări și impliniri noi, inedite, corespunzătoare noulor rînduiri și realități. Dispărînd baza materială economică întemeiată pe asigurarea omului de către semenii săi, visuri de veacuri ale umanității ajuns să se concretizeze, și sub această latură, ca realități palpabile. Ceea ce pe vremea lui Romeo și Ju-

lieta sau mai aproape de noi, pe vremea cînd Vlahuță scria lertare, era tipic, demonstrînd fire neîmplinirea dragostei din pricina opoziției părinților, fire înrobirea femeii prin silirea ei de a se căsători cu cineva pentru care nu nutrește decit oroncu și dispreț, — în zilele noastre e un non sens, un caz particular. Problematika nu mai reține, așadar, interesul poezilor noștri, aceștia nemai-fîind puși de către realitatea obiectivă în situația de a dezbată liric astfel de chestiuni. Aceeasi realitate a făcut să dispară și fenomenul trist care zmulgea acum un veac compasiunea bucolică în exclamația: „Nu osîndii femeia ce se vinde!” sau, mai aproape de zilele noastre, o apăsătoare simțămînt de umilitate în fața versurilor lui Traian Demetrescu și ale celorlalți poeți din generația Contemporanului. Noi, la realități, socialiste, certificînd eliberarea femeii, trezește, dimpotrivă, comentariul elocvent al multor poeți, printre care al Veronicăi Porumbacu, cîntăreață neobosită a descătușării sîmțelor sale, care, în versuri reprezentative pentru epoca noastră, serbe în volumul Prietenii mei: „Lecgelenle vorbeau adeseori / de

spuma albă a mărilor egee, / ce te-a născut zeită, nu femeie; / dar roabă-ai fost prin veac de două ori. / Și chipul tău, / agrate-născător, / abia acum zîmbetul cunoaște; / ești liberă, cînd liber e-un popor, / și încodată vremea mea te naște!” (Abia acum, femeie...)

Aurel Martin

Cristian Sirbu

SINT CANDIDAT DE PARTID

— Versuri inedite —

Vestea că sînt candidat de partid, lată
Este egală cu vestea
Că n-am să mor niciodată.
Dar, cîntec asta nu e deloc ușor;
Am de urcat o uriașă scară.

Ca mîrturie revoluționară
lau amînțirea tale,
Cu-njurătura lui pe lingă bob:
— Iordan! Ior de ciocoi,
Nu mai poți trăi de al pe Bărăgan!
Tata injura numai de Iordan.

N-am văzut de la început steaua cădăuzilor.
Am orbăcit între adevăr și minciună.
Am visat de un singur
O lume mai bună.

Îmi curăț livezile de omiziri,
Îmi arăd resturile de gunoale
Ca gospodarii primăvara.
Mă simt ca dup-o binefăcătoare ploaie.

Științea care îmi mocnea sub cenușă
La poalele Carpaților de soare
S-a făcut flacăra
Și s-a unit cu flacăra partidului, nemuritoare.
Mă mingie vîntul învolător al marilor destine.
Partidule, dă-mi mîna să urc pînă la line!

Sînt candidat de partid.
Fărăstele inimii le deschid
Spre fața primăverii.
Și dă năvăli-a mine o lîmînă
Ca strălucirea amiezii.

În grădina mi-au înflorit trandafirii roșii.
Parcă e un semn.
Vîntul îl leagănă ca pe niște flămuri.
Parcă-i un îndemn.
Parcă înădănuș vor să-mi spună trandafirilor
Că de azi sînt oștii în atac
Pentru fericitarea omenilor.

Haide, inimă, haide
Mergi în frunte, înaintea.
De astăzi ești purtătorul steagului roșu,
la amine.

Zboară, gîndule, zboară
Cîi poți de tare
Să-mi îi găim în lupă
Și-n vers scripșiri de soare.

Scrie, mină, scrie
Cu înără pînă despre viață —
Candidat în rîndurile partidului
Trăiește prima dimineață.

„Jurnalul” academicianului Tudor Vianu

Cititorul, care se apropie cu respect și interes de fiecare nouă carte a academicianului Tudor Vianu, conține faptul că „Jurnalul” său nu urmează de fapt rigorile acestei specii literare. Și totuși articolele reunite sub această copertă în marea lor majoritate publicate de presa noastră literară în ultimii ani, dau acestui volum caracterul unui adevărat jurnal. A unui jurnal care nu se compune din note zilnice scrise sau nu cu gîndul publicării, ci din confesiunile publice legate de experiența și împrejurările spirituale pe care le-a cunoscut un umanist al timpului nostru, un savant patriot, om al timpului și al țării sale. Am spus confesiune publică pentru a delimita de la bun început caracterul specific al „Jurnalului” înfășășat de Tudor Vianu. El nu a fost conceput așa cum ne-au obișnuit modelele mai vechi sau mai noi ale speciei ca o convorbire intimă cu propria conștiință, ferită de sugestia contactului cu publicul și ca o permanentă adresare categorică celor mai largi ale cititorilor. Pentru că așa cum ne avertizează în primele pagini, autorul a vrut să adune aici rodul cel mai bun al veghiilor sale și să-l înfășășeze tuturor celor care l-au urmărit activitatea lui, Regîșim în rîndurile cu care academicianul Vianu își deschide noul său volum aceeași atitudine mîrturisitoare de Romain Rolland într-o lucrare a sa cu caracter autobiografic. Autorul lui „Jean Christophe” considera că „O viață lungă reflectată

este o mare experiență”. Într-adevăr găsim în paginile acestei cărți reflectată experiența spirituală culesă timp de mai multe decenii din roadele căreia Tudor Vianu împărtășește unele momente semnificative ale vieții sale. O carte de memorii, am putea spune, dacă termenul acesta nu ar fi prea sărac pentru a defini cuprinsul volumului. Tudor Vianu nu înfășășează în timpurile și oameni fără discernămint, fără perspectiva critică asupra locului și valorii lor în contextul epocii. Am citit nu o dată lucrări memorialistice în care scriitorii, publiciști, artiști înfășășează către sfîrșitul carierii lor, amîl îndelungași petrecuți în mediile

prin care au trecut. Asistăm la întâmplări triste sau hazii, reținem unele detalii biografice, folosim sugestia pentru explicarea operii dar un sentiment de insatisfacție ne însoțește adeseori. Uneori creatorul de atmosferă și de tipuri umane nu dispune de cea perspectivă intelectuală care să-i dea posibilitatea reținerii contribuției cutărui artist, la propășirea domeniului său de activitate. O confuzie a valorilor, o judecată subiectivă, uneori de-a dreptul pătîmășă, o viziune egocentrică, individualistă, caracterizează multe din aceste jurnale și lucrări memorialistice. Și ca să spunem adevărul, chiar a unora din cele scrise de oamenii noștri de cultură. De fapt, noi nici n-avem pînă acum un jurnal de importanță celui pe care l-au redactat frații Goncourt, „Insemnările zilnice” ale lui Titu Maiorescu au avantajul exactității cronologice, notînd precis evenimentele și fapte care pot reconstitui viața autorului, simpatiile și antipatiile sale politice, combinațiile de culisă care l-au dus la ascensiunea sa ca om de stat. În timpurile vremii, componența enacului, prezența și lecturile la seșdinele lui, unele date privind scriitorii vremii, spiritul său de chivernisală materială etc. Dar toate aceste notații exacte nu sînt compensate de o viziune dominant intelectuală, de o perspectivă proprie omului de cultură.

Nici amînțirile scrise de Iacob Negruzzi, Gheorghe Panu, Ion Slavici, Paul Bujor, N. Petrescu, C. Bacalbașa, redactate, unele din ele la o vîrstă cînd calipale memoriei au intervenit alit de dese, nu pot furniza decit elemente de atmosferă sau unei amănunțite descrieri de caracter de efemeride. Singurele memorii în adevărat înțeles al cuvîntului care ne prezintă o personalitate intelectuală în etapele formării și dezvoltării ei, așa cum procedase Goethe, au fost scrise de Mihail Sadoveanu („Amii de učenice”) de doctorul Nicolae Leon (notulele de „Note și Impresii”). Lor pot să li se adauge „O viață de om” și notele zilnice ale lui Nicolae Iorga, vicinate însă de o concepție naționalistă, tradiționalistă care le face numai parțial și cu multă prudență utilizabile. Recent au fost publicate fragmente din jurnalele încă necunoscute, redactate de Alexandru Vlașă, semnificative pentru cădările scriitorului și mai ales pentru drama sufletescă în anii care cu încheiat alit de zbucimată și de confuz viața lui.

Această peregrinare istorică subliniază și mai mult valoarea cărții academicianului Tudor Vianu, care fără să-i propună în principal să realizeze o operă de memorialist reduec înaintea cititorului decenii de viață culturală dîndu-ne posibilitatea să înțelegem ce a însemnat, pentru literatura noastră, Ibrăileanu, Rebreanu, pentru teatru, Constantin Nothara sau Ion Sava. Jurnalul său este astfel înainte de toate o operă de erudiție, de stabilire a valorilor în cadrul căruia judecata critică pătrunzătoare se unește cu reconstituirea fidelă, a mediului în care s-au dezvoltat aceste personalități. Savantul și artistul au colaborat deopotrivă la alcătuirea acestor portrete.

FIICELE de Sidonia Drăgușanu

Luizei. Acesta și declanșează conflictul fiind cel care dă la iveală furtul comis de Lipșa. Nici chiar discuția cu Horia Cotaru nu reușește să o facă pe Luiza să mediteze cu adîncimea cerută de caracterul ei de om al zilelor noastre, pe care îl pretinde autoarea.

Rostul acestui personaj este însă mai ales altul, și anume de a realiza „happy-end-ul” acțiunii. Căci, trîncind cu „înțelegere” peste momentul de „slăbiciune” de care se face vinovată Luiza în sentimentele ei pentru Tudor Lipșa, atunci cînd acesta izbuteste să vadă și să se convingă de adevărata față a lucrurilor, „El” se întoarce la „Ea”, care îl așteaptă, și îi oferă, mîrînimos, sprîjîn și dragostea.

În sfîrșit, în final, vine și mama adevărată a celor două fiice, și ea o femeie întreagă și dreaptă — dar care, pînă atunci, nu făcuse nimic pentru a-și educa copiii în spiritul principior pe care le profesază — și astfel cortina cade peste imaginea unei familii regăsite moral după un lung și sfîșietor zbucium care a dus-o în pragul acestui fericit și mult aștept echilibru cu lumea nouă în care trăiesc.

Nimic, în afara amînțitorilor date formale, nu pledează pentru un conflict reprezentativ pentru realitatea zilelor noastre, după cum nici eroii implicați acestui conflict nu aștează, prin nimic, apartenența lor la această realitate.

Esența piesei amînțite, evident, rețea melodramei pe teme morale, practică de autori teatrului burghez și cu un îndelung stăgu pe scenele romînesti între cele două războaie.

Un singur personaj din piesă pune o astfel de întrebare și acesta este femeia de serviciu care o face de pe pozițiile „bunului simț popular” dar Luiza, mîrtora a scenei, pare că nu aude.

În piesă se vorbește mereu și se face caz de discuțiile deschise, prietenești care se poartă între Luiza și tatăl ei, niciodată însă, în aceste discuții nu intervine, din partea Luizei, o astfel de întrebare. Prin ce se manifestă, atunci, exigența acestui „tînar om din zilele noastre”? Este vorba, într-adevăr, de vreo preocupare manifestă, din partea acestui tînar, pentru problemele eticii? Acțiunea piesei nu ne oferă nici un asemenea argument.

La configurarea „conflictului” ia parte și un alt personaj, inginerul Horia Cotaru, subalternul, pe șantier, al lui Tudor Lipșa și logodnicul

atenția, la vizionarea spectacolului, încercarea de azone-lă la date aparent actuale a formulor teatrului de bulevard?”

Și triumful amoros, și femeia fatală, și bărbatul slab de înger, și mama devotată care își regăsește copiii pierduți, și junele salvator și realitățile prezența într-o alcătuire cu pretenții de actualitate, care nu justifică prin nimic intențiile declarate ale dramaturgului.

Spectacolul Teatrului Național, cu această piesă, în regia lui Al. Fini, n-a putut evita, cum era și firese, linia melodramatică și falsă a conflictului. Nu putem să nu relevăm însă eforturile interperțlor care s-au străduț și-si-au dovedit și cu acest prilej însușirile actoricești alese. Remarcăm, astfel, prezența în scenă a actorilor Tanți Cocea, Eva Pătrășcanu, Carmen Stănescu, Draga Oltanu, Coca Andronescu, Constantin Bărbulescu, Emanoil Petruț.

Dinu Sărau

Caracterul de jurnal al cărții pe care o discutăm astăzi este dat și de faptul că în paginile ei aflăm consemnate observațiile recente ale omului de cultură receptiv la toate fenomenele sociale, politice și spirituale. De la sport la spectacolul de balet, de la căldărie în Orient la reprezentarea unei trupe de amatori, de la o maxină a lui Goethe la ilustrația de carte, toate impresiile culesă aici sau pe alte meridiane literare sînt comunicate cititorului. Mai întii cu bucuria descoperirii unor aspecte inedite neapărat necesare omului societății socialiste și cu încrederea că recomandarea lor va folosi dezvoltării multilaterale a personalității imeretului de astăzi.

Nu o dată Tudor Vianu a vorbit în scrisori și în discuții deschise despre caracterul activ al culturii. Noțiunea aceasta a căpătat în studiile sale recente un înțeles și o finalitate clară, precisă. Tudor Vianu interpretează fenomenele de cultură nouă, socialistă, culturală pusă în slujba omului eliberat. Din această perspectivă savantul Tudor Vianu comunică publicului cele mai larg răsădite și cele mai lungul deceniilor. Regîșim aici o atitudine demnă de a fi relevată pentru că dînsul îmbogățește patrimoniul spiritual al culturii socialiste nu numai prin ample studii de sinteză (cum ar fi noua sa monografie despre Schiller, analizată cu multă competență de profesorul Al. Dima într-un număr trecut al revistei noastre), dar și prin comentariile cu caracter periodic în paginile ziarelor și revistelor, în conferințe publice, în mai toate dezbaterile care ajută tinerețului și în general oamenilor dornici de instrucție, de cunoaștere, să-și lărgească necontenit orizontul.

Dorind ca această prezentă să se materializeze cu și mai multă rîmăntare în paginile publicațiilor noastre, salutăm apariția acestui volum prin care critica și istoria noastră literară realist-socialistă înregistrează una din realizările sale de prestigiu.

FIICELE de Sidonia Drăgușanu

În cea de a doua piesă a sa, Sidonia Drăgușanu și-a propus, după propria-i afirmație, să ofere „un răspuns în spirit comunist, unei probleme de etică comunistă”.

Intenția este, fără îndoială, meritorie; dezbateră una meritorie privind profilul moral al lumii noastre noi, nu pot să nu trezească interesul legitim al cititorilor și spectatorilor dornici să afle în conflițele și rezolvarea conflictelor operelor literare contemporane, răspunsuri concludente.

Vom încerca să vedem dacă elementele care alcătuiesc lucrarea în discuție constituie într-adevăr o problemă de etică comunistă, această însemnănd participarea la acțiune a unor personaje reprezentative pentru climatul nostru moral, angajate, în esență, prin conflict, în dezbateră unor chestiuni privind comportamentul etic specific realității noi, socialiste, din țara noastră.

O serie de date, între care și felul cum se desfășoară, în general, primul act, au, în intenția autoarei, menirea de a atesta faptul că acțiunea se petrece în zilele noastre.

Așa, de pildă, în piesă este vorba de seful unui mare șantier socialist de construcție, inginerul Tudor Lipșa, despre care aflăm, prin intermediul fiicilor sale, care îi venerază, că intrîncește în caracterul său asemenea remarcabile trăsături cum sînt cinstea desăvîrșită, deosebită capacitate profesională, devotament și pasune pentru munca lui, în sfîrșit, o înaltă puritate spirituală.

Desfășurarea acțiunii ilustrează faptul că toate aceste luminoase și superbe calități nu sînt altceva decit o bine degăzită înfășășare de circumstanță și de paradă, iar inginerul Tudor Lipșa un escroc în toată puterea cuvîntului. Situația poate apărea

plauzibilă la prima vedere. Conflictul generat de ea înfîmă, însă, concluzia de mai sus, dovădind subțrenea întregului edificiu dramatic.

Prăbușirea morală a inginerului Tudor Lipșa nu se manifestă dintr-odată. Sidonia Drăgușanu ne oferă suficiente argumente pentru a bănui directiva în care va evolua personajul, numai că, în mod curios, aceste argumente — limpezii pentru spectator — își pierd evidența pentru toți cei din jurul lui Lipșa și, în special, pentru fiicete sale.

Părăsindu-și soția în clipe grele (deși aici situația e înfășășată destul de confuz de autoare), Tudor Lipșa se recăsătorește cu o femeie mult mai tînară decit el, cu o fizionomie morală vicidată de tendința spre lux cu orice preț și spre o incurabilă lenie, ambele motivate și scuzate cu tandrețe de către protagonist printro-o formulă bizară, vizînd chipurile lipsa de maturitate, „copilăria” jublei sale, trăsături care ar face și farmecul noii sale căsnicii.

Rezerva, ostilitatea celor două fete — Luiza și Manuela — față de modul de viață al mamei lor adoptive sînt ușor prețute cu vederea de Tudor Lipșa pentru că nici fiicete nu insistă prea mult în acest sens, fiind și ele, la rîndul lor, înclinate să-l absolutelementară care pune sub semnul întrebării întreaga comportare a Luizei, ael „om — cum afirmă Sidonia Drăgușanu — tînar și exigent, din zilele noastre, pentru care noțiunea de cinste civică nu poate fi despărțită de aceea de atașament total, de loialitate totală, față de tot ce se înfăptuiește și se adaugă, zi de zi, la edificul lumii noastre noi”.

Intreaga evoluție a acțiunii

Vasile Nicolescu

Muzică

Sincii spre virgul cărora, privind, ochiul amețit
ca o pasăre deasupra fulgerelor,
stăci cu rădăcinile de arbore înaltăle puternic
înfipte în inima de loc a planșelor,
vase comunicante între văpaia stelară și cea a
pământului,
cu un simplu gest mlauc mea vă-nterupe gestajia
oarbă,
și-n cerc vă așază,
în țărni vă prelăce,
și lată născându-se
într-un vult de arbori și voci cunoscute
mareș Blacuzul,
mareș în care
stelele bolii se aprind și amelor se revarsă
în mii de ferușe,
mareș în care chipul meu, născându-se
valurile cerului prin tot universul și plimbă.

Ochiul de sticlă

Conducând copii spre camera de gazare,
un ofițer SS-ist se amuza primind
că acela care-l va da răspuns exact nu
va mai fi „pedepsit”.

(Ziarele)

- Că, ochii privindu-mi, mă-ar răspunde-ntr-o clipă:
„Iată, acesta e ochiul de sticlă!”

„Apropiindu-se și ochii privindu-i,
asemănătorii, metalicii ochi,
un copil îi răspunde:
„Iată, acesta e ochiul de sticlă!”

- Cum ai ghicit?
- Cum să vă spun...
E o scintile-n-a și de omenie!

Printre ghimpele sîrme,
însingurind zăpezii,
socrate-și sîrșite chipul.

Adolescența

Cerul plîngînd și-ascunde chipul în nori de cenușă.
Lîngă vîrmi ațipeam, în imperiul humii.
Culoar de spaimă, adolescența mea a trecut
prin cea mai neagră noapte a lumii!

Existență

Spelănt sau sint, nici Umbră,
nici cel osîndit să urce-n zădă:
spre creștele timpului.

Văpaie sint, orbitoare,
veșnic suind.
Topesc zăvoare
și stilpi de-naturic.

Total la chipul meu.

Sint chela de loc
răscîndu-se
de mil de ori pe secundă
în toate ușile universului.

Victoria Ana Tăușan

LIMAN

În inima mea,
Circe aduna buruienii și cînta:

Uită-te, Lună, la brajele albe
care le-ai dăruit umerii zorilor, salbe,
care alină dureri și iscă dureri,
care leagăna ziua de ieri,
să uite bărbatul ziua de ieri
și să vrea să rămînă mereu
pe țărni brațului meu...

Uită-te, Soare, cum unduleș
marul meu pămîntesc,
cum în valuri de plumb mă-l plard
și-l stăpînesc, și tocăbă dezmiard,
pe acela ce n-a mai plecat,
și mă-l pot preschimba, cu dorința ferbîntă,
în Uitare, să nu-și mai aducă amîntă.
Uită-te, Slea, lacrimă de nesfirșit
căzută către asfinții,
vozi-mi chemările, glasul-mi ascultă,
sint sălău de putere precă multă,
de mările turburii ale ochilor mei,
dacă așteptările simplei femei
l-a zmulis dina vrafă pe cel fermecat,
și tot n-a uitat-o, și tot a plecat...
În inima mea,
Circe, dragoste oarbă, plîngea.

„Am luat-o pe drumul mare
către orașul din zăre,
sub pădurile-albastre ascuns.
Era, asfinții de visare cînd am ajuns
și am privit în casa cu geamuri luminate
înălțîndu-mi glandurile pe jumătate:
Femeia tăia plînea pe masă,
cu bărbatul alături vorbea pololit,
zemele vorbelor nu s-au risipit
în cădături fără nume.
El l-a dat îmbrățișarea simplă și calmă,
sărutîndu-l bătușturile din palmă.
Iar ea, soție și mamă,
și om ridicat peste teamă,
ardea în dorința de-a fi
mai demnă de-ncredere lui, cu flece și
Mi-am simțit brațele mele
aripi lăscate, prea grele,
care niciodată n-au încercat
să măsoare zborul adevărat,
minile mele, care simțu nu știu,
decît o mîngîiere să dea,
și zeca în schimb să le lău...
Am bătat, și-am intrat.
Și parie la muncile și durerile zilei mi-au dat.
Eram în casa aceea, la capătul drumului mare,
dar n-am mai plecat din orașul din zăre.
În inima mea,
Circe, invinsă, plîngea...”

La Uzinele REPUBLICA

În cadrul consfățuirilor cu
cittorii organizate de Uni-
nea scriitorilor, marți 9
ianuarie 1962, a avut loc la
Clubul Uzinelor Republica
din Capitală, o înfîlțire în-
tre un grup de scriitori și
muncitorii din acea întreprindere.

Au participat: Lucia De-
metrius, Veronica Porumba-
cu, Mihail Novicov, Eugen
Barbu, Constantin Chiriță,
Alexandru Andrișoiu, iar din
partea redacției revistei „Lu-
ceafărul” Al. I. Șteianescu,
— redactor șef-adjunct al
revistei, și Valeriu Ripeanu.
Publicăm mai jos textul
prescurtat al discuțiilor care
au avut loc:

Consfățuirea a fost deschisă
de tovarășul DUMITRU
GEORGESCU, din partea co-
mitetului de partid al Uzinei
„Republica” care a prezentat
pe scriitorii aflați în sală.

A luat apoi cuvîntul scriito-
rul MIHAI NOVICOV:

„Scopul venirii noastre aici
este de a afla cît mai multe
părerii ale cittitorilor despre li-
teratură.

Sarcina pe care partidul o
pune în fața literaturii este să
oglindească cît mai adevărat,
cît mai frumos și cît mai înăl-
țător totodată istoricele înfăp-
turi care s-au realizat în ome-
nii muncii, de către mun-
citorii în primul rînd, de țărâ-
nii colectivizăți, de intelectuali,
pe drumul construirii socialis-
mului.

Știe toată lumea cît de mult
s-a realizat în ultimii ani în
toate sectoarele vieții noastre
și cît de mult au crescut ome-
nii, cît de mult s-a ridicat
nivelul moralității socialiste,
răspunderea în muncă, atitu-
dinea cetățenească, inițiativa,
inventivitatea oamenilor mun-
cii.

Dorința cea mai fierbîntă a
scriitorilor este să oglindească
cît mai depîn, cît mai bine
și cît mai mobilizator aceste
fapte mărețe, să scrie în re-
lief tot ce este înălțat pentru
ca să poată deveni exem-
ple pentru alții și să fie de
oameni și totodată să combată
cu tărie partinică și intransi-
gență fenomenele negative.

Literatura noastră s-a achit-
at pînă acum numai în parte
de aceste sarcini, deși sintem
convinși că și în sectorul li-
terar, ca și în altele alte sec-
toare, s-au înfăptuit multe lu-
crări valoroase. În același timp
sintem foarte convinși că mai
există încă multe rămînînd în
urmă, că literatura nu oglin-
dește la nivelul convenit mun-
ca eroică a constructorilor so-
cialismului, că nu a realizat
încă așa cum trebuie figura
eroului zilelor noastre, eroii
epocii socialiste.

La Congresul al III-lea al
partidului, tovarășul Gheorghe
Gheorghiu-Dej a atras atenția
scriitorilor că lipsurile care
mai sînt în literatură se dato-
resc în mare măsură faptului
că nu întodeuna este sufi-
cient de adînc legătura crea-
toarelor cu viața, că nu înto-
deauna cei care scriu cunosc
în adîncime, pe baza unei ex-
periențe îndelungate, omenii
și faptele despre care scriu.

Una din formele de a strînge
această legătură sînt și a-
semenea consfățuirii cu citi-
torii și eroii cîrților noastre.
La îndemnul partidului am
hotărît să organizăm, în în-
tîmpinarea Conferinței pe țară
a scriitorilor, asemenea cons-
fățuirii în toată țara.

Nol am vrea ca dezbaterile
Conferinței pe țară să fi-
nă seama de părerile cittitorilor
și mai ales de părerile citi-
tozilor din sectoarele cele mai
înaintate ale frontului social-
list, cum este marea industrie
socialistă.

Vă rugăm deci să vă spu-
neți părerea foarte sinceră, și
unde-i cazul foarte critică,
atît despre literatură în an-
samblu, cît și despre ceea ce
ați vrea dumneavoastră să fie
oglindit în literatură.”

Tovarășul inginer LIA SPI-
RU — secția conducte:
„Literatura noastră contem-
porană bazată pe realismul so-
cialist a devenit un sprijin ef-
ectiv în lupta pentru con-
struirea socialismului în țara
noastră. Prin eroii reprezentati-
vi, scriitorii au reușit să con-
tribuiască la educarea omului
nou, omul construit în societă-
ți socialiste.

Am să vorbesc despre cite-
va romane pe care le-am citit
în ultima vreme.

În primul rînd vreau să mă
refer la Scriinul negru de
George Călinescu. Este un ro-
man scris cu un deosebit ta-
lent, este o carte interesantă,
dar asupra căreia aș vrea să
fac unele observații. La un
moment am impresia că se
face abuz de nume și opere,
mai ales din domeniul arte-
lor plastice, puțin cunoscute
de cittorii, fapt care necesită
foarte multe cunoștințe pentru
a se putea înțelege psihologia
personajului respectiv. De cite
ori are ocazia scriitorul — și
trebuie să recunoștem că ocă-
zile și le are — prezintă
pagini întregi de teorie asupra
arhitecturii, care după părerea
mea, dacă nu ești îndrăgostit
de această artă, pot să devină
plictisitoare.

Eu mi simpatizez pe arhi-
tectul Ioanid, pe care, cu toate
că scriitorul îl prezintă ca un
tip al intelectualului de azi,
nu-l pot considera ca fiind re-
prezentativ pentru țînuta mo-
rală nouă, socialistă.”

În concluzie, tovarășul Lia
Spiru a arătat că dînsul con-
sideră romanul Scriinul ne-
gru, o lucrare dificilă pentru
o mare parte dintre cittorii,
scrisă pentru un cerc restrîns
de oameni.

„Cred că ar fi necesar ca
scriitorii noștri, în lucrările
pe care le prezintă, să dea mai

mare atenție posibilităților de
cunoaștere ale cittitorului, po-
sibilității lor de înțelegere a
problemelor puse.

O altă lucrare la care vreau
să mă refer este Dunărea re-
vîrșată de Radu Tudoran.
După părerea mea romanul a
fost așteptat cu nerăbdare, a
fost citit cu plăcere și apre-
ciat, în special de către tîne-
ret. De ce spun aceasta? Pen-
tru că are o acțiune vieție și
multe din faptele narate sînt
caracteristice tîneretului. De-
scrierile de natură sint orga-
nic integrate în acțiune și, în
general, nu sînt plictisitoare.”

Vorbitorul a considerat apoi
că oamenii ca Donos, Matei,
Stoian sînt exemple elocven-
te pentru eroismul socialist,
pentru țotii cittorii care se re-
cunosc în acești oameni, iar
dacă nu se recunosc, doresc
să ajungă la nivelul lor. Aceste
personaje sînt meru trazăz vi-
gilenta cittitorilor, la locul de
muncă, și sint gata să demaste
pe dușman, să-i zădărnicească
acțiunea. Este drept, critica
și-a pus întrebarea dacă roma-
nul este un roman de dragos-
te, este un roman de aventuri

Deasemenea mi-a plăcut vo-
lumul Mariei Banuș, care a ap-
ărut în Biblioteca pentru
țotii. Aș vrea ca în revistele
noastre — Lucaefărul, Ga-
zeta literară — să apară mai
multe versuri ale poezilor tî-
neri, cum este Alexandru An-
drișoiu. Aș dori ca lucrările
poezilor noștri să aibă mai
multă expresivitate, să fie în-
fluențate de entuziasmul tîne-
resc al maselor noastre.

Mi-au plăcut poeziile care
le-a scris în Gazeta literară
Ilie Constantin. În cadrul
unei discuții despre poezie
din revista „Lucaefărul” to-
varășul Ilie Constantin a spus
că „nu se poate scufunda
într-o apă adînc atunci cînd
nu o cunoaște”. Desigur nu
poate să se scufunde în apă
deoarece nu știe să înoate, a-
dică legătura lui cu masele nu
este suficient de trainică. Ar
fi fost mai bine dacă tovarășul
Ilie Constantin întreba pe
maramureșeni ce anume le
place, care sînt preferințele
lor. Dînsul a văzut că ei tră-
iesc bine, dar aceasta nu e su-
ficient.”

Aș vrea să apară în viitor
o antologie care să cuprîndă
mai multe lucrări ale poezilor
care încă nu au suficiente
versuri pentru a întocmi un
volum.”

Tovarășul DOBRE ALE-
XANDRU — secția mecanică
reparații.
„Înființarea de astăzi este pen-
tru iubitorii de literatură din
uzina noastră și pentru mun-
citorii noștri un eveniment
foarte profit. Îmi pare rău
că astfel de acțiuni nu se or-
ganizează mai des.

Aș vrea să vorbesc aici de
unele probleme ale poeziei
tineret. Baconski. Tov. Baconski
este un poet foarte talentat și
nimeni nu contestă acest lu-
cr. Un tovarăș de la revista
„Contemporanul” îmi spunea
odată — că trebuie să scuzăm
la tovarășul Baconski impresia
melancolică care străbate
poezia lui, pentru că este un
om al meditației intime și așa
mai departe.

Da, într-adevăr. Dar de ce
să repetăm lucruri care au fost
spuse de alții înaintea noastră,
cu atît mai mult cu cît aceste
poezii, pur și simplu, nu ne
satisfac sufletește? De ce oare
tov. Baconski care poate să
scrie poezii de valoare, ca Tot

ce am, Ritm, publică lucrări,
unele cu tematică istorică,
care nu mi-au plăcut?”

În poezia noastră se mai în-
fîlțeste un aspect — o fugă
grozavă după imagini și a-
ceasta am văzut-o la Nichita
Stănescu. Îmi place cum scrie
Nichita Stănescu, dar de ce
să fugim după imagini și să
dăduim fondului?”

Aș vrea să mai spun ceva
despre proză, într-adevăr, se
scrie multă proză la noi: și
bună, și relativ bună.”

Vorbitorul s-a oprit asupra
modului în care arta reflectă
munca activizilor de partid în
rîndul maselor. „Am observat,
și în Dunărea revîrșată, și în
romanul lui Eugen Barbu
Șoseaua Nordului, că pur și
simplu, secretarul de partid,
directorul întreprinderii duc
întreaga muncă de partid. Nol
știm că munca de partid este
dusă de un larg activ, și de
activizii de partid, de un nu-
măr mare de tovarăși. În ro-
manul tovarășului Beniuș, de
pildă, sfera este mai cuprîn-
zătoare, activitatea comuniști-
lor în rîndul maselor este mai
largă.”

Nu avem destule cărți pen-
tru tîneret. Într-adevăr, s-a
scris mult, însă problema ti-
neretului nu este pusă așa
cum trebuie.

Mi-a plăcut mult figura co-
munistului Filip din Bărăgan.
Este un roman foarte bun, un
roman contemporan, un ro-
man pe care mulți dintre
muncitorii noștri îl trăiesc.

După părerea mea, trebuie
să se creeze opere care să
vorbească despre munca nouă
a colectivizilor, care a intrat
într-o fază nouă.”

Spunea tovarășul Lia Spiru
că a citit romanul Oțelul.
Într-adevăr a fost un roman
care a mers la inima noastră,
a muncitorilor. De ce spun lu-
crul acesta? În bibliotecă s-au
adus șase volume prima dată.
Tovarășul bibliotecar a tre-
buit să meargă să mai cum-
păre. Cum a acționat critica
literară comparativ cu acest
fenomen? Găsind multe no-
duri în papură.”

Este adevărat, tovarășul
Chiriță nu a făcut o analiză
psihologică adîncă în roma-
nul dînsului. Dar tema aceas-
ta ar trebui abordată de foar-
te mulți scriitori. Trăim as-

Tovarășul BARTMOȘ COR-
NEL — secția conducte:
„Preferințele mele merg în-
deosebi spre poezie, deoarece
în ea, după mine, găsesc ex-
presia vieții clocotitoare din
jurul meu. Pentru aceasta eu
caut să citesc tot ce apare în
ziare și reviste și, în special,
în cîrțile noi.

Mi-a plăcut foarte mult vo-
lumul Frunze de Argezi,
apărut recent. În el am găsit
o expresie a tîneretului, cu to-
ate că vîrsta marelui scriitor
este înaintată. Versurile din
acest volum sînt excepționale.

Un aspect din sală

Colocviu cu cittitorii

Tovarășă HAITA ELENA:

„Eu sint și bibliotecară și am
să exprim opiniile unor citi-
tori de-ai noștri, cît și opiniile
mele.

Literatura noastră actuală a
oglindit în general problemele
mari care s-au pus în fața po-
porului nostru. A oglindit pro-
blema transformării socialiste
a agriculturii și o mai oglin-
dește și astăzi; a oglindit mai
puțin însă problema industriei
noastre. În discuțiile pe care
de multe ori le am cu tovară-
șii cittorii, mi se spune:
Tovarășe, de ce nu se scriu
mai multe cărți din industrie?
Am vrea de pildă să citim
cărți în care să vedem cum au
luptat muncitorii noștri în
trecut.

Există unele cărți de genul
acesta, dar ele abordează fu-
gar problema luptei muncito-
rilor, cum ar fi de exemplu
Bariera”.

În continuare, tovarășă Ele-
na Haita a vorbit despre ne-
cesitatea oglinzirii veridice în
literatură a trecutului de lup-
tă al clasei muncitoare con-
dusă de partidul ei de avan-
gardă, arătînd că asemenea
cărți contribuie în mod hotărî-
tor la educarea comunistă a
tînerii generații.

„În legătură cu problemele
industriei noastre actuale, pu-
tem să numărăm pe degete
romanele care s-au scris: —
Oțelul, Înființarea, Statule nu
rid niciodată, În orașul de pe
Mureș, Dunărea revîrșată a
lui Radu Tudoran și altele.

În legătură cu problema a-
ceasta vreau să vorbesc puțin
și despre critica literară.

Romanele despre industrie
apar mai rar. Scriitorii noștri
care încearcă să scrie des-
pre industrie, sînt imediat luați
în primire de critica literară
și la un moment dat sint atît
de criticați încît te întrebă, de
ce a mai apărut o asemenea
carte. După părerea unor cri-
tici literari de la Gazeta lîte-
rară, Oțelul ar fi fost mai bine
de ce nu se tipărească. Păre-
rea cittitorilor noștri este con-
trară și nu numai în ce prive-
ște Oțelul, Înființarea sau
Dunărea revîrșată dar și în
legătură cu alte cărți.

Oamenii citesc și apreciază
aceste lucrări și noi conside-
răm că atunci cînd o lucrare
este apreciată de oameni, cri-
tica ar trebui să țină seama
de aceste opinii. Dacă un
muncitor nu a citit încă ro-
manul respectiv, și citește ar-
ticlele din Contemporanul,
Gazeta literară sau din Viața
românească, de multe ori este
foarte descumpănit.

Au venit unii tovarăși și
mi-au spus: „— Dă-mi și mie
Oțelul. Am citit articolul
din Gazeta literară și vreau
să văd și eu dacă este adevă-
rat”. După aceea, tovarășul a
spus: „Ar fi bine dacă am
scrie și noi părerea noastră
despre asemenea cărți și dacă
tovarășii critici ne-ar întreba
pe noi.”

Cînd se face o apreciere a-
supra unei lucrări, trebuie să
se țină seama și de părerea ci-
titorilor. De ce Scriinul ne-
gru, o carte care interesează
puțini oameni, deoarece este
grea de înțeles, prilejuește
dezbateri pe colană întregi în
Viața românească, în Contem-
poranul, în timp ce alte cărți
nu sînt dezbătute pe larg, așa
fel ca scriitorul să poată în-
tr-adevăr să învețe din obser-
vațiile făcute?”

Urez succes Conferinței pe
țară a scriitorilor.”

Tovarășul BRUSTIUC ȘTE-
FAN:

S-a referit la problema lim-
baului în unele romane, arătînd
că stilul cîrților este ofte,
odată greoi, prezentînd difi-
cultăți de înțelegere pentru ci-
titori.

Scriitorii participanți la consfățuire

Critica literară să ajute nu numai pe cititori, dar și pe scriitori.

Tovarășii scriitorii ar trebui să se ocupe mai mult de problema tineretului nostru a cărei viață merită să fie oglindită în literatura noastră. Printre puținii eroi tineri se află Crișan din Oțelul, un tânăr intelectual în perspectivă, un tânăr nou, crescut de partidul nostru.

Am vrea ca atunci când se scriu cărți despre tineret, să nu se folosească jargonul. Tineretului nostru îi plac cărțile de aventuri. Ii trebuie o literatură de aventuri de tip nou, care să-l ajute în formarea caracterului. Astfel de cărți de aventuri sînt folosite de Scriitorul Fărăscan a scris o carte bună de aventuri O iubire din anul 41.042. Noi am vrea însă și cărți mai contemporane, cărți despre perspective mai apropiate.

Tovarășii scriitorii care scriu cărți în mai multe volume, sînt rugați să nu mai întîrzie atât de mult cu „volumul al doilea“.

De exemplu: Pe muntele de ouă împănate aproape vreo trei ani de când a apărut primul volum. Dessemena Cucerii, Temela. Tovarășii Lucia Demetrius, autoarea Primăverii pe Tirmave, o rugată să dea volumul al doilea cit mai curînd.

Același lucru cu Bărgan: a apărut volumul I cu ani în urmă, acum vreo doi ani a apărut volumul al doilea, iar volumul al treilea cine știe cînd va apărea.

S-a publicat Dintre sute de castare de Haralamb Zîncă. Este o carte care etnoia foarte multe fînd pe care puținele care tratează despre lupta unui grup de partizani comunisti împotriva diciturii antonesciene și a hitleristilor. Este o carte scrisă foarte antrenant. La sfîrșitul volumului autorul spune că urmare acestui roman va fi în Ofensiva. Oamenii întrebă: Ce s-a întîmplat cu ea? Cînd a apare Ofensiva?

Nu știu cînd va reuși tovarășul Zaharia Stancu să termine Rădăcînile sîni amare. De la are cîine voluim și el nu este terminat. A reușit Descuși, pe care după părerea mea putea să-l lase așa cum era prima dată, și îl lungeste în 12 volume. Nu știu dacă va reuși să-l termine.

Am vrea ca tovarășul Chiriță să termine ciclul Ciresarii pentru că tineretul îl cere, și nu numai tineretul.

Încheiere rog pe tovarășii scriitori să vină mai des în mijlocul nostru.

Tovarășii DUMITRESCU — secția mecanică:

„Am dori ca tovarășii scriitori să vină mai des în rândurile noastre, ca să poată să creeze personaje cit mai interesante și, în special, chipuri de muncitori harnici, inovatori.

În Oțelul cred că este bine redată lupta între vechi și nou.

O întrebare vreau să pun: Ce planuri de viitor au tovarășii scriitori?”

Tovarășul GEORGESCU DUMITRU — secția mecanică:

„Am citit cu deosebită plăcere romanul tov. Chiriță, Oțelul, pentru că munca noastră este cam de același fel cu a eroilor de acolo. De asemenea, am citit romanul tovarășului Benic pe muntele de ouă, volumul I, dar volumul al doilea n-a apărut încă. Această situație cu romanul lui Titus Popovici — Străinul. În Seta sînt prezente vreo două personaje din Străinul. Totuși, volumul doi al cărții nu a apărut.

O altă problemă este aceea a romanului sportiv. Eugen Barbu în Unspreece a abordat acest aspect al vieții, însă alți scriitori nu au tratat această problemă. Astfel de romane sînt citite cu foarte multă plăcere.

De asemenea, în altă ordine de idei, aș vrea să arăt că chipul comunistului în literatură nu este îndeajuns de bine conturat“.

Tovarășii DANCIO NUȚU — secția mecanică:

„Găsc că ar trebui să aparam un roman care să oglindească modul în care el își ridică meru cunoștințele: un tânăr care să apară ca erou în producție și după aceea frunțat la cursul seral.

Acest roman nu s-a scris încă și el ar veni atât în sprînjul celor care vor să învețe, cât și ar fi un exemplu pentru aceia care încă nu înțeleg această dorință a tineretului de a învăța și nu le acordă tot sprînjul“.

Au luat cuvîntul apoi scriitorii prezenți:

ALEXANDRU ANDRÎTOIU:

„Am în proiect un volum de versuri care să reflecte momente din istoria partidului și, mai cu seamă, din lupta și din activitatea partidului astăzi. Un capitol însemnat este inspirat din industria grea. Am fost mai mult la Reșița, la Semănătoarea, pe șantierul naval — Galați.

Am de asemenea, în lucru o mică antologie din versurile tinerilor poeți sovietici, pentru Editura tineretului și un volum de cîntece de dragoste, deocamdată primele, pe care le dau generației tineri“.

CONSTANTIN CHIRIȚĂ:

„Vă mulțumesc pentru interesul pe care l-ați acordat cărților mele. Faptul că le-ați citit mă bucură foarte mult, înseamnă că într-un fel s-au auzit am reușit să infățșez în măsura posibilităților mele o parte din ceea ce cunosc, din activitatea clasei noastre muncitoare.

Aș fi fost și mai mulțumit dacă ați fi fost mai critici în aprecierile dvs. Știu că dacă aș vorbi cu fiecare, între pa-

„Avîntul urlaș al forțelor creatoare ale poporului oferă o sursă inepuizabilă de inspirație pentru scriitorii și artiștii noștri. Dezvoltînd rezultatele pozitive obținute în ultimii ani în lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei al literaturii, artei, teatrului, cinematograful, creatorii noștri au îndatorirea de a făuri opere la nivelul înaltele exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului. Pentru aceasta se cere, în afară de talent, lăchidarea a tot ce-l poate îndepărta pe artist de popor — spirit de castă, individualism, tendința de a făuri opere pentru uzul unui cerc îngust de „alesi“; se cere îndeosebi cunoașterea aprofundată a realităților, studierea lor îndelungată, contactul viu, permanent al artistului cu oamenii muncii — viitorii eroi ai operelor sale. Numai astfel în paginile cărților, în operele de artă va pulsa din plin viața noastră atât de bogată, cu faptele ei mărețe, cu ideile ei nobile, cu luptele ei victorioase“.

(Din Raportul C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea al partidului, prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej).

tru ochi, mi-ar spune și multe lucruri critice, pe care era bine să le spunem și aici. Mă bucură foarte mult faptul că vă interesează literatura, faptul că citiți și că citiți cu atenție, în sensul că descoperiți și calitățile și lipsurile unor cărți.

În ceea ce privește proiectele mele, mărturisesc că aici s-au făcut o serie de apeluri care îmi vor da peste cap planul meu de lucru“.

Scriitorul a împărțit apoi cititorilor proiectele sale inspirate din viața a două brigăzi care lucrează în marile uzine ale patriei noastre.

Încheiere scriitorul a spus: „Mă gîndesc că poate ar fi bine, după ce îmi termin ultimul volum din ciclul Ciresarii, să mă ocup de problema tineretului, bazîndu-mă pe aceste fapte pline de sens pe care vi le-am relatat, consideră-mă ca angajat la un roman despre tineretul nostru“.

LUCIA DEMETRIUS:

„Cîteva cuvinte despre planurile mele: Tovarășii bibliotecar a vorbit de volumul al doilea al romanului Primăvara pe Tirmave. Să știți că scriitorul nu este întotdeauna chiar atât de vinovat pentru faptul că scrie ceva mai înalt volum al doilea în afară de tineret și al doilea. Adică aici nu este vorba de o lipsă de seriozitate sau o lipsă de idei.

În momentul de față scriu volumul al doilea la Primăvara pe Tirmave și îl voi sfîrși probabil în primăvară. Poate că este puțin și vina mea, am vrut să cuprind foarte multe într-o singură carte și am pornit și pe o epocă revărsată și mare, am pornit și pe foarte multe personaje, a căror viață am vrut să o iau pe firele ei, ca pe un izvor, am pornit pe prea multe izvoare, dar dacă am pornit așa, trebuie să mă țin de cuvînt și să cuprind acest lucru pînă la capăt.

Am de gînd să scriu o piesă cu o temă din lumea muncitorilor din industria grea. Am scris tangențial despre muncitori în prima mea piesă Cumpăna. Ideea mă urmărește de mult și la sfîrșitul anului vreau să mă documentez, fie la dvs, fie în altă parte.

Era o intenție, era chiar o hotărîre, dar lucrurile suse aici mi-au întîrziat această hotărîre, așa că vă făgăduiesc să fac această piesă. Să vă recunoașterea în ea și să vă mulțumesc“.

EUGEN BARBU:

„Înainte de a vă spune cîteva cuvinte despre proiectele mele, aș vrea să spun cîte ceva despre cărțile discutate aici. V-ați arătat preferințele literare, am fost bucuri să le consemnăm și-l vom informa și pe ceilalți tovarășii noștri, arătîndu-le cam ceea ce vor muncitorii din uzina dvs.“

Din tot ce am auzit aici, ca și în alte dîrzi, am constatat că gustul cititorilor este foarte divers. Aceasta este firesc și este foarte bine. Dacă am avea toți aceleași gusturi, scriitorii ar semăna unul cu altul ca două picături de apă.

Tov. Brustuc, care este foarte simpatic, s-a arătat mulțumit că se scriu multe romane cu teme fărîșite, dar și a exprimat dorința să se scrie și romane din mediul „de periferie“. Un asemenea roman am scris în Gropa, unde dinul ar găsi acel limbaj de care vorbea. Ce ne facem însă, cu partea adversă, adică cu critica literară, care a reproșat acestei cărți, ca și tov. inginer Lia Spiru, folosirea argoului? După cum vedeți părerile sînt împărțite. Este foarte bine așa.

Vreau să vă atrag atenția că eu am păcătuit, folosind în mod excesiv limbajul acesta de mahala, pitoresc și foarte plăcut unora.

În altă ordine de idei, critica literară este formată din oameni foarte bine pregătiti care au opinii juste, dar au și gusturi personale. Dacă punem cap în cap părerea acestora, așa cum se bat cap în cap ale dvs, se pot bate și ale criticilor literari. Nu-i foarte bine, dar nu-i nici atât de rău.

Cineva a criticat romanul Scriitorul negru de George Călinescu. Nici mie nu mi-a plăcut atât de mult Scriitorul negru dar am mare stimă pentru tov. acad. George Călinescu. Nu găsc nici eu că Ionide este astăzi bine de înțeleasă o carte închinată tinerilor comunisti, cu viața lor din timpul războiului și cu viața lor de astăzi. Este Generația mea.

Acum am în lucru un volum intitulat Fața omului.

De asemenea lucrez la o culegere de traduceri din poezia nordică și la tălmăcirea poetului spaniol exilat Rafael Alberti.

AL. I. ȘTEFĂNESCU:

În numele conducerii revistei „Lucașfarul“, a mulțumit pentru interesul dovedit de participanți și pentru observațiile făcute cu caldă sinceritate, făgăduind că redacția se va strădui ca părerile vorbitorilor să apară cit mai aproape de

modul și sensul în care ele au fost exprimate.

În continuare, s-a ocupat de unele aspecte ale raportului dintre critica literară și cititorii.

„Se întîmplă uneori ca un critic literar să greșescă în aprecierea unei cărți. Alături, un cititor poate să simtă pulsul unei cărți mai bine decît un critic literar. Bineînțeles că aceste fenomene nu înseamnă neapărat că ar exista o opoziție între critica noastră literară și cititori. E bine să citim mai multe recenzii asupra a celeiași cărți. În felul acesta ne putem păzi de aprecierile deformante ale cite unui critic mai subiectiv. Să nu absolutizăm nici impresiile noastre de cititori, care depind de foarte mulți factori: vîrsta, categoria socială, profesiunea, dispoziția momentană. Se întîmplă ca o carte pe care o citești, cînd nu ești prea bine dispus, să îți se pară plicticoasă, ca alta, citită cînd ești mai vesel, să îți se pară foarte frumoasă. Împotriva unor asemenea interpretări subiective involuntare, ne aparam totmai critica literară, care este în general obiectivă, și se străduiește să promoveze totmai aceste cărți care corespund intereselor poporului.

În legătură cu proiectele mele literare, sper ca la începutul lui martie 1962, o să vă pot prezenta în corpore la premiera piesei mele, Camera fierbinte, la Teatrul Lucia Sturdza Bulandra. Această piesă este din viața inginerilor și tehnicienilor care lucrează în domeniul cercetărilor atomice. Știți că am fost a noua țară din lume care a avut un reactor nuclear. M-a atras acest lucru și tineretul nostru va găsi acolo eroism și dragoste.

În afară de aceasta, am terminat un roman despre perioada din jurul lui 23 August. Această carte este intitulată Al cincilea anotimp — a celt al cincilea anotimp, fiind Revoluția, viața nouă socialistă. Va apărea în acest an.

M-am documentat, anul trecut, în timpul verii și voi continua și în anul acesta, în vederea scrierii unui roman din industria noastră chimică“.

MIHAI NOVICOV:

„Cîteva cuvinte despre planurile. Am publicat deunăzi o carte despre care nu s-a vorbit aici astăzi, probabil că are un titlu neașteptat: Din anii studenției. Este vorba de lupta studenților uteciști de pe timpul îndepărtat cînd eram și eu tînar, de prin 1932 — 1933. Cinematografia vrea să fac după unele elemente din această carte un film, așa încît, un timp îmi va fi ocupat de realizarea scenariului.

Vă trebui să mă ocup probabil și în viitor de critică. Nu vreau să reneg niciodată ceea ce am început și să mă lepăd de critică și oarecum stîrnit de dvs., vreau să reiau un vechi manuscris. O piesă, pe atunci nu prea bună, despre evenimentele de la Grivița 1933. Vreau să încerc să fac din ea ceva cit mai bun, ca să se joace cu succes, mai ales că în curînd se vor împlini 30 de ani de la luptele de la Grivița.

Intorcîndu-mă la discuția noastră, vă spun că senzația noastră a tineretului este că am învățat multe din cele spuse de dvs, și într-adevăr ne întoarcem la Conferința Îmbogățirii.

Sînt intru totul de acord cu critica făcută aici, că nu ar trebui făcute asemenea intriniri numai în ajunul unei Conferințe și cred că aici propozi este adresat oarecum nu numai nouă. Propun să facem împreună un fel de angajament reciproc: de a ne înainta și să vedem mai des și să discutăm cit mai la obiect problemele literaturii! Nu mă îndoiesc că viitoare conduceră a Unitunii Scriitorilor, care va fi aleasă la Conferință, va trage învăntăminte din această critică și va proceda în consecință. Lucrul cel mai important aflat de noi astăzi este cu cită acuit de pune problema pe care o discutăm adesea și între noi scriitorii și pe care o numim — unele „goluri tematice“ în literatură.

Sînt evident foarte multe lucruri despre care scriitorii încă nu au spus. Sînt încă foarte multe dorințe neachitate de scriitorii, oamenilor muncii, în special muncitorilor din industria grea.

S-a vorbit aici foarte mult despre tineret. Este o dorință foarte grea și îmi pare bine că tov. Chiriță vrea să scrie despre tineret. Ar fi bine să urmez exemplul lui cit mai mult. Tineretul are nevoie de cărți care să-l ajute să se înțeleagă pe el, să înțeleagă perspectivele. Fiecare tînar

aspiră la o viață frumoasă și una din problemele mari la care trebuie să răspundem noi, scriitorii, în lumina Congresului al III-lea al Partidului, este cum să ajutăm oamenii muncii, în lumina conștrîngătoare a comunismului, să învețe ce este frumos, să arunce ce este urît, să respingă toate solicitările către urît și să aspire către ceea ce este frumos.

Trebule să învățăm pe oameni să aprecieze ceea ce este frumos și să-l distingă de ceea ce este urît în viață. Cel mai frumos lucru este Revoluția care am făcut-o, construirea socialismului. Lucrul cel mai frumos este idealul acelei vieți care este întipărită în litera de aur în noul Program al Partidului Comunist și Unitunii Sovietice. Lucrul cel mai frumos este acțiunea partidului pentru a da tuturor energia ca din faptele noastre, din munca noastră, din efortul fiecăruia dintre noi, să lase o viață mai bună și mai frumoasă pentru noi și pentru copiii noștri, o viață cum nu a fost niciodată pe aceste meleaguri. Ceea ce am creat pînă acum este puțin față de ceea ce putem crea prin energile oamenilor descușiți de Partidul Muncitoresc Român.

Tocmai pentru că noi aspirăm către aceasta, noi cerem scriitorilor nu doar „să scrie“ despre ceva. Aceasta este o cerință și care aici a fost formulată foarte puternic: scriitorii să scrie cit mai frumos și cit mai bine!

Și aici, scuzați-mă îndrăzneală că pledez pro domo, vreau să spun ceva despre critică. Dacă critica este exigentă, este totmai pentru că critica s-a simțit o mandatară a opiniei publice, pentru că simte răspunderea pentru orientarea literaturii, în sensul

înălțării scriitorilor cu muncitorii de la uzinele Grivița Roșie a avut loc în ziua de 22 decembrie 1961. Au participat scriitorii Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu, Radu Bouranu, Radu Tudoran, Constantin Chiriță, Al. I. Ștefănescu, Gheorghe Tomozei, Valeriu Ripeanu.

Criticii de la Uzinele „Republica“ își spun cuvîntul.

Criticii de la Uzinele „Republica“ își spun cuvîntul.

Criticii de la Uzinele „Republica“ își spun cuvîntul.

de a stimula pe scriitor să scrie la un nivel artistic înalt, care să fie demn de marile fapte eroice ale oamenilor muncii.

Ați vorbit aici despre eroismul oamenilor tineri, despre inovatori. Cunoașteți acțiunea care a înființat-o partidul pentru calitate. Lozinka aceasta a calității, care este așa de actuală în orice fabrică, este actuală și în literatură.

Aici se spune: De ce părerile unor critici se bat cap în cap. Dar de ce atunci părerile cititorilor se bat cap în cap? La Hunedoara, acolo au fost ascuți criticate totmai romanele cele mai laudate aici — Dunărea revărsată, Oțelul. Deci există nepotriviri și nu neprincipiale și între părerile cititorilor, așa cum spunea și tov. Barbu. Critica oglindește această situație reală.

Critica, atunci cînd critică o carte, o face din dragoste pentru literatură, o face din dorința ca despre acea temă să se scrie cit mai bine, la un nivel pe care îl merită oamenii noștri ai muncii. În acest sens, cred că tov. Barbu — să mă ierte — nu a avut în întregime dreptate în problema limbajului. Dacă tînar, vezi că omul acesta nu știa să lucreze conspirativ. De la prima vedere îți dai seama că este comunist. Ori, aceasta nu corespunde muncii duș de comunisti în ilegalitate. Apoi, tovarășul Chirițescu a citat anumite fragmente din Bariera care, după părerea sa, nu corespund adevărului vieții și nu reflectă veridic psihologia muncitorilor din acea perioadă. În continuare, vorbitorul a spus: „Nouă ne plac nu numai romanele, dar și nuvelele. Și totuși se scriu prea puține nuvele. Cred că subiectele sînt mai mult decît suficiente în viața de fiecare zi. În afară de aceasta, o nuvelă se citește într-un timp mai scurt“.

Încheiere, vorbitorul a cerut scriitorilor să vină mai des în mijlocul muncitorilor: „Pentru a scrie o operă valoroasă, trebuie să trăiești în mediul și alături de eroii respectivi, să-i vezi și să-i cunoști“. Adresîndu-se scriitorilor, tovarășul Chirițescu a spus: „Dacă ați venit mai des și ați sta mai mult cu noi în uzină, ați cunoaște mai bine

ceandă pe muncitori, a ră dreptul să desfidă morala după care ne călăuzim cu toții, ar dreptul, în general, să considere că nu el există pentru lume, ci lumea pentru el.

Cred că o anumită lipsă de atitudine critică a autorului față de erou, această atitudine de apologie tocmai a ceea ce este negativ în eroul principal, ceea ce nemulțumesc pe cititori. Critica noastră a arătat acest lucru și cred că acad. Călinescu va ține seama în viitor în creația lui de aceste observații.

Încă o dată, ceea ce ne interesează pe noi cel mai mult, este ca întorcîndu-ne de la această consfățuire la masa noastră de lucru, să scriem ce este mai important în viața și să scriem cit mai bine, să scriem așa cum ne învață partidul, însuflețit de ideologia partidului, însuflețit de avîntul creator al maselor, însuflețit de misiunea partinică, a scriitorului, așa cum a fost definită de marele nostru dascăl, Vladimir Ilici Lenin“.

În numele comitetului de partid și al comitetului sindical, tovarășul Dumitru Georgescu a mulțumit scriitorilor pentru înălțarea care a avut loc.

La GRIVIȚA ROȘIE

înălțarea scriitorilor cu muncitorii de la uzinele Grivița Roșie a avut loc în ziua de 22 decembrie 1961. Au participat scriitorii Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu, Radu Bouranu, Radu Tudoran, Constantin Chiriță, Al. I. Ștefănescu, Gheorghe Tomozei, Valeriu Ripeanu.

Sedîna a fost deschisă de poetul Cicerone Theodorescu, care a adus un salut călduros din partea conducerii Unitunii scriitorilor și a arătat scopul acestor întîlniri cu cititorii. „În perspectiva Conferinței pe țară a scriitorilor au loc întîlniri cu muncitorii din întreprinderi și din uzine, pentru a verifica încă o dată dorințele cititorilor, pentru a auzi cuvîntul lor în legătură cu creația noastră. Am venit să primim îndemnul în muncă, am venit să ascultăm critica tovarășească, deschise, de pe urma cărora calitatea muncii noastre să crească“.

A luat cuvîntul tovarășul Chirițescu, unul de la secția turnătorie-fontă, care a salutat inițiativa organizării acestor consfățuiri. „Prezența scriitorilor în mijlocul nostru ne bucură. Ei sînt aceia care oglindește în operele lor realizările poporului muncitor, condus de partid“. Vorbitorul a spus apoi că se va ocupa în special de lucrările de proză: „Aș vrea să pomenesec câteva cărți care mi-au plăcut deosebit, m-au făcut simț că, într-adevăr, tovarășii scriitori sînt alături de noi, muncitorii, ne sprijină în scrierile lor, ne ajută să învățăm lucruri prețioase. Printre aceste cărți se află Dintre sute de castare de Haralamb Zîncă, Oțelul de Constantin Chiriță, (cărui în mod special țin să-i mulțumesc pentru orele folosite pe care mi le-a prilejuit cartea sa). Toate pinetele de Radu Tudoran. Nu-mi pare rău că am citit aceste cărți. De asemenea, vreau să remarc ultima carte pe care am citit-o, Bogăția unui sîrac de Ion Grecea. Acest roman merită de asemenea să fie citit“.

Vorbitorul s-a oprit apoi asupra romanului Bariera de Teodor Mazilu. „Eu nu aș recomanda unui tovarăș de al meu să citească această carte. Voi arăta motivele care m-au condus să consider că autorul nu a pus la contribuție toate cunoștințele lui și nu a scris o carte aproape de realitate“. Tov. Chirițescu a arătat apoi că, după părerea sa, nu consideră potrivite numele eroilor pozitivi din roman, deoarece ele pot stîrni o reacție comică nedorită. Dînsul a arătat că Teodor Mazilu nu trebuie să folosească asemenea diminutive, deoarece în limbajul curent numele scriitorilor ele nu sînt utilizate. De asemenea, tovarășul Mazilu arată în roman niște fapte care nu sînt cu nimic concludente și nu reușesc să ne convingă. De exemplu, felul în care este descrisă în carte lupta ilegală a lui Nea Vița. De la primul rînd, vezi că omul acesta nu știa să lucreze conspirativ. De la prima vedere îți dai seama că este comunist. Ori, aceasta nu corespunde muncii duș de comunisti în ilegalitate. Apoi, tovarășul Chirițescu a citat anumite fragmente din Bariera care, după părerea sa, nu corespund adevărului vieții și nu reflectă veridic psihologia muncitorilor din acea perioadă. În continuare, vorbitorul a spus: „Nouă ne plac nu numai romanele, dar și nuvelele. Și totuși se scriu prea puține nuvele. Cred că subiectele sînt mai mult decît suficiente în viața de fiecare zi. În afară de aceasta, o nuvelă se citește într-un timp mai scurt“.

Încheiere, vorbitorul a cerut scriitorilor să vină mai des în mijlocul muncitorilor: „Pentru a scrie o operă valoroasă, trebuie să trăiești în mediul și alături de eroii respectivi, să-i vezi și să-i cunoști“. Adresîndu-se scriitorilor, tovarășul Chirițescu a spus: „Dacă ați venit mai des și ați sta mai mult cu noi în uzină, ați cunoaște mai bine

ceandă pe muncitori, a ră dreptul să desfidă morala după care ne călăuzim cu toții, ar dreptul, în general, să considere că nu el există pentru lume, ci lumea pentru el.

Cred că o anumită lipsă de atitudine critică a autorului față de erou, această atitudine de apologie tocmai a ceea ce este negativ în eroul principal, ceea ce nemulțumesc pe cititori. Critica noastră a arătat acest lucru și cred că acad. Călinescu va ține seama în viitor în creația lui de aceste observații.

Încă o dată, ceea ce ne interesează pe noi cel mai mult, este ca întorcîndu-ne de la această consfățuire la masa noastră de lucru, să scriem ce este mai important în viața și să scriem cit mai bine, să scriem așa cum ne învață partidul, însuflețit de ideologia partidului, însuflețit de avîntul creator al maselor, însuflețit de misiunea partinică, a scriitorului, așa cum a fost definită de marele nostru dascăl, Vladimir Ilici Lenin“.

În numele comitetului de partid și al comitetului sindical, tovarășul Dumitru Georgescu a mulțumit scriitorilor pentru înălțarea care a avut loc.

La GRIVIȚA ROȘIE

înălțarea scriitorilor cu muncitorii de la uzinele Grivița Roșie a avut loc în ziua de 22 decembrie 1961. Au participat scriitorii Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu, Radu Bouranu, Radu Tudoran, Constantin Chiriță, Al. I. Ștefănescu, Gheorghe Tomozei, Valeriu Ripeanu.

Sedîna a fost deschisă de poetul Cicerone Theodorescu, care a adus un salut călduros din partea conducerii Unitunii scriitorilor și a arătat scopul acestor întîlniri cu cititorii. „În perspectiva Conferinței pe țară a scriitorilor au loc întîlniri cu muncitorii din întreprinderi și din uzine, pentru a verifica încă o dată dorințele cititorilor, pentru a auzi cuvîntul lor în legătură cu creația noastră. Am venit să primim îndemnul în muncă, am venit să ascultăm critica tovarășească, deschise, de pe urma cărora calitatea muncii noastre să crească“.

A luat cuvîntul tovarășul Chirițescu, unul de la secția turnătorie-fontă, care a salutat inițiativa organizării acestor consfățuiri. „Prezența scriitorilor în mijlocul nostru ne bucură. Ei sînt aceia care oglindește în operele lor realizările poporului muncitor, condus de partid“. Vorbitorul a spus apoi că se va ocupa în special de lucrările de proză: „Aș vrea să pomenesec câteva cărți care mi-au plăcut deosebit, m-au făcut simț că, într-adevăr, tovarășii scriitori sînt alături de noi, muncitorii, ne sprijină în scrierile lor, ne ajută să învățăm lucruri prețioase. Printre aceste cărți se află Dintre sute de castare de Haralamb Zîncă, Oțelul de Constantin Chiriță, (cărui în mod special țin să-i mulțumesc pentru orele folosite pe care mi le-a prilejuit cartea sa). Toate pinetele de Radu Tudoran. Nu-mi pare rău că am citit aceste cărți. De asemenea, vreau să remarc ultima carte pe care am citit-o, Bogăția unui sîrac de Ion Grecea. Acest roman merită de asemenea să fie citit“.

Vorbitorul s-a oprit apoi asupra romanului Bariera de Teodor Mazilu. „Eu nu aș recomanda unui tovarăș de al meu să citească această carte. Voi arăta motivele care m-au condus să consider că autorul nu a pus la contribuție toate cunoștințele lui și nu a scris o carte aproape de realitate“. Tov. Chirițescu a arătat apoi că, după părerea sa, nu consideră potrivite numele eroilor pozitivi din roman, deoarece ele pot stîrni o reacție comică nedorită. Dînsul a arătat că Teodor Mazilu nu trebuie să folosească asemenea diminutive, deoarece în limbajul curent numele scriitorilor ele nu sînt utilizate. De asemenea, tovarășul Mazilu arată în roman niște fapte care nu sînt cu nimic concludente și nu reușesc să ne convingă. De exemplu, felul în care este descrisă în carte lupta ilegală a lui Nea Vița. De la primul rînd, vezi că omul acesta nu știa să lucreze conspirativ. De la prima vedere îți dai seama că este comunist. Ori, aceasta nu corespunde muncii duș de comunisti în ilegalitate. Apoi, tovarășul Chirițescu a citat anumite fragmente din Bariera care, după părerea sa, nu corespund adevărului vieții și nu reflectă veridic psihologia muncitorilor din acea perioadă. În continuare, vorbitorul a spus: „Nouă ne plac nu numai romanele, dar și nuvelele. Și totuși se scriu prea puține nuvele. Cred că subiectele sînt mai mult decît suficiente în viața de fiecare zi. În afară de aceasta, o nuvelă se citește într-un timp mai scurt“.

Încheiere, vorbitorul a cerut scriitorilor să vină mai des în mijlocul muncitorilor: „Pentru a scrie o operă valoroasă, trebuie să trăiești în mediul și alături de eroii respectivi, să-i vezi și să-i cunoști“. Adresîndu-se scriitorilor, tovarășul Chirițescu a spus: „Dacă ați venit mai des și ați sta mai mult cu noi în uzină, ați cunoaște mai bine

ceandă pe muncitori, a ră dreptul să desfidă morala după care ne călăuzim cu toții, ar dreptul, în general, să considere că nu el există pentru lume, ci lumea pentru el.

Cred că o anumită lipsă de atitudine critică a autorului față de erou, această atitudine de apologie tocmai a ceea ce este negativ în eroul principal, ceea ce nemulțumesc pe cititori. Critica noastră a arătat acest lucru și cred că acad. Călinescu va ține seama în viitor în creația lui de aceste observații.

Încă o dată, ceea ce ne interesează pe noi cel mai mult, este ca întorcîndu-ne de la această consfățuire la masa noastră de lucru, să scriem ce este mai important în viața și să scriem cit mai bine, să scriem așa cum ne învață partidul, însuflețit de ideologia partidului, însuflețit de avîntul creator al maselor, însuflețit de misiunea partinică, a scriitorului, așa cum a fost definită de marele nostru dascăl, Vladimir Ilici Lenin“.

În numele comitetului de partid și al comitetului sindical, tovarășul Dumitru Georgescu a mulțumit scriitorilor pentru înălțarea care a avut loc.

În numele comitetului de partid și al comitetului sindical, tovarășul Dumitru Georgescu a mulțumit scriitorilor pentru înălțarea care a avut loc.

Încheiere, vorbitorul a cerut scriitorilor să vină mai des în mijlocul muncitorilor: „Pentru a scrie o operă valoroasă, trebuie să trăiești în mediul și alături de eroii respectivi, să-i vezi și să-i cunoști“. Adresîndu-se scriitorilor, tovarășul Chirițescu a spus: „Dacă ați venit mai des și ați sta mai mult cu noi în uzină, ați cunoaște mai bine

ceandă pe muncitori, a ră dreptul să desfidă morala după care ne

Trei înși lucrează strînși în jurul unei platforme de tablă. După felul cum își tin capetele plecate și după cum li se răsucesc trupurile, neîntreruși și egali, — de fiecare dată un ciocan ridicându-se și dispărând pe deasupra, — se pare că sint cu totul absorbiți de lucrul lor. Numai că unul din cei trei, pe nume Baibarac, își povestește în același timp, în tăcându-se prin ciocănituri, o ispravă.

În dreapta lui Baibarac, Ghiță Culiinec se preface serios și preocupat; nu ascultă. În față, Chirvăsuță zîmbește prostănaț numai ochi și urechi.

La alta atenție din partea lui Chirvăsuță, Baibarac răspunde numai bine, cu aerul precis că nu pentru dînsul povestește. Față de Chirvăsuță, Baibarac păstrează acum, și de fapt din totdeauna, o distanță aspră pe care rar o întreprinde cu cite un semn de apropiere. S-a întimplat că unele deosebiri în firea lor, după cit se pare launtrice și de neînălțurat, au dus pînă în cele din urmă aici. E de crezut chiar că atitudinea lui Baibarac s-ar fi cerut dela sine, deoarece Chir-

„Implicatiunile” lui Baibarac

văsuță are nasul cîrn și rotunjit, de cită vreme al celuiălalt este lung și înfipt, apoi Chirvăsuță îl poartă lui Baibarac o prietenie pe care nimic nu o poate tulbura, după cum nimic nu-l poate opri să și-o arate pe față. Lui li lipsește forța aceea ascunsă și reținută cu care Baibarac, — manevrînd-o în fel și chip, — știe, ca nimeni altul, să te zăpăcească, violența pîrîndu-l-se acestuia treburăciuoasă deopotrivă cu înțelepciunea.

În timp ce vorbește, Baibarac viră pe dedesuptul unei găuri un niț al cărui capăt, odată testit la ivață, primește o lovitură seacă în frunte și se turtește. Vorbește gros, ca oricare altul la 17 ani. Totuși o voce așa spartă, așa hodoroșită, rar s-a mai auzit.

- Păi mama nu știi că eu mîine la mama ?
- Dar ce te întreb cit îl plătești ?
- Lui mama ? făcu Baibarac uitîndu-se înepre Chirvăsuță.
- Tu nu dai nici un ban în osă ?
- Nu.
- Nu te-ai gîndit niciodată că ar trebui să dai ?
- Nu !
- Culiinec stă pe gînduri.
- Uite, zice privîndu-l, abia acum imi vine în cap că tu ești un soi rău.
- Săgetat, Baibarac se ridică de jos și pleacă de la banc.

2.

„Deci asta era. După o discuție moralizatoare, de apacă ciuda. La ce se mai naște omul cu înțelegiță, dacă după 17 ani de existență tot se mai simte nevoia să i se facă morală ? Baibarac fușe prin hală. Se oprește din drum la bornașina lui Goldrac și-i pune acestuia mina pe după git. Un timp i se pare că toți îl spionacează. Iși zice că nu-i pasă de nimeni și ride. Trebuie să fie bucurios, altfel îl apucă un fel de spaimă, o nesigurantă nemaipomenită, simte că ceva îi strînge inima. Saltă peste niște grinzi și trece în cealaltă jumătate a halei, unde, ca într-un garaj, stau bîgate una în alta o sumedenie de remorei. Se strecoară printre ele, apucîndu-se pe sub obloanele desăcute. Cînd iese, vede bancurile montorilor : lucrează liniștiți, Tamara trage de-o sîrmă cu Iluță. Sint primele zile ale lunii, o spune hața potolită, după cum, pe cită trec zilele, zgometele se îndesesc. Razele de soare străbat prin sticla acoperișului piezise și iscoditoare. Baibarac a rămas încălecat pe un proțap, zicîndu-și într-o stare de uimire totală : „De ce oare sint eu mereu prin încurcături și „implicații” ? Dar să fie al dracului, că dacă nu mă bag eu, mă caută ele pe mine ?” Sare iar și după ce injură un obiect la nimerală, se apropie de un grilaj. Deschide ușa și intră înăuntru. Din doi pași ajunge în fața lui Cioloc, care invită-te de o pirghie.

— Ce vrei ? întrebă Cioloc.

Baibarac îi povestește dînsmăno despre niște nituri, amintîndu-i de o datorie veche, de vreo sută de bucăți. Cioloc, o namilă de om, certat de citva timp cu Culiinec, îl ascultă și mormăie. Pătimaș la supărare, se uită la Baibarac ca la un pui de năpîrcă. Ceea ce nu-l oprește să-l dea niurile. Baibarac se grăbește să se facă nevăzută.

Plecase de la banc într-un moment necugetat de revoltă, practic însă din fire, s-a folosit de timp pentru a face o treabă : Culiinec o să gîncească. Jucul dublu. Rămîne însă Chirvăsuță, care nu-o să priceapă nimic. Baibarac mărăște pasul răbuznat și investit. Cînd zîna a început cu atîta nesigurantă de ce n-an fi și el mai zăpăcit ? Merge deci din nou încet încet, cuprîns de o liniștiță nepăsare. Pînă ce ajunge aproape.

Lîngă Chirvăsuță și Culiinec, amîndoi în picioare, maistrul halei, Chiriță, așteaptă și el celălalt, teapăn, cu minile la spate. Halatul subțire îl stă lipit de trupul osos și slab, ochii, ca doi cărbuni, liăcresc sub șapca curată, care-i ascute chipul ca un pumnal.

Baibarac iese de după stîlp, face citiva pași și se oprește la trei metri. De aici simte venînd, dinspre omul uscățiu, un vînt rece care-l pătrunde în oase.

— Apropie-te, îl roagă celălalt încet.

Baibarac nu se mișcă. Lasă să se înțeleagă că nimic nu-l va uita de acolo.

— Apropie-te ! Ghiță ! Tu știi ce-a făcut asta ? întrebă omul întorcîndu-se către Culiinec.

Culiinec ține parca să afle.

— Cum ! Nu știi ? Să-ți spun eu !

Baibarac se uită la el necîntînt. De emoție inima abia îi mai bate, iar obrazii i s-au înscins ca vatra unui cuplor.

— Să-ți spun eu, zice Chiriță făcîndu-i din nou un semn ameninător lui Baibarac, să se apropie. Să-ți spun eu, zice, răsucîndu-și ochii de jăratec : s-a fîmțit ieri după mine jumătate de fabrică, cu două bare de 16 — aveam treabă, eram necăjînt, — nu m-a slăbit și nu m-a lăsat pînă ce n-a seos sufletul din mine. I-am zis, ca unui om de înțeles : n-am acum. Baibarac, sudor autogen să-ți taie asta, așteaptă-ți, cînd am, îți dau. Eu am zis și tot eu a mauzînt... S-a dus, auzi, s-a dus eu ele să le taie la ștanță... Uite, mă... Și pentru că așa trebuia să se întimpe, chiar în clipa cînd aproia materialul de cuțit, apare în spatele lui directorul. El, spunei voi ! strigă el tare, de parcă acum descoperie adevărata nenorocire, platbănda groasă de 16, la ștanță ! Ei, spunei voi ! repetă, plezîndu-și palmele alit de îndurerat, că și Baibarac se simte răpăcit. L-am învătăț ? L-am învătăț tu, Ghiță ?

Luat așa repede, Culiinec rămăsese scormonit din privirea printre piesele de pe platformă. Baibarac făcuse pînă acum și alte proști, însă niciodată nu încălcase disciplina lucrului.

— Nu pot să cred ! spuse Culiinec, ridicînd ochii.

— Stai, îl opri meșterul Chiriță, doar n-am terminat. Baibarac nu-i omul care să înceapă o prostie și să n-o ducă pînă la capăt. După ce îl la directorul la rost, ce-ai răspunde pacoste ? Ce vrei, tovarășe director, acum : să mă dai afară din întreprîndere ? Dai-mă afară ! E bine ? Dumneata ai o fabrică, iar eu am o mie !

— Cînd s-a întimplat asta ?

— Cînd am auzit am crezut că înnebunesc ! Ieri, s-a întimplat. Nu (i-am spus ? Și deoarece Culiinec se uită neîncredător : Pe cuvînt de onoare, cum îți spun. Culiinec, te mișt eu pe tine ?

Toate acestea se petreceau la numai o oră de la începutul programului. De sub un pod începe să se audă o dată pneumatică. O femeie grasă, cu salopeta vopsită în toate culorile, trage gîfînt

de un furtun lung și încolăcit. O clipă se uită curioasă înspre micul grup în mijlocul căruia maistrul părea foc de mincino.

Baibarac își calculează între timp poziția, cu singe rece. Înțelege că șeful său de echipă s-a situat sufleteste de partea maistrului și, în pofida voinței lui, își pierde cumpătul. Se uită la Culiinec cu o figură îndărătnică, de răufăcător.

— E adevărat ? aude.

— Este, răspunde Baibarac sec, și adaugă tărăgînat : ieri la prînz m-am dus în birou și l-am cerut scuze.

— S-o lășăm baltă, nea Gegule ! încearcă Baibarac ca să-l liniștească.

— Sigur ! poartă din palme maistrul Chiriță.

— Și cum a fost ? întrebă din nou Culiinec, privîndu-l ca pe un derbedeu.

— S-o lășăm baltă, nea Gegule ! încearcă Baibarac ca să-l liniștească.

— Și cum a fost ? întrebă din nou Culiinec, privîndu-l ca pe un derbedeu.

— S-o lășăm baltă, nea Gegule ! încearcă Baibarac ca să-l liniștească.

Își amucește un umăr înalțe, răsucîndu-și moale palmele în sus. Înțelege prin gestul acesta de lehamite și piloticeală că orice discuție în plus nu-l mai privește. Ghiță Culiinec nu-l însă de aceeași părere. Iși schimonosește obrazul și rămîne impietrit. Atît lui Baibarac cit și lui Chirvăsuță, li tremură picioarele. În tăcerea amenințătoare așteaptă cu răsuflarea tăiată.

— S-a mai pomenit să sari la director ? exclamă Chiriță, vînd să-l ajute pe Culiinec, care avea puteri, ca șef de echipă.

— De ce să faci, nea Gegule, o problemă din asta ? încearcă Baibarac să profite de timp, din toată inima, ca să-l scoată din încurcătura. Ca să afle toată fabrica ?

— Uite mă ! strigă Chiriță.

Atunci se petrece un lucru fulgerător : Ghiță nici n-are timp să deschidă gura, că Baibarac s-a înscors spre maistrul.

— Eu am făcut o prostie ! strigă, în timp ce maistrul abia apucă să-și scoată mina din buzunar și să se dea un pas înapoi. M-a mustrat directorul, reîncape Baibarac, m-a mustrat și d-ta : eu am recunoscut și v-am cerut scuze ; eu, zice el ducîndu-și amîndouă palmele în dreptul inimii, eram, meștere, în stare să jur, că n-o să-l mai spun nimic lui nea Gegule !

Este nu numai o mustrare și o revoltă care-l împleticește limba, dar îl învinuiește totodată, în chipul cel mai hotărît, de toată neplăcerea ce li se face lui Ghiță Culiinec cu această poveste. Meșterul Chiriță rămîne în asemenea măsură zdărnicat, că Ghiță Culiinec trebuie să se amestece și să-i strige lui Baibarac :

— Potolește-te !

— N-am dreptate ? Să mor eu ! răcoșește Baibarac, întorcîndu-se spre Chirvăsuță, întărit și mai mult de intervenția lui Culiinec, care plecase tocmat bine. Să mor eu, dacă mie îmi dă cineva dreptate în fabrica asta !

— El ce cel mai nedreptățit ! exclamă cu vocea spartă meșterul Chiriță — pe punctul să-și revîndă.

Atunci Baibarac se repede ridicînd un deget. Culiinec l-l prinde din aer.

— Te credem obiectiv și calm, îl zice Impingîndu-l apoi.

Baibarac își mușcă buza pînă la singe și răspunde :

— Și sint !

— Nu ești ! îl răspunde Culiinec.

Se uită ulate la Chirvăsuță la meșter și-și întinde o mincă a salopetei.

— Mă lași să spun ? strigă Baibarac din nou, nedîndu-i timp de acțiune. Eu, pe matale te simpatizez...

— Imi pare bine... răspunde Culiinec.

— Și te simțez !

— Imi pare și mai bine...

— Dar cînd e vorba de-o problemă de-asta, își urmează firul, cu vocea ridicată, Baibarac, dă-mi drepturi egale la dezbateri. La urma urmel, se supără luînd un fier din față și dindeu-l la o parte, e plelea mea în joc ! Dă-mi dreptate, nea Gegule, că eu doar de dragul dreptății mă infing ! Cînd am dreptate, poți uita că sint Baibarac și că s-a mai mic.

— Eu nu te las să vorbești ? îl opni Culiinec. Și pe urmă, ce-i obraznicia asta ?

— Dacă d-ta ai să socoti întotdeauna, cînd deschid eu gura, că e o obraznicie, înseamnă că-m să îmbătrînesc copil în echipa asta ! Să mor eu ! — îl ia el de mator pe Chirvăsuță.

— Eu îl iau din echipa ta și-l trimiț la atelierul pompelor, intervine meșterul Chiriță, într-atita enervat de elocința lui Baibarac, incit îi vine în minte atelierul cel mai îndepărtat al fabricii.

— Lasă, face Culiinec pe neașteptate.

Cu un gest, își asumă el toată vina. Ori cum, asta înseamnă că dorêște să pună capăt conflictului, și citi oțiva care se strînseseră pe aproape răsuflării ușuraj.

Se înțelege, Baibarac incrementește și nu mai scoate un cuvînt. Maistrul Chiriță rămîne însă nemulțumit, cu capul în jos. Ține la Culiinec, lucru știut.

— Treaba ta, zice, dar eu, pe cîntea mea ! Pe cîntea mea, nu m-aș mai încumeta să-mi țin asemenea belea pe cap.

Baibarac se uită în sus și deznădăjduiește. Știe că lumea de față nu-l crede și furia, laolaltă cu rușinea, îl coplesce.

Din mîndrie, Baibarac înăbușe acum și încearcă să ucidă îl el nedreptatea care li se face. Și îndură să fie de două ori mai vinovat.

Maistrul Chiriță încearcă să mai zică ceva, apoi își pocnește palmele și se lasă păgubaș. Pleacă repede, cu minile în buzunare.

— Uite ce, nea Gegule, zice Baibarac, care se simte dator cu o explicație acum, între el. Îți promiț că două luni de zile nu mai fac nici o mișcare, nimic ! Ca o cremene ! Să nu mai audă

nimeni de mine ! Uite, acum sint un necaz de-mă vine să mor !

Dar Culiinec nu-l răspunde. Pleacă și el după maistrul Chiriță.

3.

Chirvăsuță și-a pierdut zîmbetul lui dintotdeauna. O cută îl pornește dintr-un obraz, care pare mai mare ca celălalt, și-l strînge în bărbie, prelungindu-se ca o diră. Bobilețe de sudore ce-l împlozeșe fruntea dau de înțeles că e frămîntat de gînduri, cam în aceeași măsură în care Baibarac, în fața lui, e chinat de furie și rușine.

Minile nu mai execută mișcarea ușoară și rotundă ce pendulează ciocanul uniform și precis, Mușchii, începînd de la piept și pînă la degete, nu mai conlucrează după regula cunoscută doar lor, armonioasă. Palmele string mai tare decît trebuie, mușchii se contractă dureros. Ciocanul alunecă spre mușchii și lovește strîmb, lăsînd urme.

Baibarac își aruncă ochii peste piesele din față și-și dă seama că în curînd areu să le termine. Chirvăsuță prinde mișcarea și privirea li se încurcează.

Sint singuri.

Cu fruntea încrunțată să-l pleznească pielea, Baibarac strigă, cu glas înăbușit :

— Chirvăsuță !

Chirvăsuță ridică ochii și zîmbește. Dar uitîndu-se la Baibarac zîmbetul li se șterge.

— Ce facem Chirvăsuță, după ce terminăm aici ? întrebă Baibarac încet.

— Nu știu, răspunde celălalt posomorîndu-se.

— Întîi strîngem tot, nu ? întrebă din nou Baibarac, prietenos.

Chirvăsuță se ridică de pe scaun. Începe să pună piesele din față în cutie. Asta face și Baibarac. La urmă încep să se invitească pe lîngă platformă. Se trezesc amîndoi făcînd curățenie. String, Imping, dau cu picioarele. Chirvăsuță înainte, Baibarac în urmă. Ultimul n-a avut niciodată nimic împotriva să-l lase celălalt, sau celorlalți, inițiativa.

— Păcat ! exclamă deodată Chirvăsuță.

— Ce păcat ?

— Că n-aveam tablă... zice Chirvăsuță.

Și rămîne încercînd de ideea care l-a venit : Dacă am fi avut tablă, repetă el, am fi putut lucra cuștile.

— Cum, noi singuri, fără nea Gegule ? se miră Baibarac.

— Ce dacă ? răspunde Chirvăsuță cu un curaj nemaipomenit.

Baibarac se gîndește un timp și se lovește cu mina peste frunte :

— Dacă am fi avut tablă, noi începeam să lucrăm cuștile, ce zici ?

— Da, răspunde Chirvăsuță nuiit de simplitatea acestei posibilități, și uitînd că fusese propriul său gînd.

Fără să spună ce are de gînd, Baibarac își scoate bluza de salopeta pe care o aruncă la întimplare, se trecoară pe lîngă un butoi și se pierde în hală.

Calcă apăsat, rece și mindru în sacoul lui cu picătele, cu gulerul cămășii înalt pînă la urechi. Se duce drept la Cioloc. Omul e cășărat sus pe scheletaria înaltă a unui pod, Baibarac îl fluteră și-l face semn cu minile. Cioloc coboară injurînd. E peste măsură de furios.

— Ce este ?

Baibarac se întîmdează.

— Na Cioloc, uite ce vreau eu. Cioloc îl ascultă, ezitînd între neobrăzarea vorbirilor și lucrul serios cu care pare să li venit. Îl aprobă repede cererea, despre o cerere fiind vorba, și se urcă iar pe pod, mormăind. Baibarac și îl pornește înapoi fără să mai multumească, cu vîitea unei locomotive.

Cînd ajunge la Chirvăsuță, acesta trebuie să-l îmbrățișeze, să-l scuture, într-ait vestea pe care îl-o aduce li moleșete picioarele și-l la graiul. Au făcut deci rost de tablă ! Numai că Baibarac nu-l pomenise lui Cioloc că șeful lor de echipă, Culiinec, are plecat în oraș și că aveau de gînd să cășăpească el singuri tabla. Pentru a ocoli orice obstacol, nu-l înconștinținează nici pe Chirvăsuță de această violență.

Se investise în schimb în jurul lui Chirvăsuță, care e năucit. Cînd Chirvăsuță dă în starea asta, sprincenele li se pleoștesc, ochii abstraiți și se fac rotunzi și cenușii ca norii.

— Chirvăsuță, gîndește-te, că dacă facem noi cuștile pînă la trei li zăpăcim pe toți ! încearcă Baibarac să-l aducă în simțiri.

Baibarac e cuprîns de unul din acele indemnuri eroice în fața cărăua un există piedici.

— Dar... soviți Chirvăsuță, întotdeauna mai cugeta din fire.

— Cînd o vedea nea Gegule continuă Baibarac, nelăsîndu-l pradă îndoielilor, o să moară de fectiere !

— Dar... îngăimă Chirvăsuță.

— Îi topim, Chirvăsuță ! Îi topim pe toți ! Lui nea Gegule nu-o să-i vină să creadă ! Ce idee ai avut tu, Chirvăsuță ! Eu, dacă mă dădeam cu fundul de pămînt și tot nu-mi venea în cap, se ulesie Baibarac.

Chirvăsuță nu mai poate să reziste. Nu-și dă bine seama ce se petrece cu el. Și, cu desăvîrșire, nu mai știe nimic cînd, peste citeva minute, pornește cu șablonare și seucle de trasat spre locul unde se găsește tabla.

5.

Unul stă pe un scaun iar celălalt mai jos, pe două cărămizi, Chirvăsuță și-a schimbat echipamentul. Are o bască pe cap, cum aveu în cel de al doilea război mondial, „vinătorii de munte”, largă, lăsată pe o ureche, în fața un șorț de piele de la git pînă mai jos de genunchi și, în picioare, prinși în carimbii, saboți înalți de lemn, înclînci cu un fel de clape de piele, mari și late ca niște armuri ; și cum numai atît era prea puțîn, în minii are mămîși tot de piele, lungi pînă la coate.

Chirvăsuță sudează. În mina stîngă ține masa iar în dreapta cîstelele de sudură. În fața lui, la o jumătate de metru distanță, Baibarac așează cuștile de tablă una în fața celei altă, și le fixează perpendicular, cu un vinclu : sprînjă peretele dintr-o parte, iar cînd termină, face un semn și întoarce capul. Chirvăsuță duce atunci masa la față și apropie electrodul. Urmează mușcătura electrică și bizitul arcului.

Fiecare execută partea sa de lucru într-o tăcere atît de desăvîrșită, încit al putea să crezi că sint două ființe care nu se cunosc — unul de la un capăt al pămîntului, iar altul de la celălalt. Îți dai seama că nu e așa, abia cînd, la un moment dat, Chirvăsuță, care s-a oprit din sudură și s-a supăveștează pe Baibarac cum trage de un perete prin strîmb, îl strigă :

— Vezi că nu-i bine !

Baibarac se chinulește, se îndoale de mijloc, strînge din dinți :

— Trage și tu, ce te uți ca un adormit !

Chirvăsuță lasă masa din minii ca să-l dea ajutor. Celălalt pune atunci mina liberă pe un ciocan și începe să lovească zvicnînd. Chirvăsuță, obligat să-l înă, își trage numai gitul într-o parte și se uită cu groază cum îl trece ciocanul pe la virful nasului.

— Nu așa, că-mi scapi ciocanul peste degetel — Pe la-le de acolo, strigă Baibarac, lovînd cu ochii înclînci, că și te face plîfte !

După ce terminat, Baibarac n-are timp să-și întoarce fața, cînd Chirvăsuță înfige brusc electrodul. O jerbă de scintei sare în sus din vîlvătăie orbitoare.

— Au, m-ai ars, urli Baibarac.

Fumul iese din metalul ars și-l învîluie. Hală e prinsă în lucru. Pare un val care se întinde și urcă fără întreprupere, un om înalt care alergă de la un capăt la altul : o turbînă care se învîrte neostîntă și dă lumină becurilor. Numai macarua bușete din cînd în cînd, sudă.

Baibarac fixează cu preciepe pereții cutiei. Chipul lui e încărcat de limi aspre, adîmte. Ridică rar ochii la Chirvăsuță, dar atunci cînd și-l înfîlșese, nu-și spun nimic. După primele zee cutii asamblate, minile s-au desprins, iar lăcătus și sudor se petrece parcă o îmblare a tuturor mișcărilor, lucrul morgan continuu. Rîtmu e același, egal, într-o oră, stiva de cutii s-a făcut în jur o moviștă.

Baibarac trebuie să-și înăbușe entuziasmul care-l năpădește. E ușor s-o faci, răscolîndu-și amîntirile.

— Mi-e necaz, Chirvăsuță, de ce-am păfăit eu directorul, zice el deodată, ridicînd o sprincenă în sus și întînzîndu-și un picior amorțit pînă la scapulul lui Chirvăsuță.

— Ai făcut-o, acum trage păcatul, îl liniștește Chirvăsuță.

— Nu se întimpla nici o nenorocire, fie vorba

— Bine, bine, — îl interupe fără veste Culiinec, indemîndu-l să fie cit mai scurt.

Baibarac înțelege glasul încăreț de prevestiri rele al șefului său de echipă. Se uită lung la el și-l ia în nume de rău harba nerasă, neagră și strălucitoare, precum și chipul sever. Iși prinde buza de jos cu dinții și, gîndind poate că n-ar fi rău să-și străpînească pohnrea limbută, se înfufmează și face.

Ceva necăi-a rămas în aer din povestirea lui Chirvăsuță se uită în toate părțile, mirat și neliniștit. Puțin mai tîrziu, ride, în semn de felicitare — un ris alit de plîngăiat, încit, auzîndu-l, Baibarac rămîne cu ochii lucînd, descumpănit. Culiinec zîmbește. Cum îl vede, Baibarac deschide gura și izbucnește înecîndu-se de bucurie :

— Nea Gegule, intrase spaimea în el. Cînd l-am ridicat c-o mină de guler și l-am prins cu alta de tural pantalonilor și, fără o vorbă în plus, l-am dus pînă la ușa, numai în mușchi...

Lui Chirvăsuță i se pare prea de oale. Uită de toate temerile sale și izbucnește în niște hohote care li se sparseseră unelo peste altele în cerul gurii. Se trezește în asemenea măsură luat pe nepusă masă de risul asta, că abia reusește, ca val de lume, să se potolească. Numai cînd e sigur că n-o să-l mai apuce, ridică fruntea și trage pe furie cu un ochi spre Ghiță. Se apleacă mult asupra platformei și lovește cu ciocanul alit de tare, ca și cum ar vrea să se îngroape tot sub această lovitură.

— Ne mînte pe amîndoi, Chirvăsuță ! îl face atent Culiinec privîndu-l scurt.

Baibarac aude cel dinții și rămîne cu făltele încetate. Pune tot pe seama risului de mal înainte și îl strîngune fioros pe Chirvăsuță. Chirvăsuță lasă ciocanul jos, se gîndește o clipă la toate, și fără să țînă seama că mina îi este murdară, se scarpînă cu ea la ceață, strănută și, în asfîrșit, se potolește încrunțat.

— De ce, nea Gegule ? întrebă Baibarac, într-o asemenea măsură lovit în amorul propriu, încit împinge și ciocanul și piesele din față.

— Nu știu ! Uite, zice Culiinec arătîndu-se nelămurit, nu pot să spun în momentul ăsta !

Baibarac își ascute privirea. Are impresia, limpede, — într-un fel cu totul deosebit, — că-l dezbracă careva în pielea goală, în mijlocul mulțimii.

Loviturile întretălate se ponnese din nou la fel de regulat ca mai înainte. Micul incident s-a agățat înăș de gîndul fiecăruia. Culiinec se uită la Baibarac și după ce-i urmărește un timp fiecare mișcare, își întoarce fața la lucru. Treptat, i se perindă prin minte felurite lucruri în legătură cu Baibarac.

Baibarac are doi prieteni de-o vîrstă cu el, dintre care unul e măcelar, și altul sudor. Se întîlnesc după lucru, în Cîșmigiu. Sint nedespărții. Cînd se vad, strigă tare unul la altul, se string într-un loc și rînd de se strîmbă. Apar apoi fețele și se împărășie fiecare care încorta. Baibarac o plîmbă pe a lui, cel dinții, cu bara, o barcă cu care taie valurile pieptis ; o duce pe la pormburi ; o îndoapă cu bombone și caramela — și în timp ce pe toate le face cu un vîdit dezinteres, gîndurile îi freacă de anumite intenții ascunse ; numai că seara cînd conduce fata spre casă, ceva, căruia el îi zice omenie, îl oprește să se lege de dînsa. Se trezește, prin urmare, certîndu-se de intențiile ascunse în timpul zilei, cărora tot el le zice „netrebnicele”, și de atunci înainte, sigur pe cîntea lui, nu se mai uită la ea decit cumăscate și îndrăgostit. Așa se desparte de față și pînă acasă e stăpînit de aceleși frumoase sentimente. Doar pînă cînd urcă în bucătărie și o găsește pe malcă-sa, la acea oră fîrzie, adormită cu capul pe masă. Cînd își deschide asupra lui ochii el atît de mari, atît de durerosi, pe Baibarac îl apucă năbădăle. Gustă din mîncare, urli că e acră, bagă minile în buzunarele lui fără fund, și pleacă să mînceie în oraș. Mama a venit să se sfătuiască cu șeful de echipă.

— Bine, i-a zis Culiinec după ce o ascultase, pentru ce nu-i luai bani ?

Bătrîna și-a apărut față, lăcrămînd :

— Vaj de mine, mamă, doar e munca lui !

Terminîndu-și piesele, Culiinec se apleacă jos și ia o cutie. Cînd se ridică, întîlnește ochii lui Baibarac ațîntîți asupra sa. Nici el și nici Chirvăsuță nu puteau bănui că acesta tocmă li zicea : „Uite, eu mă omor ca prostul, abia aștept să vin la lucru ca să-i văd, și potîm ! Uite, acum imi vine să-mi iau lumea în cap și să plec pe undeva”.

Itată cum, o zi care trebuia să fie frumoasă a început de dimineață atît de încercată și primejdioasă. De ce însă totodă primejdiiă plutește asupra lui Baibarac ? Greu de înțeles pentru el, dovedă fruntea-l înnegrată.

— Baibarac ! De mult vroiam să te întreb : citi bani te costă mîncarea pe lună ?

— Care mîncare ? întrebă Baibarac trăznit.

— Adică ce mîncîm tu într-o lună de zile.

și auzul astupat. Baibarac, dintotdeauna mai curajos, pășete cu o jumătate de pas în urmă. La el teama se amesteacă cu bucurie o bucurie care crește în sinea lui în asemenea măsură, încit nu scoate un cuvînt și strînge din dinți ca să se stăpînească. Pînă cînd, la un moment dat, uită de orice precauții și, apropiindu-și capul de al lui Chirvăsuță, izbucnește :

— Chirvăsuță ! Noi, echipa asta a noastră ! ...Gîndește-te că dacă facem cuștile... îi zăpăcim pe toți ! Spălăm povestea cu directorul, spălăm, să mor eu, toate !

Chirvăsuță s-a oprit pe loc întepenit. Noroc că Baibarac intervine la timp și cu un brînci îl urnește din loc.

A fost cel mai mare hop. Odată trecut cu bine, ajuns fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare complicată, dar, oricît de simplă ar fi, e o problemă. Nu-l de mirare deci că Baibarac și Chirvăsuță se găsesc în fața unei încercări nemaivisate. Astfel, cînd pun sculele jos și se așează în genunchi pe tablă, nici unul nu mai respiră. Ori nu mai sint ei, ori parcă abia s-au născut !

Sint do capul lor. Asta presupune o mulțime de gînduri care trebuie organizate. Prin urmare li se pare că hala a devenit de citeva ori mai mare fără alte întimplări deosebite în fața tablei. Cuștile în cauză, lucrate de echipa lor în fiecare lună, se prezintă sub forma unor cutii pătrate. Nu înseamnă numai decit o lucrare

Intre noi, Chirvasuta, daca tiam oclul la stanta; era ocl moale, pe cinstea mea, fier mori! Se uită la Chirvasuta și se intristează văzind că acesta nu-l aprobă.

Chirvasuta, cind o veni nea Gegiu și o vede esuile facute i zice Baibarac, aratindu-si din- tii albi. Chirvasuta isi inlinda o buza pe dos și zimbeste. Baibarac se imbată cu zimbelul lui și pleacă din limba de plăcere.

— A, zice el, în mui de tot la nea Gegiu; nea Gegiu e om, mă! Nu?

Chirvasuta face una din figurile lui rare: ră- mine cu clestele înțins, pină cind genele i se lasă pe jumătate, peste ochii albaștri.

— Mă uimești, spune. Ce te faci, continuă Chir- vasuta, cu toate neacuzările înghitele din cauza? Baibarac tresare. Iși arată pe față toată min- dria erunt jignită.

— Din cauza mea? întrebă amenințator. Chirvasuta, care de vremea cind erau amind- ocoli în banca din fund a clasei, nu făcuse altceva decit să-l laude, zice:

— Numai anul ăsta făcuse vreo patru prostii, una mai mare decit cealaltă — ca să nu mai vorbesc de anul trecut.

— Dar de ce nea Gegiu nu m-a certat? izbuc- nește turbat de revolta Baibarac.

— Păi, nea Gegiu e om, mă! răspunde calm Chirvasuta, folosindu-se cu chibzuință toamai de cuvintele de mai înainte ale lui Baibarac.

Baibarac îl urăște în clipa următoare de moar- te. Se uită la el și-l urmărește, sau mai degrabă îl săgetează cu tot focul ochilor. Dar Chirvasuta rămâne cu fața spre el, nefermător.

Baibarac îl bruschează și pe măsură ce-i trece furia, poate să se gîndească mai liniștit:

— Cum dracu, mă Chirvasuta, de ești tu așa de înțelept? îl întreabă, cu un amestec de nein- credere și admirație.

Chirvasuta se înroșește de indignare.

— Bine mă, s-a mai pomenit să-i zici tu direc- torului, „e bine?”

Baibarac se simte de parcă i s-ar fi soos un ochi. Răspunde răgușit, după o pauză mare.

— Păi ce, mă, directorul nu e om?

Chirvasuta tusește. E apucă de un adevărat acces de tuse. Erup și se scutură în așa fel, mărunțind în el par alți de răscolite, că lui Baibarac i se oprește singele în vine.

Cind Chirvasuta se liniștește, fruntea îi a- pare bombată, și senină. Baibarac are impresia că îl vede acum pentru întâia dată. Se folosește, lovește cu piciorul într-un col care zboară de nu știe mai vrea. Rămână puțini cu ochii pe Chir- vasuta. Aminându-și de ruli pe care-l joacă ei în echipă, își dă seama că acest Chirvasuta, pe care inadins nu-l prea lua în seamă, stă de fapt cum la dreapta lui „nea Gegiu”. Și Baibarac merge, în minulele următoare, din descoperire în descoperire. Nu cumva toată siguranța sa era o apă de ploaie și se baza mai sigur pe Culineac și pe Chirvasuta? Lucrează întotdeauna cu inimă — îndrăgostit fiind de meserie încă de copil — capul însă nu și-l pune niciodată la bătaie. Nu se omoară cu firea și nu găsește vreedată că tre- buie s-o facă. Altfel, ce-i drept, nu-și începe în piele de căpos.

Se uită la Chirvasuta, tăind-u în fșii subțiri și paralele, cu luminile ascuțite din ochii lui.

— Ești tu așa de înțelept? îl isodește.

Chirvasuta e absorbit de o idee atît de in- depărtată de frămîntările lui Baibarac, e atît de serios în clipa aceasta, că nu se miră de fel, au- zindu-l. Se uită la el atent și adinc, ca o bătrîn. Spre sfîrșit, dă chiar din cap: „mai ști?” pare să spună. Baibarac continuă cu același ton, priv- ind în același chip, amarnic:

— Nu m-am născut chibzuit și așezat ca tine — că tu din naștere ești așa!

— Nu-mi plac concepțiile astea, îl face atent Chirvasuta.

— A! Iși răspund la chestia asta, că nu este nici o concepție!

Baibarac îl privește fața lată și adincitura din colțul gurii, adumbrită ca o diră încreionată. Oare, se gîndește îngrozit, nu cumva mă disprețu- iește Chirvasuta? Poate îl disprețuiește de mult. Gîndul că Culineac ar putea avea mai multă prețuire pentru Chirvasuta îl spare de îndată în două grozăvia lui și-i strînge inima. Baibarac, amărind în bănuiala aceasta, găsește asemenea merite lui Chirvasuta, încît rămîne cu gîtul strîmb, cu buzele strîșne.

În acest timp se apropie, venind dinspre echipa lui Bocioacă, din colțul sculariei, maestrul Chir- fi. Ajunge în dreptul lor și vrea să treacă mai departe. Ar fi făcut-o dacă un ochi nu ț-ar fi scăpătat într-o parte. Se întoarce spre el și se dă repede doi pași înapoi. Chipul lui, deobicele deolator ca și șapca, începe să se acopere pe rînd cu toate culorile spectrului solar.

— Uite, mă! face, plîndu-și palmele cu minele întinse spre vîrful stivei.

Și-l apucă altă neliniște. Intră iute printre cu- tii, la una și pe altă lung la ea. O întoarce pe o parte și pe alta, închizind pe rînd cite un ochi. Să vadă dacă cutia nu este cumva strîmbă. Cere lămuriri lui Chirvasuta, și cînd, în sfîrșit, nu mai începe nici o îndoaială, le numără de două ori la rînd, „Rezultatul” găsit și-l însemnă repede într-un carnet.

— Bravo, bravo, exclamă el patetic. Se oprește în fața lui Chirvasuta. Ce chestie!.. Ce chestie!.. Începe să ridă și-i dă un ghiont lui Chirvasuta. În treacă îl aține și pe Baibarac. Pleacă flu- turindu-și halatul.

— N-ar fi trebuit să fi avut grijă și să ne fi dat tabla asta de acum două zile? deschide vor- ba Baibarac.

— Nu și-a dat seama? îi răspunde Chirvasuta. Baibarac ridică capul și se uită încudat. Chir- vasuta nu-l înțelege.

Sînt nevoiți să se ridice, intrucît stiva de cutii îl inghesuie din toate părțile. Încep să tragă de ume spre margini. Baibarac trece apoi să le nu- mere încă o dată. Utimelele discuții l-au făcut foarte trist. Așa se explică de ce nu manifestă nici o bucurie în glas cînd, apărînd din spațele cutii- lor, îl spune lui Chirvasuta:

— Încă zece bucăți și terminăm!

— A! exclamă Chirvasuta, în fața unei atare indiferențe.

Zece bucăți înseamnă încă mult. Chirvasuta își la clestele în primire, iar Baibarac îi face semn să reînceapă.

6. — Ai obosit? se interesează Chirvasuta. Nici-un pic, răspunde celălalt.

Nu-și mai simt nici unul mijlocul. Au ridicat sute de kilograme în brațe, s-au opiniți, au tras de ele: gîndul lucrului l-a subjugat în asemenea măsură că efortul în sine le-a scăpat. Tășuș tab- lei le-a zgîrlit palmele, praful de rugină și fumul le-au intrat în nări și li s-au așternut pe pleoape. De departe abia se văd, îngropați în stivă de cutii.

— Mă gîndesc, Chirvasuta, îl întreabă Baibarac neputînd să-și ascundă neliniștea, s-ar putea să nu mai vină azi nea Gegiu?

— Vine, dacă a spus!

Baibarac se liniștește. Ride reținut, cu teamă. Lovește cu ciocanul cu o bucurie care-l bietează singele și-l accelerează mușchii. Nu-și mai înțe- lege gîndurile: se învîr, ametește, se trîntesc pe jos și se sparg rîzîni!

— După masă ce faci, Chirvasuta? Noi n-am fost de mult amîndoi în oraș.

Chirvasuta face Baibarac ride puțin, fistică.

— Astăzi, spune, e ziua mamei și-i cumpăr două tuberoze. Mama nu mai poate după tuberoze!

Îl joacă în ochi, pe frunte, pe buze, fîmînițe zglobii.

— Pentru că aduseși vorba, întreabă Chirvasuta încet, e adevărat că nu dai nici un ban în casă pentru mîncare?

— Nu! Tu dai vreu ban?

— Jumătate din salariu.

— Și mai dai și pe deasupra?..

— Îmi oprise de regulă 50 lei în buzunar.

Baibarac se uită la el.

— Iartă-mă, dar este peste închipuirea mea, să fiu atît de găgălug!

— Oricum, e de păcere Chirvasuta, făcînd față

cu noblețe sentimentelor nestatornice ale lui Baibarac, dar mîncarea trebuie s-o plătești!

Baibarac oftează cumplit, mai pe urmă Chir- vasuta îi zărește pe ascuns fruntea liniștită, limpede. Baibarac se găsește într-unul din acele momente cînd se poate trece peste orice nevroze.

Baibarac își pune coatele pe genunchi și-l lasă pe Chirvasuta să sudeze. Ascultă cu lucrează. Chirvasuta privește în oglindă, ca furat: prin sticla măștii, flacăra se vede ca o sîmă îndepărta- tă! Fîrul roșu de sudură se încolțește ca un șnur și în urmă-i se prinde coajă neagră de zgură. Electroful se infîșe flămînd, adinc, pină cînd în lumină se zărește capul celestului. Atunci Chir- vasuta pune alt electrod.

Așteptîndu-l să termine, Baibarac își sprîjină bărbia în pumni. O bucată de tablă zboară în sus, nimereste într-un colț și acolo se lafește posomorî- tă. Altă bucată, singură și subțirică, rămăsă în picioare, dreaptă și suplă. Nu pare să fie infictă în lemn sau proptită de ceva. Puțin mai încolo stă eustile, răsturnate unele peste altele, pină la piciorul unui stîlp. Hala întinsă și plină de firese se sprîjină de asemenea pe stîlpul acesta, greoate și obosită. Moartă de oboseală!.. Baibarac zim- beste. Aude în el, venind ca de departe, atît de departe, încît trebuie să închidă ochii ca să înțe- leagă mai bine, un susur, somnoros, o apă ce curge printre pietre. Susurul crește, se involbură și deodată nu se mai aude decît un cîntec: Mil și mii de coarde subțiri! Cîntecul îl fură, îl sperie și-l vrăjește pină cînd, pe nesimțite, nu-și mai știe pămîntul sub tălpi. Se pomeneste plînd pe unde de lumină, care izvorăse ameteitoare, dar mărunț, mărunț... Este oboseala care îl cuprînde încet.

Fuge de vis, se încolțează și ride. S-a întrebat de multe ori pentru ce muncă și plină de firese ca și i s-a părut fără nimeni altul muncă, numai și numai pentru hambarele ei — nici chiar pă- nia greerului din povestea mincinoasă nu convî- ge! Oare să nu găsească și furnica o bucurie în muncă? Atunci, ce? Baibarac incrementește cu ochii pe o bucată de tablă, cu toată ființa amu- țit în fața unei descoperiri: munca, lucrul nu sînt frumuse numai pentru că îl este lui drag „Nea Gegiu”!

Chirvasuta se oprește din sudat și trîntește mas- ca Jos. Șuierînd, cu fălcile umflăte, bagă clestele încins într-o găleată cu apă și-și ridică șapca pe frunte. Baibarac se întoarce către el și-l urmă- rește mișcările. Privindu-se unul pe altul, nu aude cum înțec pe rînd, zgomotele halei pier. Toma strigă de la el și pină la Bocioacă. În spa- tele remorilor, Ciocole se ceartă cu macarașul care a înțepenit podul. Gălăgia celorlalți dispare însă spre vestiare.

7. Ghită Culineac, care a intrat nu se știe de cît timp în hală, lese pe una din ușile birourilor din oapă și, tînd pe o cale veche, pornește către locul ștut. Se strecoară și înainteză pe o traversă, pină cînd zărește intrarea movilă de cușii. Prima sa mișcare este să coboare pe o traversă și să se ascundă în dosul unui paravan. De aici îl vede pe cei doi cu cite o cutie în brațe, dorbiori de obo- seală, abia mai tirindu-și picioarele, împleticite de povară. Neștiind ce s-a creată, nu-l scapă din ochi minute în sir. Acum, cînd îmbrăcămînta cu- rată și albă a lui Culineac aduce cu ea înfățișarea obișnuită a lumii de afară și cînd ochii mai pă- trează încă în ei culorile întinderilor luminate, abia acum cei de aici pot îl priviți așa cum arată de fapt, Baibarac și-a sfîșiat un crier al salope- tei de sus pină jos. Chirvasuta și-a pierdut cu de- săvîrșire toți nasurii. Ceea ce ar trebui să fie pielea, este unul și același lucru cu pinza înmălăit în unsoare și rugină a salopetei. Pină și septic par confecționate din tablă. Dar printre firele de păr umede și răscuțite de sudare, dincolo de urmele minjite ale degetelor și de stralul gros al ruginii strînse în jurul buzelor umezite, Culineac zărește strălucirea aspră, vie și puternică a ochi- lor. Adînci și limpezi, ei pare niște izvoare de o bogăție nemăcunoscută. Culineac n-a mai văzut asemenea comori.

Culineac își răsuțește încet capul spre cutii.

— Nea Gegiule, întreabă Baibarac, cu vocea lui răgușită și ucoată de oboseală. Ai văzut cum je-am dat gata?

Culineac se uită la o cușcă. Nu se știe ce gînde- ște. Face un pas înainte. Chirvasuta îl urmează, dar Baibarac din spate îl împinge cu umărul și-l dă la o parte.

Culineac, fără să-l vadă pe Baibarac, zice:

— Haide, mă dezbraă și eu și te aranjăm.

— Nu, strigă Baibarac care atîta așteptase. Le aranjăm noi!

Culineac se uită la Chirvasuta.

— Bine... zice.

— Mai rămînem după trei, un sfert de oră! Nu. Chirvasuta? întreabă Baibarac, încercînd să nu strige prea tare.

— Da, încuviință Chirvasuta.

— Nea Gegiule, întreabă Baibarac, ridicîndu-se iară pe vînturi, (obraji îi sînt ca fonta albă!) le cărăm pe toate lingă platformă și le aranjăm?... Le așezăm așa, frumos, ca într-o piramidă?... Păi, ce? N-avem ce așeza în cîteva minute, con- tinuă el neliniștit, chinîndu-se să-l zimbească lui Chirvasuta, care stă cu minile așternute în jos.

Culineac îl privește cu același chip nepăsător din cursul dimineții. Umbra unui zimbat parcă-i îtimbează toțuși fața.

Chirvasuta e cuprins de o mare îngrijorare. Aceași stare o încearcă și Baibarac.

— Cînd terminăm, strigă el cu chipul incre- mentit, cu buzele supte, cînd terminăm, strigă iar, string aparatul de sudură cu Chirvasuta, nu, nea Gegiule?

8. AUREL IERIM: Nu mi s-au părut semnificative. Sînt simple note din care s-ar putea ca mai tirziu să se izvoară al poezie. De multe ori, acesta este începutul.

DAN Munteanu: Se distîng unele promisiuni, dar decumdată sînt destule locuri comune. Imaginea toamnei de exemplu, nu este de reșita, dar amintirea de o auză mîncă: „A cîntă o frumăzică, mîncă / și-a atîna ușor trotuarul / Vin- tul o poartă încet / și frunza gal- benea mișcîndu-se cu malnicul pe trotuarul cenușiu / „Toamnă”. Sînt înțarări pe motive cunoscute. Mai trîmite.

Valdem RENEER: Ceea ce înțu- țuț „Cîntec nou” este de fapt un cî- tec vechi. Se-amintim într-una / Și rîșile se-venit de zor / Se mo- deleză-acum oțelul / Sub așgrii ochi de muncitor / aceluși mod alți scris toate încercările d-ale poezice. Statul pe care ni-l cere: cercetarea mai atentă a noștrii noștrii. Nu strică să mai revezi și noțiunile asupra formelor poezice, pentru a nu cădea drept tonalitate, ceea ce este o încercare de tonalitate.

NIC. ROGORETE: Aparent, sînt co- piate fără sevă, dramul nostru plin de armonii, „chip de soare”, „bucuri fărur de primăvară” etc., etc.

I. POESCU: Pentru început, sînt meșteșug. Va trebui să se fereze de tendința de a „mîncă” imaginea. Ce înseamnă: „Clopota ca pe-un scut armonia cântărilor / Amintire ră- masă din steluțe de clipă”! Arme- ză și-a este a simțit pe care cheva o clopote în toamă de acul! Cam bizar și, în tot caz, neconvîngător.

M. VLĂDESCU: D-ța început astfel o poezie: „Un dor mînaul, / apusul cel privesc, / mă-necîm în culorile lui vînt”. Dar pină la treburile să arate, par imagini, tocmă acest „d-țor mînaul”, tocmă cel „in- tînă” pe poezie! Cînd cineva spune „vînt, ca frunza în vînt”, nu sîntem așa în ce constă această frumuse- țe, nu se este transmisă decît existența ei subiectivă. Poetul tre- buie să ne-o dezvăluie, în mod con- cret, prin mijloacele imaginilor, bine- înțelute.

GEORGE TIRNAVEANU: Pentru vîrsta și preocupările d-ale, nu se par total neglijente versurile ca: „In miez nopții umbre reci / Se plează. Sînt durnuri reci. / Aș vrea să pun capul pe umeri / Singur în mîncă. Să nu mai fiu eu al ei rob / În floarea tinereții. / Și-a înțelie să- pot să roșu și-a înțelie vîntului. Sînt, de lung seamă, remîncențele unor lecturi nu de cea mai bună ca- litate. Lasă „umbrela reci” și pri- vește în jurul d-ale, unde vei găsi neamărate surse de inspirație.

MINA APOSTOL: Mai înțelgat ni s-a părut „Cîntecul din negru”. „Aș vrea să răsună un cînt al son- dorilor, / Un cîntec de viață, un cîntec de muncă / Assemul cu frum- tului fluxului mare, / Tîlon și puternic și tate în atîncă, / Și-a mîncă pămîntul, gămîntul cel negru”. Repetînd, însă, nu reușesc, în ca- zul acestei poezii, să subliniez ideea poetică, rîmîndu-mi reînărtă marea de amor versuri în defectul de semnificative. „Vrăji mînaute”, „treazăl tălnc”, „suvotul de via- țe” etc. sînt greutăți care trag pen- zia la fund. Ar trebui să le îndepăr- țăm definitiv, cu atît mai mult cu cît se întinde posibilitatea unor expresii personale, a înfin- ții „Flăzlor de neoa”, „Cu-o ge- nă de-umbră strălucită în zare / Se- tînce și zîna soarelui. Din namul / Se-avîntă o zîna nocturnă în va- tur”. / Lumina e rece — dar rîpă din soare”. Cete de-a „zîna solară” și „zîna nocturnă” nu sînt de loc rău pentru un debut, ca și imaginea din ultimul vers. Mai trî- mite.

SERBAN MATEI TABACU: Înce- rarea de a crea „o înțelare” progresi- vă” la orașul Băicoi nu ne-a convîns asupra „sugestivității” pe care ar putea-o materializa, din fața unor persoane”, și aceasta din cauza unor observații care nu au nimic de a face cu aria versurilor, ca de pildă: „Cî- nîl pîndă să latre pe un ton nevros / Nord-ncet coboară parcă și mai jos” etc.

AURELIAN POESCU: Cîntecul de poezii „Ecoul dragostei prin depărtare și pasime” este străbătut de o idee mult prea personală, în graudă: „Cum picură clipa trecut / Prezen- tul minus îndolăit / Vîntului plus speranță / În așteptare de ale frumose / Și începem lîmbrea cu ce rămîne restanță”. Clititori negri se interesează de o alta tematică.

ION GR. POPA: Se pot scrie ulei- ori poezii și în locă, dar trebuie să cunoci bine legile acestui loc.

CRISTIAN PETRE: Străduindu-se să ajungă la o exprimare personală, d-ța sîngește cuvintele și devîna obșnute: „Cine a smule visării / Arpila ființată, prețindu-le-a la- v”. / A crezut că zborul acesta / Poate fi trînt cu-o lance concavă”. Sîmă că lentilele pot îl convexe și concave. Într-uce, cu neputință! Sau ce poate să însemne: „scrijele cîntă în soare fronză / Ca să vestească zîna cu-o clipă mai devreme”. Dacă nu întreaga imagine, măcar „fronză” este improprie!

PANĂ MIHAI: Au și simle ostiul lor. Nu se poate zîna „muncă adîncă”, „Prometeu-nou”, „sînt-

coplîrîi” etc., deoarece, după o asemenea formulă, se poate ajunge la concluzia că toate cuvintele rî- mează între ele.

DAN MĂNESCU: Simple imitații.

POPA CONSTANTIN: Mărturisim că n-am mai înțelut o asemenea imă- gine a zborului în Cosmos: „Pe le- reastră cu vizor / Te aștu dîrăgă coplîl / Să te-ncă la mine-a zbor / Te zăreac doar prin lentilă”! Te- ma cere, însă, o tratare mai serioasă.

ION BĂRA: Franze rugîni, brumă, buclum, tume, crame, — o recuzită poetică prea sumară pentru a cînta toamna.

AI. ANGHIEL: Nu poate îl vorba de un „verdict”, cîntă pînă înțel ghîlmele. Dacă d-ța ești convîns că trebuie să te exprimi în vîr, pătre- reea noastră, nici de negăvî, nu te va putea opri. Dar, decumdată, nici nu putem spune un „nu” ca- tegoric. S-ar părea că al sarcină înmăntare în înțelifică, dar de-aș- tu nu ști s-o utilizezi. Cete mai mul- te dintre temele de care te ocupi sînt înțel, și în toamă cam în gî- nă. Temela adevărată sînt în jurul d-ate, te așteaptă.

NEGOIȚA MARIN: Ca început, pot fi luate în considerație. Mai trîmite.

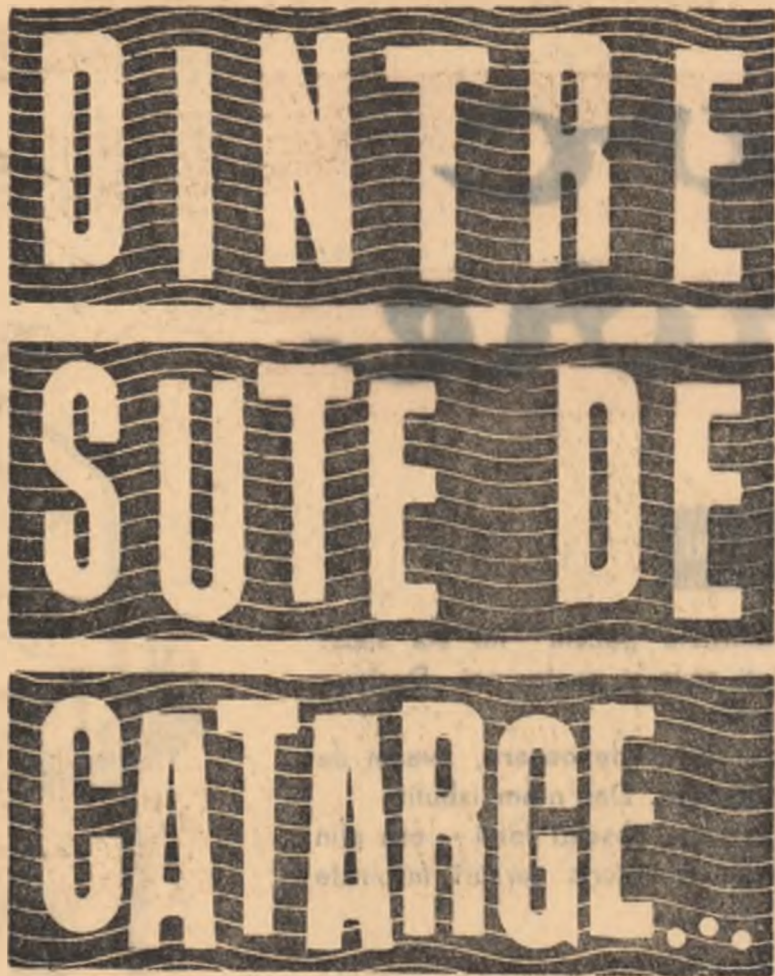
VASILE IORONTI: Tot ce spus d-ța e frumos, în înțelțe, dar, cel puțin pină acum, nu mai mult. „Privrea soarelui a înțel în țerme / Ce-structu- rează galci santelul... / Locă treze- ză de blocuri uniforme / Vom con- struite — rășugim înțelul”. / Și s-a sfîrșit frumîntător avîntul / În zîmzet de mașini accelerate / Pustul cîmp și-a amputat în vîntul său / Cu felurite picuri de-agregate / Ci- mentul, plătura, varul și altpul” etc. Ești o încolțoarea a unor realități de gînter, dar fără suflet poetic.

VICHENTE BORAN: D-ța ai dor- ce „răspunsul”, decumdată nu” și nu mai existe în nici una din reviste, pentru că ai, în loc să îl facă re- zere pe începător, îl descartați. Dorința este și a noastră, dar rî- mine o blătă dorință... În realitate, este cu totul imposibil ca toți cei ce se brîmă manuscrise să înțel- nească și condițiile publicării. În- cîl, sîmăm nevoiți să mai răspun- dem și „decumdată nu”...

DESPA M. FLORIAN: Spiritul de observație este absolut necesar unui poet dar nu trebuie să se exprime în maniera din „Iarna”: „Nînge ușor și liniștit / Și fulgii-necă- lîngă / Se-șeză înțel pe-acoperișul / Colea-n vale la moacă, / Se-șeză înțel / Și-a gret de tot / În grînză trîmosec în pod / Sîrîndu-le noștî după și-a înțel, este ac- cilar, iar versul ușor comic.

OVIDIU ȘTEFĂNESCU: Sînt ai dor- ce demn de reținut, dar și aglom- erări de cuvinte „mar” care în- greunează imaginea. Transcrierea, ca înțel, mai înțel, mai înțel, mai înțel. „Cîntec neînțel” etc. Cete gîntă- au trecut prin mîncă / Și s-au ac- turat în toamă frunzele-a soarelui, / În vîntul său se-șeză înțel în cîntă mine / Înțel de vise, de dor și bu- curie / Înțel ar cîntecomese treale zăpăci sîmă gîntec pînd... / Umezi rețelce, toare de vînturi, / S-au spul- berat / Ca pe albe pîșiri ce nu se mai întel și-a noastră, dar rî- mine o blătă dorință... În realitate, este cu totul imposibil ca toți cei ce se brîmă manuscrise să înțel- nească și condițiile publicării. În- cîl, sîmăm nevoiți să mai răspun- dem și „decumdată nu”...

MACDALENA MACEDONSKI: Aș- teptăm altele.

POZITA REDACTIEI

Amiază
Pisc
Drum spre nord
Vicoveanca
Inscripție
MIC DICȚIONAR POETIC
DISONANTA

Platon
Pardău
STEUA
NOME
Amiază
Iată-ne piatră și soare,
stîncă și floare;
de-atîta înălțime și contur
ne topim în aerul pur,
o, patetism ciudat...
Pasărea vîntului a tăcut, a zburat,
și trecem printre păștrăvi și brazii bătrîni,
răsturnați în cerul înalt, jinduți de fluturi.
E aproape amiază, iată,
argintie, curată,
ca o paftă lucitoare
prînsă la cîngătoare.
Acum se vor odihni de vîpaie
curcubeiele din piraie,
și peștii cu gesturi rotunde
culori inedite vor stoarce din unde.

Iar noi vom vedea muntele cum umblă,
vîntul fîcărîle cerului profunde,
întîia oară dezbrăcat de umbră.

Pisc
„Și umbrele se sfîșie definitiv...
Florile etern primăverice
asediază ochii ca un leit-motiv,
aici, la poalele lumii sălbatice.

Nicotodată păsările nu mi-au zburat atît de aproape,
vîntul îmi colorează pîrlul cu vîntul soarelui,
prin dimineața ca o vastă cetate
înțelă împrumutî ritm de topoare și ape.

Și cum mă înalț, mă înalț, prin albăstrime,
urc piscul ce crește în mine.

Drum spre nord
Aud lumina hohotînd prin marile arde de aramă
ca un cîntec urcînd spre nord, peste istoria Moldovei,
întorcînd pîdurilor — pîdurile, cerul — cerul;
tot ce Bistrița adunat-a frumuseți din munți,
strecurîndu-le-n aur prin porțile hidrocentralele,
se-ntoarce mîmăur, hohotînd,
peste umerii pilonilor de înaltă tensiune.

Aud galopînd ciutele cu copita mîngîlîte de piatră;
se-ntorc spre pîdurii ciutele, spre nord, și cerbil,
și cocoișii de munte sălbatice, cu libertatea lor
asemenă cerului; trec bătînd din arpi mari de lumină,
o, le aud cîntecul solemn de întoarce în nord,
spre satele răzlețite, sfioase de-atîta măreție.
Aud, prin marile ardele de-aramă Bistrița întorcînd
nordului
luminile strînse de veacuri din codri și steluți.

Vicoveanca
Sînt pași aceștia grei
glas de fag și glas de tei
și suflarea lor e încă
vîntul rupt în dinți de stîncă.

Am să joc întors în soare —
furel răscuit și floare —
trei tulpini lubreca-mi are,
dreapță-l ficeare.

Coase seara în alîște
te-og vînt, aur de vîțe:
ro-ol întoarce în spre stele
să te potrivească cu ele.

Inscripție
Putem deschide ferestrele și ușile pîdurii;
frunzele lunii au căzut pe prag, ca niște monede
pe care le vom ridica mai tirziu;
Aici, pe unde ar fi putut intra noaptea,
s-a așezat deodată o umbră albastră
ca un fluviu nemăvăzută, cu toate frumusețile,
în care oamenii își cutundă miștile
și le ridică pină de soare, mai pline de soare.
Cineva a scris în caietul bibliotecii volante:
mi-a plăcut mult Sadoveanu, ca și cum
ar fi spus: lingă două zimbele
am gîntit al treilea — zimbelul de mline!
Da, ușile și ferestrele pîdurii s-au deschis,
ca porțile unui burg medieval, atît doar:
nu s-a auzit scriștîlul istoric al lanțurilor,
și între două volume de literatură,
înășurate în zimbelul bibliotecării,
pădurea a intrat în propria ei dimensiune.
Și, undeva, în noaptea eacă, ferăstraiele electrice
fredonau un cîntec de așteptare,
lingă cabana tăietorilor de pădure,
spre răsăritul soarelui.

M. Dr.

Desene de V. SAVONEA

Un loc sub soare

Robert Rojdestvanski

La redacția revistei „Literaturnaia gazeta” mi s-a spus: „La întoarcerea din Lituania scrieți ceva și pentru noi. Desigur, o proză!”

Am pornit la drum. Și, pe cuvânt de onoare, aveam de gând să scriu o schiță. O proză, desigur. Dar n-am izbutit.

N-am izbutit fiindcă totul în jur — absolut totul — era plin de poezie. Și nu mi-a rămas o schiță. Am scris versuri inspirate de Lituania. Iată-le:

Ce e Nida?

E murmurul
somonos al vântului,
miresma sărată a mării,
îpătatul pescărușilor,
freamătul dimineții pământului...

Bine,
dar ce reprezintă această Nida,
albastră,
verde,
albă?

Odihiți-vă, odihiți-vă, povestitori,
vai,
glasul vostru se pierde,
nespus de sărac
este vorbirea voastră...

Ce e Nida?

Motoarele
cu mers egal,
— flăcări nelpăcate —
sub razele zorilor
prevestindu-se,
apropiate...

Seara,

se cufundă în somn
șalupile lince de vânturi,
lunebind peste nisipuri
și bolovani —
în vreme ce pescarii
cu cisme gigantice de cauciuc
se-norc din larg
și par ai mării, tineri
d'artagnani!

O, Nida!

Oare

o poți

părăsi?

Nida

cu liniști te-mbie

și cu flori

— zăpezi aurii —

Nu ! te poți împotrivi,

Nida

te cheamă.

Și-așa

am fost și eu purtat către ea,
atras de o dulce, magnetică vicienie,
parcă fără să vreau,
fără să-mi dau seamă...

Cerul

e aici mai adânc,

mai înaltă e marea,

culorile,

drăcesc arcul-n văzduh,

se zvircolesc,

de valuri se frâng.

Ce e această Nida?

Simplu:

Nu știu!

Știu numai că față de ea

sint ca ața

față de ac.

Da, asta, măcar asta,

e sigur.

Munți de lumină

în liniște zac,

aici,

lingă plajele ude,

fiecare inimă, vibrând,

se aude...

În concluzie, Nida

este...

Este...

Nu, Nida trebuie văzută

de toți, de toți, de toți!

★

Dunelor,

galeșe roii,

vă sinti recunoscători nespūs...

Singele

proaspăt

svicnește în timpă,

gândurile triste

s-au prelins pe nisip,

s-au dus...

Vă mulțumesc, dunelor!

Semănați

— așa cum stați înșuruite —

cu flăcări moarte,

cu flăcări de piatră,

incrementate.

Trufași, în înalt,

cu aripi ning, pescăruși.

Lumea, pământul tot,

ascultă ale tăcerii ploii.

...Și e o lumină singerie, de vis.

Oameni,

frumusețile

sint pentru voi!

Totul al vostru!

Al vostru!

Cît de bogăți sinteți,

cît de bogăți sintem,

învațuți de văzduhuri

și lut.

Pentru noi

bat darabane — torente —

aripa fluturilor străvezie

ne oglindește pe noi;

avem o-atragă visterie

de zăpezi,

și de ploii

Sălcile sint ale noastre.

Și rășina pinilor,

pietruță-atr-al palmei cășu,

și galbenul laquilor,

amintitor de amiezi.

Miază-noapte —

e un tărîm plin de avari!

Și ești o bogăție a noastră.

miază-zii!

Sintem bogăți

în vult de ape,

în liniștea codrilor severi.

În cîntecul prigoriei,

în brazi

cu pleoape

spre răsărit întoarse,

în porți de orașe,

de rugina luminilor

arșe.

În nisipul învîrtogit

sint și eu

un grăunte

și dunelor (Incețșor)

le spun:

Vă mulțumesc,

vă mulțumesc

pentru seninătate,

pentru sălbaticile flori, mărunte,

pentru coamele zgrunțuroase,

de vînt despicate...

Vă mulțumesc,

nesfîrșitelor,

pentru izbînda asupra furtunii

și vă mulțumesc

pentru tot

ceea ce eu am să fac

după ce v-am văzut,

voi, pulbere-a lunii...

★

S-a revărsat cu trule,

nisipul,

încet, se leagănă

lungile umbre.

Munți fără chip.

Munți trîșni.

Munți de nisip.

Pădurea de liliac

pare o năduire marțiană.

Pentru noi, totul e clar!

Desen de OANA MIHAI

Poeții comunismului

Noi zorim timpul.

Vrem să cunoaștem.

Fiecare clipă

pentru noi are o rotunjime de veac.

„Ascultă!

Ce e acolo, după răscruce?

Ce e acolo,

după pădurea de stejari?

Dar ce e după munți, departe?

acolo.

Cărarea albă,

oare unde duce?”

Noi urcăm într-una.

Sintem înaripați

Ne grăbim.

(Chiar dacă încă nu e vorba de Marte.)

E vorba despre Nida

și despre dunele pămîntene

Și despre truda pămînteană

Despre griji pămîntene

Ce-i dincolo de răscruce?

Ce-i dincolo de pădurea de-aramă?

Și ce e dincolo de munte?

Dar ce-i în sufletul acestui tînăr?

Ce-i dincolo de alba frunte

a felei în rochie albă?

Ne zburcăm.

Ne intristăm.

Somnul rămîne-n urmă — trea pierdut. —

Căutăm

adevărul!

Căutăm cheile tainei!

Dar și aceste chei-răspunsuri

par la fel cu întrebările.

Și peste zare,

luna atrînd ca un semn de-ntrebare.

O, cît de mult cunoaștem!

Și cît de puțin!

E mînauit să trăiești pe pămîntul

în raze scîldat.

Și totuși,

ce complicat...

★

La orizont, abia zărit,

strălucesc ademenitor, etern,

drumul lunar,

ca o spirală de celoid...

Iar noi,

căldorim pe dune.

Căldorim de patru seri.

În urma noastră, urme adînci

prind să se-adeune.

Oare, nouă,

cînd ne sosește rîndul

să ostenim?

Niciodată!

Oare, nouă,

cînd ni se va sînge avîntul?

Tot

niciodată!

Sgomolul pașilor noștri

se-nînde,

crește,

și-n zbor,

ecoul

se lovește

de-un an viitor,

de-un tărîm viitor.

Ne suie-n obraji

fresc —

cînd aștia, cînd frigul,

în vreme ce agale se-nvirtește,

viu, globul

pămîntesc...

În noi pășim mai departe.

Pe unde trecem,

pasii sîșie nisipul,

pe unde trecem

lăsăm urme mării.

Din fumul umbrelor noastre,

se-nșurubează-n cer

tumul albastru.

Umbrele noastre:

în pusturi, în tundre.

Rămîn grădini

în urma noastră,

rămîn orașe

și oameni mai bun!

Nu pier aceste umbre!

Rămîn scrise

cu litere urtase,

rămîne — proaspăt ca apa —

cîntecul...

Cînd mergem pe dună,

de fapt,

pe drumul spre lună,

înseamnă că urmele noastre,

despînse de lut

suie-n văzduhuri!

★

Voi, faceți ce vreți,

Eu însă

pe urmele poveștilor alog...

Acolo, lumina soarelui

în frunze strînsă

e băută ca o doctorie.

Hotarele închipuirii le șterg.

Am ales. Trăiesc în basm.

Pe drumul drept,

eu pe Neringa-Coslinzeana, o aștept.

Frumoasa mea

are să viadă — acasă

Frumoasa, urtasa mea,

va lumina universul

cu mîtase de nea.

Dunele vor amuți.

terburi or să-i urmărească mersul.

...Eu

ming sîngă

mi-o atund în goli.

În apa sălbatică,

iar cu dreapta dezmiard.

Marea Baltică.

★

După o viață în care

vol fi fulgerat de iubire

și mă voi fi odihnit în decajun,

în ceasul din urmă

mă voi ruga de moarte,

cu glasul subțire:

„Lasă-mă să mai trăiesc,

două zile măcar”.

Apoi, străbătut de zece mii de flori

străbătînd zece mii de cărări,

cu minile înegrite de jar,

cu coatele înșingerate,

înfrigurat, năuc,

aici

pe mine

am să mă aduc.

În urma mea

se va bălăbâni

moarte-n persoană:

„Vrei să mă-șezi?

Nu, omule,

să nu-ți faci iluzii”...

Eu am să-i spun:

„Priveste!

Peste Nida,

învăluind bătrînele dune,

pinii și duzii,

iarăși dau buza

culorile nebune.”

Apa va deveni

albastră-albastră.

Leoaice, dunele-or foșni din coame,

gata să se repeadă —

și-n fiecare palmă-nlînsă

va poposi din zbor

o floare ninsă.

Vîntul va zbura peste dune

și ele vor miorlăi

atingîndu-și blănușile calde,

ca de plăci aurii

de umbra amiezii.

Păsări, cîntă-vor

Reversiune- fascism- revanșă

Dacă cititorul unui ziar francez s-ar informa prea în grabă, s-ar măriți să treacă în revistă titlurile de primă pagină, fără să a-
runcă ochii și asupra datei de apariție, ar avea pentru o clipă impresia că se află nu în cea de-a cincea republică ci într-un fel de „a treilea reich”. Pe cititorul — amețit încă de somn, să spunem — asasinat, atentatele cu bombe, torturile cu cuișul sate cu curent electric, mutilările și alte „eroisme” din același arsenal, l-ar confundă încă o dată în epoca în care cămășile brune făceau lega-
ta ele acasă și înse în bună parte a continentului. Intr-adevăr, în Franța metropolitană și în Algeria, în Belgia și în Italia, în Germania federală și în Spania, în Luxemburg ca și în cea din Mediterana sau Atlantic, se petrec, în media minimală cotidiană, aproximativ treizeci de acte teroriste. Nu este vorba de o recrudescență a criminalității anonime și nici de simple convulsii a căror înaltă frecvență ar leza chiar cele mai largi calcule ale probabilităților matematice. E cazul unui sistem, aplicat cu metoada și care, ca în vremea comunistă, este înțeles prin deschierea semnăturii fapturilor: O.A.S.! Un fel de pană al mîndriei pentru singele de pe degete și pentru țărlile din țighe.

În numai două zile — mai exact, începînd din luna mai 1961 — cele trei inițiale au căpătat o notorietate, pe cît de tristă pentru prestigiul Franței, pe atît de asemănătoare cu cele ale marilor confretri gangsteresti ale istoriei fascismului. Nu este vorba de acțiunile unor diletanți, ci de o întreprindere acenturată în stil mare, cu semnificații social-politice evidente. Să corectăm deci sensul și menirea ei.

Organizația: o rețea, mai mult sau mai puțin bine încheată, de extremă dreaptă; cu ramificații metropolitane și în Africa de nord cu legături strînse în cele mai „înalte” cercuri politice franceze și în lumea marii finanțe și industrie; în raporturi de colaborare deschise cu servicii de spionaj străine: spaniol, german, nord-american și, în ultima vreme, italian și belgian; dispunînd de fonduri suficiente, de o libertate de mișcare și de o acoperire oficială surprinzătoare; de o impunătoare carieră laezăzătoare pînă și imaginea unei justiții burgheze.

Armata: o organizație condusă de generali francezi — Challe, Zeller, Cambiez, Jouhaud, Salan etc.; cu legături foarte puțin platonice printr-o comandă în actuali de mari unități; cu achiziții ale căror ofițeri trupele de parașuțiști coloniali și din deservirii legiunii străine; dispunînd de arme, muniții, mijloace de transport, ascunzătoare și teroaze, antrenanți, care sînt un fel de „fara înăduși”; care a întreprins „pușcări” și amenință a altora noi, mai norocoase; care poartă, pe cont propriu, un război „fascist” și împotriva populației coloniale și a tuturor democrațiilor și care, neputînd legile războiului, utilizează nemilos prizonierii.

Secrete: aici mărturisim profunda noastră nedumerire. De ce a călăzesc? Comandantul declarat, Salan, apare în carne și oase în faza telespectatorilor francezi, întrerupînd discursurile generalului De Gaulle; a acordat interviuri corespunzătoare și înaintea și după ce a editat încă publicitate proprii, își strecură otrava în ziare franceze de dreapta; oameni politici — cunoscuți ca inspiratori sau colaboratori nemiloși, cum e cazul fostului „ministru” Bled și pe care-l convocă conferințe de propagandă; agenți lui dispun de imunitate diplomatică în deplasările lor; nu numai numele „patronilor” sînt pe buzele tuturor, dar și cele ale pătrunzătorilor și a două sau a trei la tot ce se petrece aici, sub pece-tea celor trei inițiale. Secretul este — cum s-ar spune — al lui Polichinelle. Și dacă autoritățile franceze din resort, reputele de mult a sînt „a stringă cu usa”, ar înșiși puțin, foarte puțin, asupra fărâșeleșilor pe care trebuie să le înregistreze și să le ancheteze, ar putea demasca în mai puțin de 24 ore întreaga mașinărie. Bine înțeles, dacă...

Dar cei în măsură să o facă n-au dispoziții în acest sens, sau au primit alte dispoziții — acestea în-
tr-adevăr secrete, dar sînt de pre-
tuturi așa ca să explice de ce tero-
rismul continuă cu aceeași virulență și de ce mari vinovați, cînd nu sînt trimiși la sanatoriu de odihnă, cu totală libertate de mișcare, sînt eliberați și scuzele părăsesc din partea magistraților. Nu mai este deci vorba de o simplă toleranță sau subapreciere a pericolului din partea oficialității. Nu este nici măcar cazul unei acoperiri de circumstanță care să păstreze legile decenței. Este pur și simplu vorba de o întreprindere care, dacă nu poartă pecetea oficialității, este înfrînșată total și petește tot de oficialitate. Acesta este secretul!

Sfîrșitul celui de-a patra republici franceze a fost determinat de neputința burgheziei franceze de a pune capăt războiului din Algeria. Primul pact din Alger și Corsica,

tentația de rebeliune a unor generali din metropola au determinat instaurarea celei de-a cincea republici și înscăunarea generalului De Gaulle, acesta dispunînd de o com-
stituție care îl acordă, cu art. 16, prerogative quasi-dictatoriale. Referendum-ul care a oficializat regi-
mul și explică rezultatul majoritar prin jăgăduala lichidării imperiului colonial și a războiului din Algeria. Dacă „imperiul” — cu excepție
petroliferă și metalifere, recent descoperite și puse în exploatare în Sahara algeriană. Războiul continuă, secunduindu-l resursele tezaurului francez, îndulcindu-l situația maselor muncitoare, securizînd elita inter-
retului ofiteresc francez și a soldaților din contingent. Discuțiile semi-oficiale și oficiale cu reprezentanții guvernului proisorisii algerieni sînt întrerupte periodic, tot de atîtea ori, inexplicabil intru-
put. Soluțiile propuse de guvernul Dobre sînt voit inacceptabile pentru poporul algerian: depunerea armelor, împărțirea Algeriei, Franța răbdîndu-și departamentele nordice cele mai bogate și un coridor de acces spre bogățiile sahariene, și acesta menită să rămîină în patrimoniul francez (sau mai exact: franco-american-german).

În anii celui de-a cincea republică, fenomenul gaulic înscenat de burghezie, ca răspuns la radicalizarea maselor muncitoare meru-
tu mai sădăcite, a parcurs drumul clasic, împotriva cărui a pus în gardă de la început, și apoi în re-
petate rînduri, Partidul Comunist Francez: alunecarea treptată spre fascism. Fără să poată rezolva ure-
una din marile probleme economice ale Franței (sînt încă vii în amintire grecele tuturor categoriilor de salariați și mișcările jărdănești), regimul De Gaulle a recurs fatal la diversivitate de reacție: în domeniul extern; pragmatismul și în domeniul intern: favorizînd crearea unei mișcări fasciste.

„Prestigiu” însemnă pentru gaulism: explozii atomice la Reganne, refuzul discuțiilor situației Berlinului occidental și a tratatului de pace cu Germania; atacul parașuțiștilor asupra populației civile din regiunea Bizerte tunisiene și continuarea războiului din Algeria; pînă la ultimul francez. Dar burghezia francez sau agricultorul care poartă ponoasele politicii „pieții comune”, intelectual liberal și cîștîșit, crescut în principiile revoluției franceze și care s-a încrezător în mitul gaulic, muncitorii înșiși de sindicatele catolice sau de partidul socialist, chiar catolicii din M.R.P., și-au pierdut toate iluzile: nu mai repetă în nici un caz votul lor la referendumul din 8 ianuarie 1961. Regimul De Gaulle a pierdut nu numai suportul pe care l-a avut la un moment dat și în rîndurile unei anumite sfîrșit, dar și în cele ale centralii și ale dreptorilor. Se îndreaptă deci spre extrema dreaptă, pe care sînt ultimul liman. Și după cum în materie externă face

Ne erau încă prospecte în min-
te răspunsurile date de pre-
ședintele Kennedy sefului re-
dactor al „L'Express” și meditam a-
sură încercării sefului statului ame-
rican de a minimaliza importanța
reînarmării vest-germane, cînd ne-a
parvenit numărul special al revistei
„Deutsche Aussenpolitik”, consacrat
pentru operațiuni ofensive,
R.F.G. a devenit membră a Blocu-
lui militar al Atlanticului de nord,
îndreptat împotriva Uniunii Sovietice
și a celorlalte țări socialiste.
„De aici amenință să răvășească
din nou flacăra războiului mondial”,
a declarat președintele Consiliului
de ministri al U.R.S.S. Acest sem-
nal de alarmă, dat cu toată certitudi-
nea forței de care dispune lagărul
socialist de a paraliza definitiv ilu-
ziile revanșarilor vest-germani, im-
pune nu numai necesitatea curmării
cîrmii mai neînfrizate a actualului
guvern de la Bonn, dar justifică pe
deplin și linia urmărită de guver-

Arhitecții revanșei: Strauss, Heusinger, Speidel, Adenauer

locul lui Adenauer, pretextînd ne-
cesitatea rigidității, atunci cînd can-
celarul german simulează flexibilitate
diplomatică, tot așa și în materie
internă reacționează ca și cum tero-
rismul fascist O.A.S. ar fi un răspuns
al opiniei publice „cîștîșite” și al
„patriotismului” la intențiile lui
de a pune capăt războiului din
Algeria. De fapt, regimul De Gaulle
are nevoie de O.A.S. așa cum are
nevoie și de trupele vest-germane
la poligoanele de antrenament de
pe teritoriul francez. Și una și al-
tele trebuie să-și apere de... po-
porul francez.

să aducă pe scena continentului o
nouă ediție, recuzînd și mai bine
grindat, a fostului caporal? Ne în-
doim categoric. Zilele de acțiune
de poporul francez, din 6 și 19
decembrie 1961 și din 8 ianuarie
1962, amplasarea și hotărîrea
de luptă pe care au mărturisit-o,
stau cîștîșite ca O.A.S.-ul și cei
care-l împing din spate pentru de-
minarea terenului nu vor reuși.
Poporul francez, care a făcut atîtea
dureose sacrificii în lupta împotriva
fascismului, într-un trecut
încă viu, nu se va desînșînă nici
de astă dată.

can, fiind construite cu banii
grei ai contribuabililor, au fost
vîndute pe sume derizorii, mai
mult simbolice, corporațiilor par-
ticulare. Pretextul invocat era
logic: intrucîi, din cauza de pace,
uzinele respective au devenit ne-
rentabile, statul nu poate risca
pierderi...

Ce-au pierdut corporațiile s-a
văzut. În uzinele dăruite de gu-
vern, corporațiile au produs măr-
turi foarte rentabile. Acest măr-

el de al doilea război mondial s-a
soldat în cele din urmă cu
fier al corporațiilor
americane, cu
exact atîtea miliar-
de dolari cîte milioane de
morți au căzut pe toate frontu-
rile de luptă. Cu alte cuvinte,
fiecare mort a vărsat, odată cu
singele său, și aproximativ o mie
de dolari în punga afaceristului
transatlantic. Businessul fusese
decîi splendid și erau toate mo-
tivele ca profitorii, calculînd
proporția creșterii costurilor de
la primul la al doilea război
mondial, să spero că, într-o
treia conflagrație, perspectivele
vor fi și mai ademenitoare.

Curînd după încheierea ostilită-
ților, cînd belcoșii Pentagonului
au invadat toate sectoarele
vieții publice americane, cînd
generali s-au metamorfozat mi-
raculos în oameni de afaceri, s-a
pus la cale cel mai de necrezut
și uriaș business: uzinele atomi-
ce, fabricile de armament, toate
întreprinderile care au produs
materiale necesare războiului și
care aparținuseră statului ameri-

can, fiind construite cu banii
grei ai contribuabililor, au fost
vîndute pe sume derizorii, mai
mult simbolice, corporațiilor par-
ticulare. Pretextul invocat era
logic: intrucîi, din cauza de pace,
uzinele respective au devenit ne-
rentabile, statul nu poate risca
pierderi...

avioane posedă
de luptă americane. Ma-
rina militară va dispune în viitorul
aproapăt de 8 crucișătoare de olt
6000 tone, înzestrate cu rachete, 12
contratorpiloare de olt 8000 tone,
12 submarino etc. Bundesweh-
rul posedă de pe acum diferite tipuri
de rachete și proiectile balistice și
tinde spre dobîndirea proiectilelor
„foliar”. În cadrul „Euratom”-ului
Germania federală participă la
„pool-ul” armamentelor, împreună
cu Franța și Italia și este al treilea
partener la „triunghiului” care stu-
diază proiectarea și producția ar-
melor moderne. De asemenea, a
cheiat întelegeri separate de fabri-
carea și armamentelor cu Marea Bri-
tanie, Italia, Belgia și Olanda. În
gama „spațiului vital”, armata
federală dispune azi de baza în
Franța, Belgia, Italia, Olanda, An-
gia și Turcia și duce trupele pen-
tru dobîndirea altor baze în Dan-
emarca, Norvegia, Grecia, Portuga-
lia și Spania. În 1963, două treimi
din numărul bazelor Bundesweh-
rului este prevăzută să se afle pe alte
teritorii decît pe cele germane. Se
operază disperarea (omani pen-
tru camuflarea efectivelor reale și a
ritmului pregătirii războiului.

Pretextele mărturisite ale pregă-
tirii atomice sînt cercetările teo-
retice și de laborator, construirea
de reactoare și utilizarea industrială
a energiei atomice. E limpede însă
că participarea la „cercetări” a tutu-
ror marilor firme de armament ger-
mane, acordurile lor cu firme simi-
lari din S.U.A., Marea Britanie,
Franța și Japonia tind spre înu-
șirea fabricației bombeii atomice
și a bombeii cu hidrogen. Simpla men-
ționare a faptului că
bugetul ministerului energiei ato-
mice a crescut vertiginos de la 44
milioane mărci în 1957, la 223
milioane mărci în 1960, constituie
un indice mai mult decît elocvent.
În cadrul N.A.T.O., forțele arma-
te vest-germane ocupă o poziție ho-
răritoare (8 din totalul de 21 divi-
zii), amenințînd să devină dominan-
te în viitorul doi ani. De pe acum
generali și amirali germani dein
posturi de conducere și își impun
concepțiile lor strategice. Ei sînt
acela care au cerut investirea
N.A.T.O. cu arma atomică.

În asemenea conjunctură, nu este
de mirare că președintele Lübke
a vorbit deschis, în august 1960
de „necesitatea revizuirii nedreptă-
ții” și că Adenauer a caracterizat
scopul politicii externe vest-germa-
ne „eliberarea” Republicii Demo-
crate Germane; iar fostul ministru
de externe Von Brentano a preco-

fur — unele tipuri de avioane,
de pildă — au fost vîndute ar-
ma de a doua mînă mari decît
hivalența grațioasă lor în
un. General, fostul președinte El-
senhower, a mărturisit public a-
cest lucru. De la data acestor de-
clarării, industria de război a în-
ceput a folosi metale mai rare
și aliaje mai scumpe decît prețul
curent al aurului. Valoarea com-
ercială a mărfurilor morții s-a
ridicat la cifre astronomice. Așa
că, la prima mare afaceră — a-
chiziționarea aproape gratuită a
uzinelor de stat — se adăuga
cea de a doua, nu mai puțin
strălucită — furnizarea către stat
a producției fabricurilor primite în
dar. Și cum setea de profituri a
corporațiilor este în mod practic
nelimitată, s-a creat prin mijloace
atît de cunoscute ale „răz-
boiului psihologic” acea psihoză
necesară, care să convingă pe
contribuabilii americani că fabri-
cile de armament trebuie să
funcționeze cu cel mai mare ran-
dament.

Cînd, în cursa științifico-teh-
nică, Statele Unite au pierdut
inițiativa; cînd a devenit evi-
dentă nici Atlanticul și nici
Pacificul nu mai garantează in-
vulnerabilitatea teritoriului ame-
rican; cînd omul de pe stradă a
început să se îndoaie serios de
justețea politicii celor de la Was-
hington, să calculeze riscurile pe
care le implică, corporațiile s-au
gîndit să speculeze pe cît posibil
temerile, oarecum vagi, ale opi-
nii publice americane. Nu mai
erau veridice nici făruriile zbu-
rătoare, nici submarinile necu-
nosute în apropierea litoralului
american. Trebuiau idei tari, și
cum în Statele Unite se găsește
destule întreprinderi care vînd
idei, cei interesați s-au aprovizio-
nat din plin.

S-a început mai întîi cu televi-
ziunea: „invalizii” continentale,
„aturile atomice” au devenit
piinea zilnică a scenarștilor. Au
urmat apoi, cu concursul ne-
limitat al Pentagonului, atacurile
simulate și alarmele care imobiliz-
au ore întregi viața orașelor. În
faza a treia, toate localitățile —
de la New York și pînă la că-
tunelul din Far West — au rezer-
vat sau au construit așa zise
Evacuation Roads. Încotro du-
ceau aceste rute de evacuare nu
știa încă nimeni. Aveau să afle
însă tot în curînd. Mai întîi
„New York Journal and Ameri-
can” a început să vorbească des-
pre necesitatea construirii unor
adăposturi atomice. Pe urmă
„Time”, „Life” și „Fortune” s-au
întrecut să vînture proiecte. În
sfîrșit, „Wall Street Journal” a a-
nunțat înființarea primei întreprin-
deri de adăposturi atomice:
„Wonder Building Corporation”.

Întîmplător probabil, președinte-
le noii societăți fusese pînă de
curînd „director al aparării ci-
vile” la Pentagon. Se numea Leo
A. Hoegh și juca foarte dese golf
cu fostul președinte Eisenhower.

Și din nou s-a luat de la capăt
cu televiziunea. Mai întîi au fost
distribuite sfaturi populației.
După aceea s-a popularizat cîte-
va tipuri de adăposturi. Pe ur-
mă s-a insistat asupra confortu-
lui și vieții plătute din „bunke-
rele” subpămîntine. În definitiv,
nu costau decît o bagatelă: între
20 și 40 mii de dolari, de familie.

avioane posedă
de luptă americane. Ma-
rina militară va dispune în viitorul
aproapăt de 8 crucișătoare de olt
6000 tone, înzestrate cu rachete, 12
contratorpiloare de olt 8000 tone,
12 submarino etc. Bundesweh-
rul posedă de pe acum diferite tipuri
de rachete și proiectile balistice și
tinde spre dobîndirea proiectilelor
„foliar”. În cadrul „Euratom”-ului
Germania federală participă la
„pool-ul” armamentelor, împreună
cu Franța și Italia și este al treilea
partener la „triunghiului” care stu-
diază proiectarea și producția ar-
melor moderne. De asemenea, a
cheiat întelegeri separate de fabri-
carea și armamentelor cu Marea Bri-
tanie, Italia, Belgia și Olanda. În
gama „spațiului vital”, armata
federală dispune azi de baza în
Franța, Belgia, Italia, Olanda, An-
gia și Turcia și duce trupele pen-
tru dobîndirea altor baze în Dan-
emarca, Norvegia, Grecia, Portuga-
lia și Spania. În 1963, două treimi
din numărul bazelor Bundesweh-
rului este prevăzută să se afle pe alte
teritorii decît pe cele germane. Se
operază disperarea (omani pen-
tru camuflarea efectivelor reale și a
ritmului pregătirii războiului.

Pretextele mărturisite ale pregă-
tirii atomice sînt cercetările teo-
retice și de laborator, construirea
de reactoare și utilizarea industrială
a energiei atomice. E limpede însă
că participarea la „cercetări” a tutu-
ror marilor firme de armament ger-
mane, acordurile lor cu firme simi-
lari din S.U.A., Marea Britanie,
Franța și Japonia tind spre înu-
șirea fabricației bombeii atomice
și a bombeii cu hidrogen. Simpla men-
ționare a faptului că
bugetul ministerului energiei ato-
mice a crescut vertiginos de la 44
milioane mărci în 1957, la 223
milioane mărci în 1960, constituie
un indice mai mult decît elocvent.
În cadrul N.A.T.O., forțele arma-
te vest-germane ocupă o poziție ho-
răritoare (8 din totalul de 21 divi-
zii), amenințînd să devină dominan-
te în viitorul doi ani. De pe acum
generali și amirali germani dein
posturi de conducere și își impun
concepțiile lor strategice. Ei sînt
acela care au cerut investirea
N.A.T.O. cu arma atomică.

În asemenea conjunctură, nu este
de mirare că președintele Lübke
a vorbit deschis, în august 1960
de „necesitatea revizuirii nedreptă-
ții” și că Adenauer a caracterizat
scopul politicii externe vest-germa-
ne „eliberarea” Republicii Demo-
crate Germane; iar fostul ministru
de externe Von Brentano a preco-

„cercetări rădăcinate”

pentru construcția de adăpos-
turi, știa el bine ce face. În
cercurile guvernamentale, propu-
nerea a fost reluată în felurile
variate; ultima ar fi de 800 mil-
ioane dolari (ce drept că nu sînt
dacă în una sau mai multe tran-
șe anuale). Pentru că suma
smulșă contribuabililor, nu va fi
folosită pentru construirea în re-
gie, de către stat, a bunkerelor.
Ci ea va fi acordată cu subvenție
lui „National Shelter Association”.
Cu alte cuvinte, businessmenii adă-
posturilor ar repeta pleasa de
care s-au bucurat achiziții întreprin-
derilor de stat după 1945...

Fără ce oameni de bun
simț — și în Statele Unite ei
sînt destul de numeroși — și-au
pus întrebarea: este absolut ne-
cesară construirea acestor adă-
posturi și nu se poate practica
o politică externă care să le facă
cu totul inutile? Ziarele au pu-
blicat scrisori, în care cetățeni
de rînd dar și universitari de
prestigiu au încercat să demoste-
screcheria cu adăposturile. Oa-
meni politici lucizi au luat și ei
atitudine. Guvernatorul statului
New Jersey, Robert Meyner, a
condamnat categoric businessul
cu psihoză atomică. Majoritatea
profesorilor de la „Harvard”, cea
mai de prestigiu universitate a-
mericiană, 180 de profesori de la
„Massachusetts Institute of Teh-
nology”, cea mai vestită politehnică
a Statelor Unite, au scris în
„New York Times” că, în locul
înșelătoriei cu bunkerelor, e pre-
ferabilă o politică de pace. În-
tîmplător, printre semnatari se
găseau și membri ai „brain-trus-
tului” (ai colegiului de intelectu-
ali) care consiliază pe actualul
președinte. Dacă protestele au
fost foarte apropiat, este semnifi-
cativ: cu ocazia marelui incendiu
de acum cîteva săptămîni de la
periferia orașului Los Ange-
les, au fost mistuite toate, abso-
lut toate adăposturile atomice,
pe care și le construșiera în gra-
bă cițiva granșuri și actori
scump rețebuși. Și, după cum se
știe, a fost vorba de un simplu
incendiu — o drept că mare —
și nu de o explozie nucleară de
50 milioane tone troit.

U.R.S.S. de a duce tratative
în scopul încheierii tratatului
de pace german. Comunicatul din
6 august al consfățuirii primilor
secretari ai C.C. ale partidelor cor-
muniste și muncitorești din țările
participante la Tratatul de la Varșovia
a confirmat hotărîrea declin-
tă de a obține reglementarea pas-
nică netrinității cu Germania, arătîndu-se că în cazul renunțării la
zburilor de pînă acum se va încheia
tratatul de pace numai cu R.D.G.,
apărîndu-se drepturile suverane ale
acesteia. În sfîrșit, la 13 august, co-
municatul guvernelor statelor parti-
cipante la Tratatul de la Varșovia
a aprobat hotărîrea guvernului
R.D.G. de a introduce la frontieră
rele acesteia și inclusiv la gran-
țurile Berlinului democrat, armate și
„scinteie științifice” se trudește în fel și
chip să dovedească „imposibilitatea
coexistenței” și să falsifice principi-
ile acesteia.

Șapele crescute la sîmul alianței
occidentale amenință să ude clar
pe propriul său obăduitor. Mîni
de spiritul de aventură, militaristi
vest-germani au pierdut simțul
realității. Dar întreaga conjunc-
tură dispăreașă (omani pen-
tru camuflarea efectivelor reale și a
ritmului pregătirii războiului.

Pretextele mărturisite ale pregă-
tirii atomice sînt cercetările teo-
retice și de laborator, construirea
de reactoare și utilizarea industrială
a energiei atomice. E limpede însă
că participarea la „cercetări” a tutu-
ror marilor firme de armament ger-
mane, acordurile lor cu firme simi-
lari din S.U.A., Marea Britanie,
Franța și Japonia tind spre înu-
șirea fabricației bombeii atomice
și a bombeii cu hidrogen. Simpla men-
ționare a faptului că
bugetul ministerului energiei ato-
mice a crescut vertiginos de la 44
milioane mărci în 1957, la 223
milioane mărci în 1960, constituie
un indice mai mult decît elocvent.
În cadrul N.A.T.O., forțele arma-
te vest-germane ocupă o poziție ho-
răritoare (8 din totalul de 21 divi-
zii), amenințînd să devină dominan-
te în viitorul doi ani. De pe acum
generali și amirali germani dein
posturi de conducere și își impun
concepțiile lor strategice. Ei sînt
acela care au cerut investirea
N.A.T.O. cu arma atomică.

În asemenea conjunctură, nu este
de mirare că președintele Lübke
a vorbit deschis, în august 1960
de „necesitatea revizuirii nedreptă-
ții” și că Adenauer a caracterizat
scopul politicii externe vest-germa-
ne „eliberarea” Republicii Demo-
crate Germane; iar fostul ministru
de externe Von Brentano a preco-

„cercetări rădăcinate”

M. Rojca